

prosvetni delavec

Med drugim preberite

- ANTE MARKOVIČ IN UČBENIKI ZA EKONOMSKO USMERITEV, STR. 2
- KDO SE BOJI ENOTNOSTI UČITELJEV? str. 3
- OBJAVE – PERMANENTNO IZOBRAŽEVANJE UČITELJEV PO PROGRAMIH, str. 5

BARICA MARENTIČ POŽARNIK

Stalno strokovno izpopolnjevanje – nujnost ali razkošje?

Ali je smiselno, da se lotevamo novega podviga, za katerega je potrebno veliko časa, moči in predvsem denarja, prav zdaj, ko je šolstvo v najgloblji eksistenčni krizi in ko učitelji in šole z zadnjimi opozorilnimi sredstvi, ki so jim na voljo, opozarjajo na svoj nevarni položaj? Mislim, da je prav, saj se učitelji ne zavzemajo le za višje plače, kot to nekateri površno presojajo, ampak tudi za primernejše delovne razmere (delovno obveznost, velikost razredov) ter za ustrežnejši položaj in družbeno vrednotenje svojega poklica. Sem pa brez dvoma spada možnost stalnega strokovnega izpopolnjevanja, napredovanja in rasti.

Pred časom so francoski sindikati šteli za eno svojih največjih pridobitev, da so vsakemu učitelju izbojevali pravico do petih dni plačanega dopusta na leto, namenjenega strokovnemu izpopolnjevanju. To so imeli za eno temeljnih »stanovskih« prav.

Ali je torej skupni razpis raznih oblik permanentnega izobraževanja učiteljev izšel ob pravem

času? Mislim, da lahko odgovorimo pritrdilno ali pa rečemo, da je izšel že precej prepozno. Kajti s tem, da je permanentno izobraževanje učiteljev nujno, smo se strinjali vsi, sistematična akcija in družbena podpora pa sta zamujali.

V preteklih letih se je sicer na tem področju dogajalo marsikaj bolj ali manj spodbudnega. Ali smo se iz teh izkušenj naučili dovolj, da bomo znali razviti dober sistem izpopolnjevanja učiteljev? Ta mora biti učinkovit, prožen, strokovno pripravljen in izpeljan, skratka takšen, da podpira in razvija poklicno samostojnost šol in učiteljev.

Množična predavanja, ki so bila le nekakšna transmisija ideoloških ali reformnih zahtev »od zgoraj«, in na katerih se od učiteljev niti ni pričakovalo, da bodo na njih dejavni, gotovo ne spadajo med uspešne oblike. Mnogo uspešnejši so bili seminarji, na katerih so se učitelji aktivno vplelevali v nove oblike dela in pripevali svoje zamisli in izkušnje. Spominjam se predavanj v re-

prezentativnih dvoranh kulturnih domov, kjer je pred menoj ponavadi imel besedo »tovariš iz republike«. Nato sem govorila množici anonimnih obrazov in skušala iz njih razbrati odzive, odmeve. Enkrat so me npr. povabili, naj predavam o »spodbujanju uspešnega učenja« avditoriju, v katerem so bili zelo raznoliki poslušalci – od predšolskih vzgojiteljic prek osnovnošolskih učiteljev vseh predmetov pa do učiteljev na poklicni kovinarski šoli. Vse sem morala nato ponoviti v drugi dvorani v bližnjem kraju, ker pač vsi prosvetni delavci občine niso mogli v en prostor. Po zasebnih poteh sem zvedela, da je bilo po mnenju poslušalcev vse skupaj sicer kar zanimivo, a ne posebno uporabno. Na podobno množično izobraževanje nisem več pristala.

Spominjam se tudi predavanj v zbornicah, v popoldanskih urah, ko so me vnaprej naprosili, »naj ne bom predolga«, ker imajo po izobraževanju še sestanek, učitelji (povečini učiteljice) pa so od pouka že utrujeni. V za-

četku so se nezaupljivo odzvali na pobudo, naj svoje izkušnje, vprašanja, zapišejo ali izrazijo, da bomo imeli izhodišča za delo – in ravno ko so se »ogreli«, smo morali narazen. Ali pa – in to spada med lepše izkušnje – ko smo imeli možnost ob skupnem problemu (pa naj bo to ocenjevanje, motiviranje učencev, razvijanje učnih navad...) delati vse dopolne ali celo ves dan kar v razredu. Izoblikovali smo probleme, jim poiskali rešitve v strokah, jih ob medsebojni izmenjavi izkušenj temeljito obravnavali z vseh strani in se razšli z občutkom, da smo delo dobra opravili. Ta občutek, potrdilo so ga tudi anketne izjave udeležencev, je bil še močnejši v tistih redkih primerih, ko smo bili skupaj vsaj dan in pol, če ne dva ali tri dni, in delali skupaj v »pedagoški delavnici«, kot je bilo to pred nedavnim ob srečanju z mentorji naših študentov na Filozofski fakulteti. Tu so se zabrisale meje med »predavatelji« in »udeleženci«, vsi smo se učili drug od drugega in razvijali novo. Idealno bi bilo, če bi ugotovljeno uporabili v razredu in se čez mesec ponovno srečali.

Kaj hočem s tem povedati? Ko poudarjamo, naj bo permanentno izobraževanje učinkovito, se pravi, naj zares kaj pripomore k boljšemu delu učiteljev, često pozabljamo, da je učinkovitost zelo odvisna od oblik, načinov dela, ki morajo spodbujati k učenju, razmišljanju, poskušanju in temeljiti na sodobnih ugotovitvah o človekovem učenju. Sedeti in poslušati – to spodbuja ponavadi le najnižje oblike učenja.

Za nekatere je učinkovitost v tem, da čim več učiteljev v čim krajšem času »spravimo« skozi serije množičnih predavanj. Za razprave ponavadi že ni časa, aktivnejše oblike dela, ki zahtevajo poleg časa (najmanj ves dan) še manjše skupine (pod 30, idealno med 15 in 25), pa so že nedosegljive, skratka nepotrebno razkošje. Seveda so statistični podatki o številu udeležencev in skupin ob koncu leta lahko impresivni, a kaj se skriva za tem? Tu bi se moral zavedati tako finančni kot izvajalci in sami učitelji: raje manj, pa tisto boljše. Boljše je, da se učitelj udeleži enkrat v treh letih tridnevnega seminarja, ki ga bo resnično stalno spodbudil k boljšemu delu, kot da hodi vsako leto na posamična obvezna predavanja. V tujini, kot razberemo iz razpisov, trajajo seminarji od pol dneva do pet dni, zaželeno so daljše oblike. Seveda morajo biti daljši, »delavniški« seminarji posebno skrbno pripravljivi, tako da predvidijo faze predstavitve novih informacij (tudi ob uporabi pripomočkov, kot so video, hospitacije, mali nastopi, računalnik), faze predelave, faze aktivnosti učiteljev, neposrednega preskušanja novosti, povezovanja lastnih izkušenj s teorijo, izdelave učnih pripomoč-

kov ali vsaj njihovih zasnov ipd. To je precej zahtevnejše kot predavanja, zato ni čudno, da je Unesco uvrstil med prednostne naloge usposabljanje predavateljev za tak način dela (»training of trainers...«).

In kako se spodbujati poklicno samostojnost učiteljev in šol pri permanentnem izobraževanju? Tako, da jim damo možnost, da vplivajo na vsebine in izvedbo (centralno) ponujenih seminarjev (z zbiranjem pobud, predlogov, s sistematičnim ugotavljanjem potreb) pa tudi z organiziranjem njim »po meri« ukrojenega spopolnjevanja na šolah.

Tu mislim na možnost, da učitelji neke šole predlagajo temo, problem, ki jih najbolj »žuli« in povabijo enega ali več strokovnjakov kot moderatorjev, svetovalcev. V več zaporednih srečanjih oblikujejo in sproti v razredu preverjajo rešitve, ob pomoči strokovnih spoznanj. Takemu spopolnjevanju, ki se neposredno navezuje na spremembe v poučevanju, učnih načrtih, organizaciji pouka, na vpeljevanje novosti, kot so problemski, projektni pouk, namenjajo v zadnjem desetletju v evropskih deželah vse večjo pozornost. Gre za permanentno izobraževanje »usmerjeno v šole in učitelje« (school based INSET, schulnahe Fortbildung), in temu je namenjen tudi eden osrednjih projektov Evropskega sveta. Izhajajo iz domneve, ki jo je praksa že zelo potrdila, da se največ naučimo takrat, kadar (strokovno) rešujemo probleme, ki nas neposredno zadevajo. Gre za oblike, ki so blizu akcijskemu učenju in raziskovanju. V takih oblikah – če jih ne omejujejo birokratski predpisi – se lahko sprošča učiteljeva ustvarjalnost, oblikujejo in preverjajo se novi modeli poučevanja.

Torej bi tudi šole, ki predlagajo take programe internega izpopolnjevanja (ki lahko povezuje tudi več šol ob istem problemu), morale dobiti za to najpotrebnejši denar. To spominja pri nas na delovanje »celjske skupine« in še kakšne, ki po vzorcu osižeškega modela preskuša različice integriranega pouka. Tudi tu gre v bistvu za zelo intenzivno obliko permanentnega izobraževanja.

Pri oblikovanju prednostnih, težiščnih področij permanentnega izobraževanja za posamezno obdobje je torej treba, ob ponudbah kadrovskih šol in učiteljev, upoštevati tudi sistematično zbrane potrebe in želje samih šol, učiteljev in strokovnih društev (npr. opozorila psihologov in zdravnikov o naraščanju psihosomatskih motenj med učenci) ter opažanja svetovalcev Zavoda SRS za šolstvo. Programiranje permanentnega izobraževanja je tako strokovna šolsko-politična odločitev, ki pa se ne sme sprejemati v zaprtiem krogu, ampak na podlagi široke poglob-

nadalj. na 2. str.

Odprti cvet, 1988, akril na platnu

VIDA SILVNIKER je ta čas barvno najbolj občutljiva slovenska slikarka. Njena umetnost v sivih časih vse bolj kljubovalno, z izrazito voljo do življenja in samoniklo išče pot v novo barvitost, razkošje fantazije in zatišje, v katerem je prostor za lepoto. Kot rojena koloristka ustvarja svoje slike na dediščini domače koloristične tradicije z barvo in svetlobo, še posebno s subtilno izrabo lazur in odtinkov; ob spodbudah iz narave rešuje zlasti svetlobne likovne probleme in neguje občutja ter oboje povezuje v dela, razpeta med čustveno intenzivnost in likovno pretehtanost, v želji, da bi slike spregovorile s samimi likovnimi sredstvi: s fantazijo barv in oblik. Pri tem vse njeno delo niha med motivno prepoznavnimi segmenti, asociacijami iz narave, in abstrakcijo kot neposrednim čustvenim izrazom, in se usmerja v samostojno življenje slik, ki ga intonirajo slikarkine najznačilnejše, iz narave priklicane in s čustvenimi pomeni oživiljene barve: modra, zelena, vijolična, bela in rožna. V prav zadnjem obdobju pa umetnica črpa iz motivnih impulzov cvetja (žarenja bujnih cvetov in razvejenosti organsko raščene rastlinske arhitekture) kot nosilca čustvenosti, rafiniranosti, življenjske moči in razkošnih barv. Z interpretacijo tega nadvse delikatnega motiva na osnovah svojega dotedanjega slikarstva postopoma in premišljeno razkriva nov optimistični organski svet barvne imaginacije – po tradicionalnejših cvetličnih tihožitjih nakazuje v zadnjih delih celo nekakšno novo predstavo rajskega vrta – in ga zavestno oblikuje v skoraj eksotično oazo hladne vijolične lepote, v katero se lahko umakne od vsakdanjosti sveta. Ker tudi v teh slikah združuje oboje: življenje narave, njeno lepoto in okrasje, in lastno izraznost, temperament in rafiniranost osebne narave, so njene rože zdaj žgoče nemirne, zdaj subtilne in zdržane; predane so lastnemu barvitemu življenju in obenem odstrajajo pogled v nepredvidljiv čudoduhovni estetski prostor, ki postaja cilj umetniškega ustvarjalnega hotenja.

MILČEK KOMELJ

Vida Silvniker se je rodila leta 1945 v Radljah ob Dravi. Študirala je na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani, kjer je končala slikarsko specialko in bila izvoljena v naziv docentke za slikarstvo. Od leta 1970 je članica Društva slovenskih likovnih umetnikov. Imela je številne razstave doma in v tujini.

dogodki novosti

Komunike

KOLEGIJ DEKANOV UNIVERZE EDVARDA KARDELJA JE NA SEJI 29. MAJA 1989 SPREJEL TALE KOMUNIKE:

● Izobraževalna skupnost Slovenije mora sproti spremljati in zagotavljati osebne dohodke delavcev v visokem šolstvu v skladu z družbenim dogovorom, ki določa povprečje osebnih dohodkov v visokem šolstvu v višini 160% nad povprečjem v gospodarstvu.

● Od republiške skupščine pričakujemo, da ustrezno poveča delež sredstev iz družbenega bruto proizvoda za izobraževalno dejavnost.

● Do jeseni je treba izdelati nov sistem financiranja visokega šolstva, ki bo zagotavljal razvoj visokošolskega izobraževanja in preprečeval ekstenzivno širjenje izobraževalnih programov.

JANEZ PEKLENIK
Rektor UEK

Levstikove nagrade 1989

Založba Mladinska knjiga in njen založniški svet že štirideset let nagradjuna svoje sodelavce za vrhunske dosežke pri ustvarjanju knjižnih izdaj za otroke in mladino. Levstikove nagrade, poimenovane po njih po utemeljitelju slovenske književnosti za mladino, so za najboljše stvaritve zadnjih dveh let podelili 30. maja letos v Cankarjevem domu v Ljubljani.

MIROSLAV KOŠUTA je prejel nagrado za zbirko pesmi za otroke **NA KRASU JE KRASNO**. Hudomušni, klepetavi in radoživ verzi so nastajali tri desetletja. V obrazložitvi nagrade je žirija v sestavi Milan Dekleva, Tone Partljič, Jaroslav Skrušny, Dane Zajc in Aleš Berger zapisala, da se v Košutovem brbotavem alkimističnem kotlu besed družijo v čudežne lepote sprimke nežnost, čustvenost in naklonjenost življenju. V slovensko poezijo za mlade je zasejal občudovanja vredno življenjsko moč in slast igrivosti.

Nagrajenka **ALENKA GOLJEVŠČEK** se je v knjigi **MED BOGOVI IN DEMONI** lotila zanimive snovi: v živahem, osebno presvetljenem slogu obravnava evropski mitološki svet, posebno pozornost namenja znanim, a tudi že pozabljenim likom iz slovenske preteklosti. S strokovno podkovanostjo in z barvito ubesedenim pričevanjem o svetu minulih dni je pisateljica obogatila naš zgodovinski spomin in ga tudi pomaga ohranjati.

Levstikova nagrada **MANKI KOŠIR** za knjigo **MLADI NOVINAR** je ob enem priznanje gibanju mladih novinarjev, ki postaja pri nas čedalje bolj množično. Knjiga izčrpno predstavlja

novinarske žanje, daje temeljne informacije o novinarstvu, vzgaja mladega človeka v poglobljenega bralca časnikov in ga spodbuja, da tudi sam pridobi novinarske izkušnje. Žirija (Seta Oblak, Anka Prestor, Marinka Svetina, France Žagar in Draga Tarnan) ugotavlja, da je avtorica s to knjigo in organiziranjem novinarskih krožkov dvignila na višjo raven gibanje mladih novinarjev.

Po zaslugi te dejavnosti se pisanje šolskih nalog in sestavljanje šolskih glasil otesa togosti in dolgočasnosti ter postaja bolj raznoliko, živo in aktualno.

Ilustracije **ZVONKA ČOHA** so prav gotovo pomembno inovativno dejanje na tem področju likovnega ustvarjanja pri nas, je zapisala žirija (Milan Butina, Marijan Tršar, Andrej Trobentar in Niko Grafenauer) v utemeljitvi k nagradi, ki jo je akademski slikar prejel za ilustracije v knjigah Sue Townsend **RASTOČE TEŽAVE JADRANA AKRTE** in Iva Zorman **RAČKA PUHAČKA**. Preseneča njegova zmogljivost oživljanja nežnih predmetov, to pa je pomembna tipološka sestavina v njegovem likovnem izpostavljanju mejnih situacij, ki izživajo gledalce iz lupine privajenega gledanja v sproščujoče novo videnje upodobljenega sveta.

Kandidati za rektorja sta Mirko Jurak in Janez Pekenik

Dozdajšnjemu vodstvu Univerze Edvarda Kardelja se izteka mandat. Od leta 1987 je rektor te univerze akademik dr. Janez Pekenik, prorektorji pa so dr. Alenka Šelih za vzgojno-izobraževalno področje, dr. Rastko Močnik za socialno-ekonomsko vprašanja študentov in dr. Marko Zupan, ki ureja finančno gospodarska vprašanja in planiranje.

Za novo dveletno mandatno obdobje, ki se začne septembra, se je izbirni postopek začel marca. Članice univerze, to je pet višjih šol, tri akademije in enajst fakultet, si bodo izvolile rektorja in štiri prorektorje (razen za omenjena tri področja še za poddiplomske področje). Akade-

demija za likovno umetnost je predlagala, naj bi celotnemu zdajšnjemu vodstvu podaljšali mandat še za dve leti. Študentje so po svoji univerzitetni konferenci ZSMS predlagali same nove kandidate. Druge predlagateljice so bile vmes, v njihovih predlogih se ob zdajšnjih pojavljajo še nova imena. Poleg že omenjenih ALU in UK ZSMS so kandidate za rektorja in prorektorje predlagale še Fakulteta za strojništvo, Medicinska fakulteta, Fakulteta za sociologijo, politične vede in novinarstvo ter Fakulteta za naravoslovje in tehnologijo.

Izmed predlogov, ki so prispeili v pričakovanem roku, je univerzitetni svet na minuli seji ugotovil, da na podlagi razpisanih pogojev, ki jih evidentirani izpolnjujejo, lahko določi te kandidate za rektorja in prore-

Ante Marković in učbeniki za ekonomsko usmeritev

Zaradi sprememb v učnih načrtih in novosti, ki jih obetajo sprejeti ali šele najavljeni zakoni, se zatika pri pripravi strokovnih učbenikov za ekonomsko usmeritev.

Šolsko leto 1988/89 se počasi izteka, z njim pa tudi čas za pripravo novih učbenikov, ki naj bi jih učenci dobili jeseni. Leto, ki je za nami, pa je bilo glede družbenih sprememb v Jugoslaviji tako razgibano, da se je že lansko jesen zastavljalo vprašanje, ali ima sploh smisel v takih razmerah pripravljati nove ali prenavljati stare učbenike, ki obravnavajo mikro ali makroekonomsko vprašanja naše družbe. Številni novi zakoni in predpisi so sicer pometli s starimi, vendar tudi sami niso dodelani in jih ne moremo šteti za nekaj, kar bo »držalo« dalj časa, saj obdobje, v katerem se merijo različne zasnove našega prihodnjega razvoja, še ni minilo.

Kljub vsemu nam je uspelo pripraviti kar tri nove učbenike za gospodarsko poslovanje s korespondenco. Učbenik **Gospodarsko poslovanje s korespondenco 2**, katerega avtorja sta Milena Furlan in Danijel Andolšek, bo letos izšel tako prenovljen, da ga lahko štejemo kar za novega. Vse spremembe – nekatera poglavja pa so v celoti nova – popravke je napisala Milena Furlan, recenzenti pa so rokopolis ocenili zelo pohvalno. Učbenik bo, seveda, namenjen smeri ekonomsko-komercialni tehnik v 2. letniku. Za 3. letnik iste smeri je Vili Kregar napisal učbenik **Gospodarsko poslovanje 3**, ki so ga recenzenti prav tako ugodno ocenili, avtor pa je pri dokončnem oblikovanju rokopolisa upošteval vse njihove pripombe in predloge. Za smer prodajalec bo jeseni izšel nov učbenik, ki ga bodo uporabljali v 2. in 3. letniku – gre za **Gospodarsko poslovanje s korespondenco**, katerega avtorji so Vekoslav Potočnik, Vida Kosce in Milena Furlan, ki je dodala poglavje o korespondenci. Tudi ta rokopolis so recenzenti ocenili kot zelo dober in prepričan sem, da bodo z njim zadovoljni tudi profesorji in učenci. Avtorji vseh treh učbenikov za gospodarsko poslovanje

s korespondenco so, kolikor je bilo mogoče, upoštevali vse novosti na tem področju, hkrati pa so se skušali čim manj opirati na pozitivno zakonodajo, ki se neprenehoma spreminja.

Zaradi številnih novosti, s katerimi nas »zasipa« zvezni izvršni svet in zaradi šele najavljenih sprememb pa nam, na žalost, ni uspelo pripraviti učbenika **Gospodarsko poslovanje s korespondenco 1**, katerega avtorica bo Milena Furlan in ki bo namenjen obema smerema v poslovno-finančni in trgovinski dejavnosti v 1. letniku. Avtorica rokopolisa zaradi mnogih nejasnosti preprosto ni mogla dokončati. Tako predvidevamo izid tega pomembnega učbenika jeseni 1990.

Podobno kot za gospodarsko poslovanje s korespondenco velja tudi za predmet gospodarsko in samoupravno pravo, zato avtorja učbenika Uvod v pravo, Lidija Koman Perenič in Anton Perenič nista mogla napisati novega učbenika. Podobno kot lani tudi tokrat rešujeta, kar se rešiti da, z dodatkom k učbeniku, v katerem pojasnjujeta vse novosti in opozarjata tudi na spremembe, ki jih zvezna vlada šele napoveduje. Ker pa nista jasnovidca, opozarjata na potrebo po stalnem spremljanju Uradnih li-

stov. Če bodo stvari v drugi polovici letošnjega leta kaj bolj jasne, bomo zastavili pripravo novega učbenika, ki bi, morda, lahko izšel jeseni 1990.

Tudi Jože Andrej Čibej, pisec učbenikov **Poslovna matematika 1, 2 in 3**, ni prerok in ne more napovedati, kako se bo spremenila zakonodaja, od katere so odvisni njegovi učbeniki. Zakon o bankah in finančnem poslovanju oz. predlagane spremembe tega zakona namreč prinašajo veliko nejasnosti, o katerih si ne upajo govoriti niti strokovnjaki iz Ljubljanske banke, zato kasni tudi prenova **Poslovne matematike 2**.

Dokler naše gospodarstvo in z njim družba v celoti ne bosta ozdravela, bo verjetno še najbolj smiselno učiti le splošne metode pri izračunavanju, npr. obrestnih mer, saj upoštevanje različic in metodologij na tem področju vnaša v pouk poslovne matematike le zmedo.

Svež veter veje tudi na področju **politične ekonomije in ekonomike SFRJ**, kjer napovedujejo strokovnjaki z ekonomske fakultete korenite spremembe – če le ne bo nastopila zmrzal, ki je pri nas pomladi pogosta. Kakor koli že, novega učbenika na tem področju ne moremo dobiti prej kot v letu ali dveh, kandidatov za pisanje uč-

benika **Ekonomika SFRJ** pa sedaj še ni. Tudi to pove do-

Zaradi zvezne vlade posreduje tudi priprava prenovljenih ali novih učbenikov za **književnost**, začetek dela na tem področju pa načrtujemo ob koncu kolektorskega leta 1989.

Ker za zdaj še nimamo zveza nega ministrstva za prosveto česa podobnega, pa lahko v pripravi učbenikov za **svetenski jezik in književnost**, katere ne vpliva niti delo zvezne vlade. Tako bodo dobili v novem šolskem letu učenci v ekonomski smeri **Berilo 3** za 3. letnik učbenik **Književnost**, ki ga je napisal Janko Kos in je namenjen učencem 1., 2. in 3. letnika, šole oz. profesorji pa bomo pravili še tri zvočne kasete z branimi besedili iz vseh treh letnikov. Nove učbenike za **slovenski jezik** od 1. do 4. letnika za smere s 350 ali 455 urami slovenskega jezika in književnosti, torej za smeri prodajalec in ekonomsko-komercialni tehnik, pa drugo leto začel pripravljati Jo Toporišič.

V novem šolskem letu bo to kljub vsem težavam v ekonomski smeri kar nekaj novih učbenikov, ki bodo gotovo pripomogli h kakovostnemu pouku lažjemu delu učencev.

TINE LOGAR

Slovesna podelitev priznanj Zavoda SRS za šolstvo

V petek, 9. junija, je Zavod SR Slovenije za šolstvo podelil plakete in diplome za dolgoletno uspešno strokovno delo delavcem zavoda in zunanjim sodelavcem.

Plakete so prejeli Gabriella Liberšar, Cveta Žumer in Nenka Seliškar, **diplome** pa Marija Jamšek, Jana Kolarič, Janko Križnik, Ivan Sernec, Darinka Sivec, Alojz Sirc, Vladka Škof in Danilo Štekar. Od zunanjih sodelavcev so prejeli plakete dr. Aleksandra Kornhauser, dr. Janko Kos, Boris Sovič in Terezija Uran, **diplome** pa Osnovna šola Antona Umkarja iz Kopra, Cveta Hladnik, Dane Katalinič, Marija Menih, Mara Potokar, skupina učiteljev angleškega jezika Dušica Kunaver, Marjeta Peterlin in Mojca Kolin, Tonka Tačol in Anica Zupan.

Čestitamo!

Stalno izpopolnjevanje – nujnost ali razkošje?

nadalj. s 1. str.

ljene razprave. Tako programiranje kot organiziranje in spremljanje je obsežna in zahtevna strokovna naloga, za katero imajo druge cele institucije (npr. državne inštitute v Avstriji in Nemčiji). Kako bomo tej nalogi kos pri nas?

Med omejitvene dejavnike pa ne spada samo denar, ampak tudi izvajalci. Za nekatera področja imamo le malo visokošolsko izobraženih strokovnih predavateljev, ki bi jih potrebovali glede na število učiteljev; mnogi so obremenjeni z delom z rednimi študenti, s podiplomci, z raziskovalnim delom. Ne bi jih smeli obremenjevati še z organizacijskimi opravili. Zlasti se nam bo maščevalo pomanjkanje specialnih didaktov, katerih podiplomski študij in habilitacije še na mnogih fakultetah podcenjujejo (le koliko od tistih, več kot 100 učiteljev – toliko jih je predvidela Izobraževalna skupnost – je v zadnjih petih letih zares doseglo magistriranj? Specialnih didaktikov verjetno manj kot 100. To je še velik dolg visokega šolstva.

Ob temah, pomembnih za učitelje posameznih predmetov, pa ne smemo pozabiti bolj splošnih pedagoško-psiholoških tem, razen če tisti, ki to področje izvajajo, že iz osnovnega izobraževanja učiteljev, ne bodo dovolj glasno dokazovali, da potrebujejo učitelji le »čisto« strokovno znanje. V svetu so npr. zelo popularne teme o izobraževanju komunikacij med učitelji, učenci in starši, pa o premagovanju stresa, o mentalno higijenskih problemih učencev, o integraciji hendikepiranih učencev ipd.

Pod »sistemom« si nekateri zamišljajo vrsto za vse obveznih seminarjev, ki se končujejo z izpiti, o katerih se vodi natančen razvid. Menijo, da bo le obveznost zagotovila, da bodo učitelji prišli, saj

imajo v današnjih kriznih časih »vsega čez glavo« kaj šele minarjev. Menim pa, da morajo biti manjšina tega izobraževalnega obvezna. Če bo ponudba vključna, v skladu s potrebami učiteljev, bomo našli vsaj toliko interesov, za kolikor lahko, omejenem denarju, kakovost poskrbimo.

Skeptična sem tudi do obveznega izpitnega preverjanja. To sicer mogoče na nekaterih saktih področjih, kjer gre za dobivanje specialnih spretnosti (npr. računalništvo). V drugih primerih pa je že samo aktivno sodelovanje, samostojno referiranje ob temah, izdelki (pripravi podrobni učni načrti), zbiranje obdelava podatkov iz razreda podobno, zadostna podlaga izdajanje potrdil. Potrebno o opravljenih oblikah izobraževanja pa so lahko v pomoč odločanja o napredovanju, splošnejemu in na novo delovno mesto na drugo šolo (v tujini je to uveljavljeno). Pomembno je tudi, da po vsakem seminarju zberemo mnenja, pripombe, predloge udeležencev, kot vrstno informacijo organizaciji in izvajalcem. Spominjam se, kako mi je bila ta informacija čepav kdaj le na hišo popisanih listkih, dragocena, čenudi je vmes kak »mrzel tuš« posest kritičnega udeleženca.

In končno: ali je prav, da učitelji nimamo svojega »doma« prirejanja takih seminarjev, ga imajo obramboslovci, s katerimi, da ne govorimo o direktnih? Včasih prav koristi pogled na lemenju delu, da se za nekaj umaknemo iz običajnega okolišča – Toda, kam?

Dobro sistem spopolnjevanja učiteljev je nujen, če želimo boljše šole – a zahteva hkrati liko denarja, navdušenja in skrbnost. Trdno upam, da bo vse to zmogli.

OB ENODNEVNI STAVKI SLOVENSkih UČITELJEV

Kdo se boji enotnosti učiteljev?

Učitelji si – še ne tako dolgo tega – niso mogli niti zamisliti, da bi zapirali šolska vrata pred učenci, čeprav so bile njihove plače ves čas pod ceno intelektualnega dela in daleč pod ceno ljudi z visoko izobrazbo, zaposlenih v gospodarstvu. Toda, posamezne stavke na šolah so utrle pot drugačni miselnosti tudi pri učiteljih. Šolo zapirati dandanes ni več tako velik greh, čeprav gre za otroke, ki ostanejo za kak dan brez varstva in šolske prehrane.

Marca so srednješolski učitelji ustanovili iniciativni stavkovni odbor, ki je organiziral vse ljubljanske srednješolske učitelje, da so – pridružili pa so se jim tudi nekatere srednje šole iz drugih krajev Slovenije – z enournno opozorilno stavko vsaj malo vznemirili ljudi v republiki, ki so odgovorni za položaj učiteljev in šolstva nasploh v naši družbi. Že takrat so s stavkovnega odbora poslali zahteve vsem organom v republiki od Izvršnega sveta Slovenije do Izobraževalne skupnosti Slovenije. Zahteve niso zadevale samo izravnavne osebnih dohodkov z gospodarstvom, ki je v tem času s plačami že krepko presegle pred leti začrtano (in takrat s pomočjo sindikatov tudi doseženo) enakovrednost zaposlenih v šolstvu in gospodarstvu. Zadevale so tudi gmotni položaj šol in razlike med

Tako je stavkovni odbor najprej poslal vse zahteve s šol in vrtcev na tiste naslove, ki bi lahko preprečili veliko stavko. Zahteve so se tokrat razširile, saj je problematika vrtcev in osnovnih šol, ki so odvisne od svojih bolj ali manj mačehovskih občin, precej širša od srednješolske. Stavkovni odbor je sklical zbor pedagoških delavcev v Cankarjevem domu, svojo dejavnost pa je medtem razširil tudi na poziv vsem šolam Slovenije. In tako je 31. maja napolnilo Veliko dvorano v Cankarjevem domu slovensko pedagoško delavstvo do zadnjega kotička. Le prva vrsta je kazala prazne sedeže – tam so manjkali nekateri povabljeni ljudje iz šolske in politične oblasti.

Zborovanje je, kot se to rado dogaja, razkilo vse najhujše bolečine šolskega življenja, od kršitev pravic otrok in vzgojiteljev

meljil na znanju, torej predvsem na izobraževanju. Ne le otrok, ampak tudi njihovih učiteljev, pa tudi vseh odraslih, ki morajo svoje zanje ves čas dopolnjevati.

Iz vrst odgovornih ni bilo slišati veliko besed. Res jih morda avditorij niti slišati ni hotel, vendar nihče ne more reči, da učitelji niso bili med govori odgovornih tih. Toda, predlogov odgovorni pač niso dali, niti niso povedali, ali so za izobraževanje in za učitelje doslej kaj novega naredili. Opravičevanja, češ da ta ali oni ni odgovoren za nekaj, za kar je odgovoren kdo drug, niso vzgala. Avditorij se je odločil za stavko, in to za stavko učiteljev in pedagogov vse Slovenije: 2. junija naj bi torej ostala šolska vrata širom Slovenije zaprta, zaprti naj bi ostali tudi vrtci, čeprav so njihovi predstavniki že na zboru povedali, da tako hitro stavke ne morejo organizirati. Za zdaj kaže, da se v vrtcih niti ne zavedajo, da bi bil učinek mnogo večji, če bi morali nekateri zaposleni starši ostati en dan doma in sami paziti otroke, zato, ker bi imela Slovenija generalni pedagoški štrajk.

2. junija so torej pozvali na stavko iz ljubljanskega stavkovnega odbora, saj je ta še vedno deloval kot telo, ki je organiziralo celotno zadevo. Stavkovni odbor so ustanovili pod sindikalnim okriljem v Ljubljani, sindikat naj bi akcijo vodil tudi dalje. Toda, tu je nastal kratek stik. 2. junija so stavkale vse osnovne šole v Ljubljani, lepo število fakultet ljubljanske univerze in skoraj vse srednje šole v Ljubljani. Po Sloveniji so se za štrajk odločili samo v nekaterih šolah, čeprav so v nekaterih drugih imeli med odmori zbere delavcev v podporo stavkajočim in zahtevam postavljenim odgovornim organom v republiki.

Sindikalni mlín je medtem mlet po svoje. Na republiškem sindikatu so na dan stavke v Ljubljani namreč sklenili, da bodo odgovorni poslali (skoraj povsem identične) zahteve, kot jih je poslal stavkovni odbor iz Cankarjevega doma: do 10. junija morajo dobiti učitelji višje osebne dohodke, izenačene z gospodarstvom s poračunom, kot jih je Izobraževalna skupnost Slovenije že obljubila. Če tega ne bo, bodo organizirali splošno stavko slovenskih šol v posamez-

nih občinah, kajti predvsem tem je naloženo financiranje osnovnih šol. Stavkali naj bi 16. junija, in to samo tisti, ki takih osebnih dohodkov ne bodo dobili. 21. junija zahtevajo, naj republiška skupščina zviša prispevno stopnjo na 5,5 odstotka družbenega proizvoda. Dolgoročne zahteve, ki zadevajo nacionalni program izobraževanja v Sloveniji, pa bi morale biti pripravljene do jeseni. Če tega ne bo, bodo ostala šolska vrata vseh slovenskih šol zaprta, vse dokler zahteve ne bodo izpolnjene. Oktobra se tej stavki (bo res tako dolga?) lahko pridruži tudi obe univerzi.

Nekdo je v Cankarjevem domu vzkliknil, ko je slišal prve povzete sklepe zboru: »Nekdo nas hoče speljati na stranski tir!« Tako se zdi tudi tokrat. Stavka, ki je nanjo pozval stavkovni odbor iz Ljubljane, je ostala bolj ali manj ljubljanska. Stavka, ki bo (morda) 16. junija, bo spet parcialna, saj bodo stavkali le tisti, ki se bodo počutili prikrajšane pri plačah. Do jesenske stavke pa je še tako daleč, da o njej in njeni enotnosti nima smisla razpravljati vnaprej. Zdi se, da nekdo poskuša enotnost učiteljev in pedagogov razbijati. Parcialne stavke po šolah, tu in tam zaprta vrata imajo pač mnogo manjši odmev in terjajo manj, kot stavka, v kateri bi ostali doma vsi otroci in vsi solarji. Komu je do tega, bo treba še razčleniti.

Ne gre pozabiti na dejstvo, da se ravno zdaj pojavljajo množične zahteve po prenovi sindikata. Ne gre le za pravila, gre tudi za ljudi, ki ta sindikat zdaj vodijo tako, da deluje prej po starih pravilih, kot s svežimi zamislimi. Nekateri učitelji v Sloveniji so iz tega sindikata že izstopili in ustanovili svoje neodvisne sindikate. Primerov je že kar precej. V teh sindikatih se zavzemajo za drugačen odnos do učitelja in izobraževanja, za odnos, ki bo znal pesoditi in oceniti negativna dogajanja in se predvsem takoj odzivati. Okostenelost sestankovanja in reševanja problemov s forumskih sindikalnih stolčkov, in to navadno že po izvršenem dejstvu, ni več primerno in ne pelje naprej, ne vodi v novo tisočletje tako, da bi mladi, ki se šolajo, lahko s ponosom gledali na svoje znanje in hvalili svoje nekdane učitelje.

LADA ZEJ

Protestna izjava

Delavcev Srednje Pedagoške šole v Ljubljani v zvezi z družbenoekonomskim položajem delavcev v izobraževanju sprejeta na protestnem zboru dne, 5. 6. 1989

1. Podpiramo zahteve stavkovnega odbora delavcev v vzgoji in izobraževanju, objavljene v časopisih Dnevnik in Delo dne 2. 6. 1989.

2. Podpiramo tudi vse zahteve razpravljalcev na protestnem zboru v Cankarjevem domu dne 31. 5. 1989, objavljene v časopisu Delo, dne 1. 6. 1989.

3. Podpiramo tudi zahteve Republiškega sindikata delavcev v vzgoji in izobraževanju in znanosti ter vodstva ZSS, objavljene v Dnevniku, dne 2. 6. 1989.

4. Poleg teh zahtev pa delavci Srednje pedagoške šole zahtevamo še reševanje posebnih problemov naše šole.

● Takoj je treba odpraviti notranje razlike v dohodkih, osebnih dohodkih ter materialni opremljenosti šole v primerjavi z drugimi srednjimi šolami, ker že leta in leta ugotavljamo, da linearno povečevanje sredstev vodi v še večje razlike. V osebnih dohodkih znašajo te razlike celo do 10 milijonov novih din na leto na učitelja v srednji šoli.

● Zahtevamo, da se uresniči predlog tovariša Lavtarja, člana RK ZSMS, da Izobraževalna skupnost Slovenije vsako leto sklepa pogodbe z, vsako srednjo šolo posebej in pri tem upošteva kadrovska sestava zaposlenih ter specifičnost vzgojno-izobraževalnih programov.

● Republiški sindikat je 13. maja 1985 sprejel sklep, da bo na vseh ravneh podprl predlog za izredno revalorizacijo pokojninske osnove določenim kategorijam upokojenih pedagoških delavcev. Zahtevamo, da sindikat to uresniči.

● Kljub zahtevam in predlogom za ukinitve vseh pisov podpiramo sklep skupščine PISA za pedagoško usmeritev z dne 23. 5. 1989, da se ta PIS ohrani ali ponovno ustanovi, ker menimo, da je pedagoško šolstvo posebnega nacionalnega pomena, ukinitve tega PISA bi bila nepopravljiv udarec vzgoji in izobraževanju prihodnjih pedagoških delavcev.

● Da bi se izboljšala kakovost izobraževanja, vztrajamo pri zahtevah:

- 20-urna tedenska učna obveznost za učitelja v času pouka
- največ 30-urna tedenska učna obremenitev učenca
- največ 30 učenec v razredu
- racionalizacija vzgojno-izobraževalnih programov
- uvedba sodobne učno-vzgojne tehnologije
- permanentno izobraževanje učiteljev

● Zahtevamo ustanovitev samostojnega strokovnega sindikata pedagoških delavcev, zaposlenih v srednjih šolah v SRS.

● Enake zahteve ponavljamo že vrsto let. Zato zahtevamo osebno odgovornost, in če bo potrebno, tudi odpoklic odgovornih delavcev, zaposlenih v institucijah vzgoje in izobraževanja.

Če se zahteve ne bodo uresničile, podpiramo vso nadaljnjo dejavnost stavkovnega odbora delavcev v vzgoji in izobraževanju.

STAVKOVNI ODBOR

aktualno

Sporočilo za javnost

V Ljubljani se je 6. 5. 1989 na izredni seji sestal Republiški odbor Sindikata delavcev v vzgoji, izobraževanju in znanosti. Republiški odbor na izvršilne organe in skupščino SRS ter skupščino SIS ponovno naslavlja svoje zahteve, predstavljene na protestnem zboru v Cankarjevem domu, 31. 5. 1989, ter ob zahtevah stavkovnega odbora v Ljubljani sporoča:

● Republiški odbor pričakuje – v skladu z izjavo izvršnega sveta skupščine SRS z dne 2. 6. 1989 uskladitev osebnih dohodkov na raven gospodarstva – najkasneje do 10. 6. 1989.

● Vse občinske organizacije sindikata poziva, da v občinah, kjer ne bo uskladitve, ustanovijo stavkovne odbore in v skladu s stavkovnimi pravili pozovejo osnovne organizacije na enodnevno stavko.

Ker so druge zahteve sindikata dolgoročne, republiški odbor pričakuje od skupščine SRS na zasedanju 21. 6. 1989 rešitve, ki bodo omogočale sistemske spremembe v vzgoji, izobraževanju in znanosti, ter sklepe, s katerimi bo povečan delež družbenega proizvoda, namenjen vzgoji in izobraževanju.

Republiški odbor bo pred začetkom novega šolskega leta ponovno ocenil uresničevanje svojih zahtev ter zahtev stavkajočih. Če ne bo sprememb in ukrepov, ki bodo izboljšali razmere v vzgoji, izobraževanju in znanosti, bo republiški odbor organiziral protest celotnega slovenskega šolstva in znanosti ter zahteval odgovornost izvršnega sveta Skupščine SRS ter vodstev samoupravnih interesnih skupnosti.

RO SINDIKATA DELAVCEV V VZGOJI, IZOBRAŽEVANJU IN ZNANOSTI SLOVENIJE

Poteptani grm, 1988, akril na platnu

Zaradi nezaupanja stavka začasno prekinjena

Stavki, ki so jo 22. maja začeli učitelji in drugi delavci Filozofske fakultete in je bila začasno oz. pogojno prekinjena 29. maja, so se v istem tednu pridružili še na dveh visokošolskih tozilih Fakultete za naravoslovje in tehnologijo, to je na Montanistiki in Biologiji, ter na Višji šoli za socialne delavce. V sporočilu VŠSD, izdanem 30. maja, je med drugim rečeno, da so 25. maja delavci VŠSD začeli stavkati zaradi katastrofalnega materialnega položaja, neustreznega sistema financiranja visokega šolstva sploh in neupoštevanja specifičnega položaja VŠSD kot matične visokošolske ustanove za razvijanje socialnega dela kot stroke in vede ter neupoštevanja specifičnih oblik dela, ki jih zahteva izobraževanje za socialno delo. Zahtevali so spremembo meril za vrednotenje pedagoškega dela, ki doslej niso upoštevali specifičnosti izobraževanja za socialno delo, nadalje takojšnjo uskladitev osebnih dohodkov šole z OD

v gospodarstvu in sistemsko preureditev financiranja univerze.

V pogovorih s predstavniki slovenske skupščine, univerze Edvarda Kardelja, Izobraževalne skupnosti Slovenije in mestnega sveta sindikatov v Ljubljani so predstavniki VŠSD, dobili zagotovila za ustrežnejše finančne rešitve specifičnih nalog te šole kot matične za razvijanje izobraževanja, znanosti in stroke socialnega dela, zagotovila za 68 odstotkov povečan dohodek in nadaljnje sprotne usklajevanje z dohodki v gospodarstvu ter zagotovila za ustrežnejšo sistemsko ureditev financiranja celotnega šolstva tako, da bosta zagotovljena celostno financiranje in neodvisnost univerze.

Zaradi dobljenih zagotovil in obljub so delavci VŠSD 30. maja prekinili stavko, vendar so jo zaradi istega nezaupanja v izpolnitev obljub prekinili začasno in jo bodo (kot je omenjeno v sporočilu) nadaljevali, če bodo ugotovili, da se zahteve VŠSD ne izpolnjujejo.

J. S.

Zahteve stavkovnega odbora

delavcev osnovnih šol občine Ormož

Dne 25. 5. 1989 je bil pri občinskem odboru sindikata delavcev v vzgoji in izobraževanju ustanovljen stavkovni odbor, zaradi nezadovoljstva delavcev, ki poučujejo v osnovnih šolah občine Ormož, z osebnimi dohodki.

Dne 26. 5. 1989 je stavkovni odbor izoblikoval tele zahteve:

1. Uskladitev osebnih dohodkov delavcev v vzgoji in izobraževanju občine Ormož na raven gospodarstva občine Ormož v 1. tromesečju.

2. Sprotno usklajevanje osebnih dohodkov delavcev v vzgoji in izobraževanju občine Ormož z gospodarstvom občine Ormož, toda ne na račun kakovosti pouka.

3. Stvarno vrednotenje PND.

4. 20-urna obveznost neposrednega dela z učenci – v odnosu do finansierja. Rok za izpolnitev zahtev je 6. 6. 1989.

Če zahteve delavcev ne bodo izpolnjene, bomo začeli stavko 12. 6. 1989 ob 8. uri z zborom delavcev – osnovnih šol v Domu kulture Ormož, z naslednjim programom:

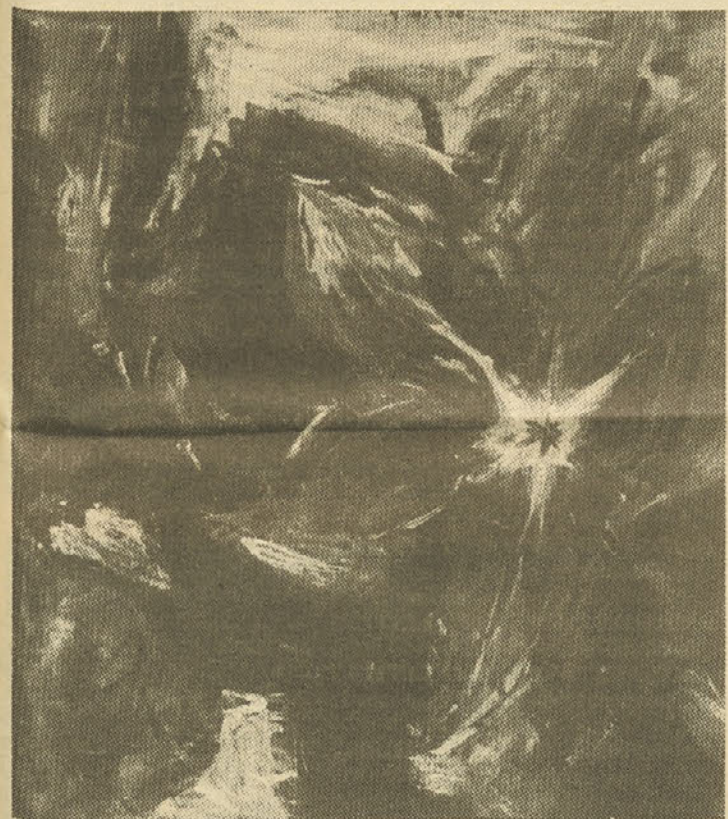
1. Poročilo stavkovnega odbora

2. Odgovori vseh odgovornih organov v občini in republiki za nastali položaj (stavko)

3. Oblikovanje sklepov zbora stavkajočih

4. Razprava navzočih delavcev

STAVKOVNI ODBOR

Rožnato, 1988, akril na platnu

posameznimi šolami. Ni naključje, da se je opozorilna stavka srednješolskih učiteljev zgodila ravno v Ljubljani.

Tu se šola vsaj tretjina slovenskih srednješolcev v prastarih stavbah Marije Terezije in v razmerah, ki jim niso več kos ne učitelji in njihovi ravnatelji niti ljubljansko gospodarstvo, ki že lep čas posebej prispeva za pravila in (včasih) tudi opremo šol.

Stavkovni odbor srednjih šol v Ljubljani je takrat obljubil, da bo pri zahtevah vztrajal in terjati rešitve. Teh seveda niti po dveh mesecih ni bilo. Logično je, da so v Ljubljani začeli – spodbuda pa so bile še dodatne stavke, ki so jih medtem organizirali na univerzi – organizirati nov val pritiskov. Na »svojo« stran so dobili tudi osnovne šole, z zahtevami so se kmalu pridružili tudi ljubljanski vrtci in domovi za učence in študente.

do poniževanja pedagoške stroke in pedagogov v odnos, ki za ta poklic ni primeren. Učiteljem se upira hoditi »v službo«, opraviti svoje delovne ure; v to jih sili ne le financiranje, ampak tudi odnos slovenske družbe do izobraževanja.

Vroč kri pedagogov se je z burnim ploskanjem odzvala pozivom naj odgovorni z Republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo in iz ISS odstopijo, če ne znajo ponuditi predlogov, ki bi šolstvo popeljalo v Evropo tako, kot se spodobi, ki bi uredili financiranje, da bi imeli od njega vsi nekaj, čeprav malo. Učitelji se zavedajo stisk, ki pestijo gospodarstvo, vendar mu hkrati tudi dopovedujejo, da se stisk brez šolanih delavcev ne bo otreslo. Učitelji so bili tisti, ki so opozorili, da bi morala Slovenija sprejeti tak projekt razvoja, ki bi te-

Delitev delovnih zmag: nekaterim delo, drugim zmage!

Jadralci, ki so se obračali po pravem vetru, se že vozijo z jahtami!

Nikar ne prižigajte svetovne pipe miru! Nabasana je z dinamitom!

Nenad Crnčević

pobude odmevi

Sedemdeset let

Zavoda za slepo in slabovidno mladino v Ljubljani

»Ljudje premalo vedo o nas; radi nam bi pomagali, a se včasih ne znajdejo.« pripoveduje eden tistih, ki so oropani silne svetlobe zunanjega sveta z nepopisno lepoto barv, oblik, stvari in z utripom življenja. Slepota ni nujno tudi življenje v temi. Shakespeare je zapisal, da je edina tema neznanje – torej se je temi mogoče upreti in se ji ogniti z delom in trdno voljo, predvsem pa je najprej treba odpraviti predsodke. Pri tem ima zelo pomembno vlogo Zavod za slepo in slabovidno mladino v Ljubljani, ki te dni slavi svojo sedemdesetletnico. Po uspešnosti delovanja se lahko primerja s podobnimi v Evropi. Že dolga leta domuje na Langusovi 16, in v tem času se je v Zavodu vzgajalo in izobraževalo že blizu četrsto mladih. To so večinoma osnovnošolci, a osemetka, ki jo obiskujejo, se nekoliko razlikuje od običajne: ob rednem programu življenja in dela osnovne šole imajo ti otroci še kopico dodatnih dejavnosti – samourjenje, pisanje, branje z optikom, strojepisje, pomembne so tudi vaje v socializaciji za učence višjih razredov (načijo se uporabljati posebne pripomočke, s katerimi pri dnevnih opravilih uspešno premagujejo ovire), tisti, z minimalnim vidom, pa si pridobivajo spretnosti v orientaciji in gibanju. Učitelj se mora tem otrokom še posebno prilagajati, uporabljati primerne učne metode, posebna učila in knjige. Včasih je zelo težavno ponazoriti posamezne stvari ali pojme (predvsem učencem, ki niso nikdar videli), zato mora učitelj uporabiti vso svojo iznajdljivost.

V Zavodu sta tudi oddelki osnovne šole s prilagojenim programom za lažje duševno prizadete otroke in predšolski oddelki, zmeraj bolj pa se uveljavlja

tudi mobilna tiflopedagoška služba. Ta se ukvarja s slepimi in slabovidnimi, ki živijo doma in obiskujejo navadno osnovno šolo. Starši, vzgojitelji in učitelji so veseli nasvetov, ki jim jih dajejo strokovnjaki, radi se udeležujejo tudi letnih seminarjev; na njih se srečujejo in izmenjujejo izkušnje o tem, kako otrokom, prikrajšanim za vid, omogočiti čim bolj normalno in samostojno življenje.

Poklicno usmerjanje je ena od temeljnih nalog strokovne skupine Zavoda, obenem pa tudi področje, ki povzroča največ preglavic. Težko je uskladiti poklicne želje otrok in njihove možnosti. Večina jih, ker ni veliko izbire, nadaljuje šolanje v Centru slepih in slabovidnih v Škofji Loki. Največ se jih usposobi za telefoniste in administratore. Zelo priljubljen je tudi poklic maserja v fizioterapiji, vendar so s šolsko prenovo ukinili dveletni program, ki je izobraževal za ta poklic. Zdaj se lahko šolajo za mesarje le v Beogradu, zaradi oddaljenosti pa se tja namenijo le redki. Mladi se zelo zanimajo tudi za delo programerjev, vendar morajo biti računalniki zanje posebej prilagojeni, in zaradi tega tudi precej dražji.

Del svojega življenja so nam mladi iz Zavoda predstavili v dveurni prireditvi ob jubileju (1. junija letos v dvorani Smelta v Ljubljani), ki so jo pripravili z veliko truda in ljubezni: igrali so na glasbila, peli, plesali in še kaj.

Življenje otrok s prizadetim vidom je podobno tistemu, ki ga živijo drugi, pa vendar je označeno s posebnostmi in omejenostjo z možnostmi. Zato pa so tudi njihova razmišljanja velikokrat ubrana drugače.

LUČKA LEŠNIK

OBČINA PTUJ

Zahteve delavcev v vzgoji in izobraževanju

5. junija je Odbor za pripravo zbora (ustanovljen je bil 2. 6. pri Občinskem odboru Sindikata delavcev vzgoje in izobraževanja občine Ptuj) na svoji seji izoblikoval naslednje zahteve:

1. Ne strinjamo se z družbenimi razmišljanji, da se v letu 1989 sredstva za družbene dejavnosti ne smejo realno povečati. Zahtevamo ustrezen delež družbenega proizvoda za vzgojo in izobraževanje, to je 5 do 5,5 % narodnega dohodka SR Slovenije.
2. Zahtevamo ukinitev zveznega interventnega zakona o omejevanju skupne porabe, ker omejuje suvereno pravico SRS in odgovornost njenih organov za politiko na področju vzgoje in izobraževanja. Zahtevamo od odgovornih izvršnih svetov novo bilanco sredstev, ki bodo upoštevala nova izhodišča, predvsem pa zagotovila ustrezno vrednotenje učiteljevega in vzgojiteljevega dela ob hkratni zakonski opredelitvi njegove delovne obveznosti.
3. Zahtevamo od občinske in republiške Izobraževalne skupnosti, da vsaka za svoje področje odgovornosti zagotovi likvidnost zavodov v prihodnjih mesecih tudi tako, da pravočasno objavita prispevno stopnjo.
4. Zahtevamo ustrezno, zakonsko dogovorjeno uskladitev sredstev za družbene dejavnosti, tudi za obdobje januar–marec, in nakazilo valoriziranih sredstev za to obdobje v juniju.

Odcvetela greda, 1988, akril na platnu /izrez/

5. Zahtevamo, da odbor udeležencev družbenega dogovora o skupnih osnovah in merilih za samoupravno urejanje odnosov pri pridobivanju in delitvi dohodka v SR Sloveniji preveri metodologijo za ugotavljanje usklajenosti rasti OD delavcev v družbenih dejavnostih z ravniyo OD delavcev v gospodarstvu. Pristojni organi morajo sproti zagotoviti podatke o gibanju OD v gospodarstvu ter sporočati ocene njihove rasti, da bi lahko sproti usklajevali osebne dohodke delavcev v družbenih dejavnostih z delavci v gospodarstvu.

6. Zahtevamo, da pristojni organi nemudoma prično sproti zagotavljati podatke o gibanju cen na drobno ter oceno njihove mesečne rasti, tako da bi na tej podlagi zagotovili tudi sproti valorizacijo sredstev za materialne stroške. Ob visoki stopnji inflacije valorizacija sredstev za materialne stroške s časovnim zamikom ni več sprejemljiva.

7. Zahtevamo, da Skupščina SRS sproži v Skupščini SFRJ pobudo za spremembo zakona o amortizaciji, tako da bi bilo združevanje normirane amortizacije stavb v samoupravnih interesnih skupnostih obvezno.

8. Zahtevamo tudi normirano amortizacijo za opremo in zahtevamo pripravo minimalnih standardov za opremo vrtcev, osnovnih šol, glasbene šole in srednjih šol.

9. Predvsem pa zahtevamo, da Izobraževalna skupnost SRS v sodelovanju s samoupravnimi interesnimi skupnostmi na republiški ravni čim prej opredeli nacionalni program družbenih dejavnosti, standarde za njegovo uresničevanje ter realno ceno, hkrati pa z zakonom določi in zavaruje vire potrebnih sredstev za financiranje nacionalnega programa.

Roki za izpolnitev zahtev so dolgoročni in kratkoročni.

Do 15. junija zahtevamo izpolnitev naslednjih zahtev:

1. redni priliv valoriziranih materialnih sredstev za redno poslovanje in valorizirana sredstva za najnujnejša vzdrževalna dela v letu 1989.
2. Uskladitev OD delavcev vzgoje in izobraževanja občine Ptuj z ravniyo gospodarstva občine Ptuj (za delavce v vrtcih, glasbeni šoli, osnovnih šolah) za delavce v srednjem izobraževanju pa tudi z dogovorjeno rastjo v republiki.
3. Sproti usklajevanje OD delavcev v vzgoji in izobraževanju z delavci v gospodarstvu občine Ptuj in z dogovorjeno rastjo v republiki.

Rok za izpolnitev drugih zahtev: jesen 1989.

Če zahteve ne bodo izpolnjene, bomo o tem poročali 15. junija 1989 ob 8. uri na zboru delavcev v vzgoji in izobraževanju. Če z odgovornimi ne bomo dosegli sporazuma, se bomo še naprej upirali in stavkali.

Sklepi iz razprave

1. Delavci v vzgoji in izobraževanju izražamo svoje zahteve že več deset let na svojih zborih, v političnem, predvsem pa v skupščinskem sistemu. Ostro smo jih povedali tudi 9. januarja 1989 v pismu Izvršnemu svetu SO Ptuj. Komiteju za družbene dejavnosti SO Ptuj in skupnim službam SIS družbenih dejavnosti SO Ptuj, v katerem smo kot prioriteto nakazali tudi racionalizacijo SIS in drugih institucij. Zahteve sindikalnega članstva so bile uresničene le delno.

2. Vedno in na vseh ravneh priznavajo upravičenost naših pobud in zahtev, vendar učinka ni. Še več, vedno bolj se naša dejavnost oddaljuje od začrtane in proklamirane dejavnosti posebnega družbenega pomena v Jugoslaviji, vedno bolj se odklikamo od razvitih držav.

3. Kratak stik med pedagoškimi delavci, financierjem in zakonodajalcem se nadaljuje in pogloblja. Zato zahtevamo:

- da zakonodajalec izoblikuje tako zakonodajo, ki bo omogočila, da bo vzgoja in izobraževanje resnični narodov prosvetitelj in da bo imela vse sodobne možnosti za izobrazbo kadrov, ki nas bodo popeljali v 21. stoletje;
- da strokovni organi in institucije, kot sta Zavod SRS za šolstvo in Republiški komitej za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo, postanejo resnični in odgovorni subjekt načrtovanja vsebine, organizacije in financiranja vzgoje in izobraževanja;
- da financier nemudoma zagotovi toliko sredstev, kot je potrebno za izvedbo kvalitetnih vzgojno-izobraževalnih programov, ali pa da pove, kakšno drugačno vzgojo in izobraževanje hoče in koliko je pripravljen nameniti zanj narodnega dohodka.

4. Ne pristajamo več, da zaradi objektivnih okoliščin in izgovorov na trenutne razmere ni mogoče rešiti problemov v vzgoji in izobraževanju. Potrebno je zasnovati programe in omogočiti njihovo izpeljavo v občini Ptuj, SR Sloveniji in vztrajati na jugoslovanski ravni.

5. Ne pristajamo na stališče, da za rešitev teh vprašanj ni dovolj denarja. Denar je, in to znova tudi dokazujemo – organizacija manifestacij, proslav, kongresov, shodov, mitingov, vedno večji proračuni... da naštejemo le nekatere. Sredstva je potrebno le na novo razporediti.

6. Zahtevamo od odgovornih, da se vrtneta v pedagoške vrste pedagoški mir in občutek socialne varnosti kot pogoj za dobro pedagoško delo.

7. Podpiramo prizadevanja in akcije delavcev v vzgoji in izobraževanju po Sloveniji, menimo pa, da bi te akcije imele večji odmev, če bi bile usklajene in načrtovane z dogovorjenimi skupnimi cilji vseh delavcev v vzgoji in izobraževanju Slovenije.

Koordinacijo, cilje in akcije naj opredeli in izpelje Republiški odbor Sindikata delavcev vzgoje in izobraževanja v sodelovanju z občinskim odborom Sindikata vzgoje in izobraževanja.

Rdeče listje, 1988, akril na platnu

NATEČAJ

FESTIVAL KURIRČEK Maribor razpisuje za leto 1989 literarne nagrade za krajše prozne sestavke, pesmi in dramski prizor na temo, ki zajemajo našo zgodovinsko preteklost (boj za svobodo, neodvisnost), narodno in kulturno identiteto, domoljubje, kakor tudi ves splet razgibanega družbenega dogajanja našega časa.

1. PESEM ZA OTROKE

1. nagrada 500.000 din

2. PROZNI SESTAVEK

2. nagrada 400.000 din

(črtica za otroke)

1. nagrada 500.000 din

3. KRATEK DRAMSKI PRIZOR

(oziroma skeč – primeren za otroke)

2. nagrada 400.000 din

1. nagrada 500.000 din

Razpisa se lahko udeleži vsak državljan SFRJ.

Razpis je anonimen.

Pisne prispevke je treba opremiti z geslom, popolne naslove pa priložiti v zaprtih ovojnicah.

Žirija bo upoštevala le tiste prispevke, ki jim bo priložena zaprta ovojnica z rešeno šifro.

Zaželeno je, da avtorji pošljejo vsaj tri kopije. Rokopisov ne vračamo.

Žirijo bodo sestavljali književniki in predstavniki Festivala Kurirček. Prispevke pošljite do vključno 15. novembra 1989 na naslov:

FESTIVAL KURIRČEK

Tomšičeva 45

Maribor

Na Polzeli po starosvetno

»Bi nas obiskala ob Prešernovi proslavi?« me je povabila kolegica Valerija Pukl s Polzele. Seveda bom prišla, saj je Valerija, slavistka na polzelski šoli, pripravila program o domačih šegah. Kmalu zatem sem dobila prijazno, tiskano, s slovenskimi ornamentami okrašeno povabilo:

»Vabimo vas, še posebno ljubitelje starosvetnosti, v petek, 10. februarja 89, v Osnovno šolo Vera Slander Polzela na kulturni dan. Pridite in obudite z nami starosvetnosti, ki jih bomo pričarali tega dne...« Na velikem lipovem listu med slikicami nagelnov, skrinj in drugih domačih simbolov, so z otroško pisavo lično dodane nadrobnosti: »Skozi šege naših dedkov in babic, ob razstavi starin in otroških izdelkov, s pesmijo v ustih in ljubeznijo v srcih. Na Polzelo!«

»Že od jeseni se vsa naša šola pripravljala na današnji dan,« mi pripoveduje Valerija. Ko vstopim v okrašeno telovadnico, mi vzame sapo. Gledam razstavo raznih otroških izdelkov; strmim v dvanajst velikih risb, na katerih so kot miselni vzorci nanizane šege za vseh dvanajst mesecev, dodane so jim risbe posameznih šeg. Ogledujem si ogromen zemljevid polzelske okolice in na njem sličice starih kapelic in kužnih znamenj. Slišim Valerijino razlago, da je to delo šolskega knjižničarskega krožka in da je to prva tovrstna razstava v kraju. Otroci so pri tem zbrali tudi več legend, vezanih na posamezna znamenja. Oziram se okrog, na skrbno razstavljene stare ure, likalnice, umivalnike, lonce, sve-

tilke, možnarje, stare knjige. Na velikih panojih so velike fotografije raznih starih kašč iz okoliških krajev. Te fotografije je prispeval Pokrajinski muzej v Celju.

Bogata razstava v telovadnici osnovne šole. Proslava se začne. Na odru se pojavi Krjavelj v vsej svoji izvirnosti. Ne odide še dobro z odr, že se iz dvorane oglasi pesem prvošolčkov. Zanimiva zamisel organizacije proslave: otroci sede na tleh, na telovadnih blazinah, a zdaj tu, zdaj tam se dvigne skupina in zapoje pesem – tu sedmošolci, tam osmošolci. Tako živi vsa telovadnica. Zadaj sede in stoje starši in drugi krajani.

Na odru se pojavijo tretješolci. Prikazujejo peko kruha. S pravimi burklami, z loparjem in metlo na velikem, starem ročaju urejujejo peč in polagajo vanjo kruh. Zamesili so ga po starem, v starih nečkah. Medtem ko čakajo, da bo kruh pečen, se otroci igrajo stare, skoraj pozabljene otroške igre: slepe miši, ravbarje in žandarje in še... »Kdo lovi?« zavpije nekdo.

Pod roko ljudskega godca Ivana Kneza se oglasijo citre dopolnijo ga šolski tamburaši in proslava se nadaljuje pod vodstvom dveh osmošolk, ki vodita proslavo od pesmi do pesmi, od šege do šege. Na vrsti so floranovci – koledniki iz podružnične šole v Andražu. Otroci prikazujejo šego v izvorni obliki, saj so jo trdoživi Andraževci ohranili prav do današnjih dni.

Dve uri traja proslava, vmes je le nekaj minut odmora, a otroci tiho in zavzeto slede sporedu. Vsi

skupaj zapojemo še nekaj pesmi in že je tu domača folklorna skupina iz Šmartna ob Paki. Dvorana je nabito polna – mladih in staršev. Zdi se mi, da je v telovadnici zbrana vsa Polzela.

»Pikatepokate...« odmeva pesem cepcev, ki udarjajo po slami. Spremlja jih pesem mlancev, njihov ples, šale, duh stare vaške srenje, ki se je stolerja podrejala nepisanim zakonom, ki jih je narokovalo življenje in delo.

»Kako zmorete pripraviti tako proslavo?« vprašam ob koncu Valerijo in ravnateljico šole Marinko Marovi. »Drug drugemu pomagamo. V našem kraju smo vsi eno!« odgovarja ravnateljica. Dandanes, ko ob prebiranju časopisov človek pomisli, da je ves svet sprt, so besede »pri nas vsi eno« pravi balzam.

»Otroci so se množično navdušili za te lepe stare običaje, zato bomo po šolskih radijskih oddajah še naprej spremljali običaje po mesecih, da se bo lepota nekdanjih šeg zasedrila v mlada srca,« mi piše Valerija v pismu.

Listam po knjižicah o Andražu, ki sem jih na Polzeli do-

bila v dar: »Začeti se moramo zavedati svojih korenin, te so v naših šegah, pesmi, glasbi. Človek je kakor rastlina: brez korenin usahne, pa čeprav bi imel vse druge možnosti za uspešno rast...«

Z močnimi koreninami v domači zemlji se da premagati tudi tako hude čase, kot jih je Andraž doživljal med vojno. Ko so Nemci prepovedali slovensko petje v cerkvi in zapovedali nemške pesmi, so se vaščani hitro naučili peti latinsko mašo. Ko pa so jih novembra 1942 začeli izseljevati, je Petelinškova mama na kamionu ukazala: »Ne bomo jokali – peli bomo!«

Upajmo, da je na Slovenskem še veliko šol, ki se zavedajo, kako pomembna je ljubezen do domače zemlje za rast mlade osebnosti. Narod, ki je preživel tisoč avstrijskih let, vzdržal tristo let pod Turki, ključoval dvema svetovnima vojnima in ob vsem tem ohranil tako neizmerno bogastvo dokazov svoje prvobitnosti, mora vse te dragocenosti ohranjati tudi naslednjim rodovom.

DUŠICA KUNAVER

SREČANJE PO TRIDESETIH LETIH

Sošolci in sošolke 5. a letnika Učiteljskega v Ljubljani, ki smo maturirali v šolskem letu 1958/59, smo se sešli ob 30-letnici mature na Škofljici – v istem prostoru kot ob odhodu s šole po opravljenem končnem izpitu. Še posebno kot bili veseli, da je bila ves čas srečanja z nami razredničarka prof. Pavla Berdenova. Spomnili smo se tudi dveh sošolk in sošolca, ki jih, žal, ni več med nami. Njihov spomin smo počastili s tem, da smo namesto cvetja na njihove grobove darovali v dobrodelne namene 1.170.000 dinarjev.

BORIS ŽUŽEK

OBJAVE

Permanentno izobraževanje učiteljev po programih

Vsebina:

- Analiza
- Metodologija permanentnega izobraževanja
vzgojiteljev in učiteljev v SR Sloveniji
- Razpis programov za permanentno izobraževanje za
leto 1989/90

BESEDA O DANAŠNJIH BIAVAH

V objavah, ki so pred vami, želimo predstaviti **PERMANENTNO IZOBRAŽEVANJE**. V Posebni izobraževalni skupnosti za pedagoško usmeritev smo pripravili Metodologijo permanentnega izobraževanja vzgojiteljev in učiteljev v SR Sloveniji, z njo pa tudi ustrezen sistem. Pedagoški delavci so namreč od naše skupnosti vse pogosteje zahtevali tovrstno obliko organiziranega izpopolnjevanja, seznanjanja z novostmi v strokah, z didaktično-metodičnimi novostmi in dopolnjevanje znanja.

Zadnje čase smo si prizadevali zbrati čimveč informacij o tej vsebini, da bi vam jo lahko ponudili v organizirani in sklenjeni obliki. Zato smo zbirali informacije tudi v tujini in pripravili nekaj manjših posvetovanj s strokovnjaki doma.

Skušali smo združiti natančnost in samoiniciativnost ter strokovnost in znanje in tako narediti letos na tem področju prvi, morda majhen, vendar odločen korak.

Tako sta o sistemu (metodologiji in razpisu) razpravljala ter ju sprejela strokovni svet Posebne izobraževalne skupnosti za pedagoško usmeritev, in sicer 18. aprila letos, in Skupščina Posebne izobraževalne skupnosti za pedagoško usmeritev, 23. aprila. Gradivo, ki je pred vami, objavljamo z željo, da bi ga v naslednjih letih skupaj dopolnjevali.

Objavljamo tudi izide ankete, s pobudami in predlogi, ki smo jih dobili od vrtcev, osnovnih in srednjih šol, zavodov, domov in drugih. Tako vam želimo podati vpogled v problematiko, hkrati pa se zahvaliti tistim, ki so odgovorili na vprašalnike te ankete. Kako so odgovarjali, kaj opažali in svetovali, pa presodite sami.

V uvodu naj vas posebej opozorimo na **Razpis**. Tega bomo objavili predvidoma vsako leto spomladi in sicer za naslednje šolsko leto z vsemi podrobnostmi, kot jih predpisuje Metodologija. Tako bi se ustalila praksa razpisovanja in izvajanja organiziranega permanentnega izobraževanja. V letošnjem prvem razpisu sodelujejo fakultete, ki programe že imajo. Prepričani smo, da bo sčasoma programov še več, to pa pomeni, da bo tudi večja tekmovalnost med izvajalkami, in bo torej nujno dopolnjevati sistem, pa tudi izbor. Zavedamo se, da permanentno izobraževanje v različnih oblikah že poteka, le strniti ga skušamo in zbrati v razpisu na enem mestu. Zato smo v letošnjem prvem razpisu dali možnost različnim ustanovam, Zavodu SRS za šolstvo, društvom in drugim, da postopno odprejo svojo zakladnico znanja in sposobnosti tudi še za pedagoške delavce praktike.

Ker predvidevamo, da se boste prijavljali v programe iz različnih krajev Slovenije, svetujemo, da se povežete z izvajalci ter si tako približate izobraževalne oblike. Predvidevamo, da bodo te potekale v dislociranih enotah na srednjih šolah, zlasti v Celju, Novem mestu in Novi Gorici. Oblike permanentnega izobraževanja naj potekajo v takih okoljih, kjer imajo primerne materialne možnosti (laboratorije, telovadnice, stroje, muzeje - arhive, ipd.).

Metodologija in Razpis programov temeljita na vsebini programov in objavljeni literaturi. Ta način smo uporabili z željo, da bi se kandidati pred predavanji lahko temeljito pripravili na delo. Tako bi se ognili mnogim nevšečnostim materialne in vsebinske narave, to pa tudi pomeni višjo kakovost izobraževanja in možnost za izmenjavo mnenj med predavateljem in poslušalci. V začetku predvidevamo, da bi se na razpisani program prijavil po en učitelj iste stroke, kasneje pa bi se jih postopoma prijavljalo več, kandidati pa naj bi se menajali. Že v samem začetku bomo posebej spodbujali permanentno izobraževanje v deficitarnih strokah in tistih, ki so ob spremembah visokošolskih programov v zadnjem obdobju preraščale iz višješolskih programov v visokošolske in v metodike. Kandidate praviloma prijavijo vzgojno-izobraževalne organizacije. Zato smo na koncu objav natisnili tudi vzorec prijavnice; to naj šole pošljejo na naslov izvajalca. S skupno prijavnico smo se skušali ogniti nepredvidljivim tehničnim težavam.

JOŽE ŽLAHTIČ

Posebna izobraževalna skupnost za pedagoško usmeritev se ob pripravi sistema Permanentnega izobraževanja za slovenske pedagoške delavce iskreno zahvaljuje Republišкому komiteju za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo, vodstvu Izobraževalne skupnosti Slovenije, vodstvu Zavoda SR Slovenije za šolstvo in visokim šolam ter fakultetam, ki so nas pri delu podpirali in spodbujali.

Za Predsedstvo Pisa za pedagoško usmeritev
JASNA DOMINKO BALOH

Uredniški odbor: Jasna Dominko Baloh, dr. Vinko Skalar, Alenka Vitman in Jože Žlahtič
Uredil: Jože Žlahtič

Kaj menijo učitelji o organizaciji, vsebini in financiranju stalnega izobraževanja

Posebna izobraževalna skupnost za pedagoško usmeritev pripravlja na pobudo vrste institucij s področja vzgoje in izobraževanja v SR Sloveniji Metodologijo sistema permanentnega izobraževanja. Za usmeritev pri našem delu smo naredili anketo, s katero smo povprašali 5 odstotkov vzgojno-izobraževalnih organizacij o načinu in vsebinah permanentnega izobraževanja. Anketni vprašalnik je obsegal 11 vprašanj, poslali pa smo ga vzgojno-varstvenim organizacijam, osnovnim in srednjim šolam, domovom za učence, glasbenim šolam, zavodom za usposabljanje, delavskim univerzam, visokim in višjim šolam ter svetovalnim centrom. Vrnjenih je bilo 78,9% vprašalnikov, to pa pomeni tudi v mednarodnih okvirih izjemno velik odziv. Veliko zanimanja za tovrstno problematiko potrjuje tudi 99,3 odstotni pritrilni odgovor na vprašanje: ali ste v preteklosti čutili potrebo po permanentnem izobraževanju. Na tak odgovor so vplivale tele alternative, ki jih navajamo, tako kot so jih razvrstili anketirane vzgojno-izobraževalne organizacije:

- Znanje hitro zastari, zato ga morajo učitelji neprenehoma dopolnjevati z novimi spoznanji (87%).

- Ugotovili smo, da potrebujejo učitelji vsaj občasno spodbudo s predavanji in seminarji, da ne bi postalo njihovo delo preveč rutinsko in stereotipno (66%).

- Zavod SR Slovenije za šolstvo je pripravil izobraževalne seminarje, ki so se jih morali udeležiti nekateri naši učitelji (67%).

- Zadnja leta je bila pedagoška praksa postavljena pred številne nove naloge, zato je bilo treba poskrbeti za dodatno usposabljanje učiteljev (58,7%).

- Zaradi sproščenih demokratičnih odnosov v šoli in nenehnih reformnih gibanj so se porajali novi problemi; zato smo morali za učitelje organizirati razne oblike permanentnega izobraževanja (44%).

- Kadrovske šole (26,1%) in delavske univerze (14,5%) so ponujale svoje izobraževalne programe. Iz teh smo odbrali nekatere teme, ki bi lahko koristile pedagoškim delavcem.

- Zavod SR Slovenije za šolstvo nas je opozarjal, da morajo šole za organizacijo predavanj in seminarjev ali za udeležbo na predavanjih na seminarjih uporabiti denar iz sklada za izobraževanje (7,2%).

- 28,2% je bilo drugih pobud, ki so utemeljevale potrebo po permanentnem izobraževanju.

Analiza odgovorov na vprašanje, kateri učitelji so dali največ pobud za permanentno izobraževanje, in od kod so prejeli največ ponudb za tovrstno izobraževanje, kaže na veliko korelacijo odgovorov na prvih dveh mestih lestvice, pri naslednjih pa opazimo neskladje med t.im. ponudbo in povpraševanjem. Največ potreb in pobud za permanentno izobraževanje so dajali vzgojitelji predšolskih otrok (16,6%), razredni učitelji in učitelji strokovnoteoretičnih predmetov (15,9%), učitelji slovenskega jezika (11,3%), matematike (8,3%), glasbene vzgoje (6,8%), angleščine in nemščine (6%), fizike (4,5%), biologije (4%), samoupravljanja s temelji marksizma 2,2% in telesne vzgoje 1,5%. Največ ponudb za tovrstno izobraževanje je bilo za predšolsko vzgojo in za razredne učitelje, sledijo vzgojitelji v domovih, učitelji glasbene vzgoje, angleščine in nemščine, kemije, slovenskega jezika, fizike, matematike, biologije, kemije, STM, zemljepisa, likovnega pouka, telesne vzgoje. Čeprav so nekatere vzgojno-izobraževalne organizacije pripominjale, da o tem nimajo natančnega pregleda in so podatki le približni, pa iz njih lahko razberemo, da bodo matične stroke morale učiteljem strokovnoteoretičnih predmetov nameniti več pozornosti. To potrjujejo tudi odgovori na vprašanje, od kod je bilo največ ponudb za posamezna področja. Večina jih je bilo iz Zavoda SR Slovenije za šolstvo, precej manj iz kadrovskih šol, sledijo delavske univerze in nato drugi (strokovna društva, svetovalni centri...)

- Vzgojno-izobraževalne organizacije so same pripravile izobraževanje za tele predmete ali področja: slovenski jezik (23,2%), za učitelje razrednega pouka (17,4%), za vzgojitelje predšolskih otrok (16,6%), za glasbeni pouk 14,5%, telesno vzgojo 13,7%, matematiko 12,3%, likovno vzgojo in za druge teme, ki niso vezane na posamezni predmet 10,8%, kemija in biologija 7,9%, fizika, angleščina in nemščina 7,2%, zgodovina in vzgojitelj v domovih 5,8%, zemljepis 4,3%, STM 2,9%, računalništvo, umetnostna vzgoja 2,2%. Tovrstno izobraževanje je potekalo predvsem v obliki predavanj, na kadrovskih šolah, povečini kot seminarji, prav tako tudi na delavskih univerzah in na Zavodu SR Slovenije za šolstvo.

1. preglednica

Seminarji in predavanja, ki so se jih udeležili pedagoški delavci v zadnjih dveh letih (1986/87, 1987/88)

	seminarji	predavanja	drugo
vzgojitelji (domski)	82	65	25
razredni pouk	274	179	54
slovenski jezik	204	91	127
matematika	374	88	42
fizika	180	56	62
kemija	121	50	36
biologija	69	18	20
zgodovina	107	54	27
zemljepis	38	63	39
angleščina, nemščina	181	87	37
francoščina, italijanščina	22	7	7
STM - DMV	74	65	6
glasbena vzgoja	135	47	48
likovna vzgoja	65	27	35

telesna vzgoja	111	50	31
SLO	38	24	5
umetnostna vzgoja	22	10	2
strokovnoteoretični predmeti	87	48	29
vzgojitelj predšolskih otrok	252	212	103
gospodinjstvo	3	1	-
računalništvo	2	-	-
praktični pouk	6	-	-
specialni pedagog	16	-	-

2. preglednica

Število pedagoških delavcev, ki so se zadnje dve leti (1986/87, 1987/88) udeležili predavanj in seminarjev v sklopu permanentnega izobraževanja

	seminarji	predavanja	drugo
vzgojitelj predšolskih otrok	1126	2835	712
razredni pouk	846	745	125
slovenski jezik	350	206	27
matematika	205	114	16
fizika	113	61	6
kemija	115	49	4
zgodovina	108	89	-
zemljepis	103	83	1
angleščina, nemščina	148	118	16
francoščina, italijanščina	18	9	-
STM	33	20	2
glasbena vzgoja	206	66	9
likovna vzgoja	94	34	139
telesna vzgoja	112	78	36
SLO	26	22	5
umetnostna vzgoja	149	171	22
strokovnoteoretični predmeti	-	-	-
vzgojitelj	164	408	50
biologija	76	32	5
računalništvo	27	2	-
specialni pedagoški predmeti	8	27	-

Vzgojno-izobraževalne organizacije posameznih področij navajajo tele najpomembnejše teme, obravnavane pri permanentnem izobraževanju.

Predšolska vzgoja: Komunikacija v vzgojno-varstveni ustanovi; Plesna, likovna, glasbena, telesnozdravstvena vzgoja predšolskih otrok; Spoznanja iz razvojne psihologije; Zgodnje uvajanje otrok v naravoslovje; Razvijanje predstav in pojmov; Celostnost otrokovega estetskega doživljanja; Govorna vzgoja predšolskih otrok; Novejši pediatrični pogledi na prehrano predšolskih otrok; Potrebe današnjega otroka; Seminar priprava otrok na opismenjevanje.

Osnovne šole: Novi učni načrti in učbeniki za osnovno šolo; Slovenščina kot učni jezik; Naravoslovne dejavnosti; Individualizacija in diferenciacija pouka; Delo z bistrimi učenci; Drugačen otrok v osnovni šoli; Otroci v stiski; Odkrivanje govornih motenj; Učenci s specifičnimi učnimi težavami; Obremenjenost našega šolarja; Preverjanje in ocenjevanje znanja; Bioritem učenca; Kako se učimo; Uvajanje novih oblik poučevanja; Motivacija in razvijanje učnih navad in tehnik; Miselni vzorci; Sodobna šola; Integrirani pouk v osnovni šoli; Skupinska dinamika; Dinamika vzgojnega dela; Uporaba računalnika; Uspešnost učiteljev v razredu; Inovacije v osnovni šoli; Eksperiment v osnovni šoli.

Srednje šolstvo: Prenovljeni učni programi in učbeniki ter njihovo izvajanje oziroma uporaba; Sodobna tehnologija v učnem procesu; Prehrana srednjošolske mladine in povezava s šolo; Prehod iz osnovne šole v srednjo; Vzgojno delo v razredu; Izostajanje srednješolcev od pouka; Mladoletno prestopništvo; Razvijanje učnih in delovnih navad; Družbenopolitična gibanja; Tečaji tujih jezikov.

Glasbeno šolstvo, domovi za učence ter organizacije in zavodi za usposabljanje prizadete mladine: Metodika pouka strokovnoteoretičnih predmetov na področju glasbe; Sodobne učne metode pri pouku instrumentov; Načrtovanje dela v glasbeni šoli.

Seminar o avtizmu; Uvajanje individualnih programov o modifikaciji vedenja, o totalni komunikaciji; O alternativnih oblikah življenja in dela prizadetih otrok; Neverbalna komunikacija; Novosti v predmetniku in učnih vsebinah v prilagojenih programih; Terapevtske skupnosti za vzgojitelje v domovih; Zasvojenost pri mladih; Agresivnost mladih; Psihološki, sociološki in pedagoški vidiki dinamike skupinskega dela.

Dozdajšnje financiranje permanentnega izobraževanja:

- iz lastnih sredstev vzgojno-izobraževalne organizacije (68,1% odgovorov)

- občinske izobraževalne skupnosti (7,2% odgovorov)

- Zavod SRS Slovenije za šolstvo (6,5% odgovorov)

- Drugi viri; lastna sredstva pedagoških delavcev; kulturne, telesnokulturne in raziskovalne skupnosti; družbenopolitične organizacije; posebne izobraževalne skupnosti; sredstva, ki jih organizacije dobijo s stransko dejavnostjo; občinske skupnosti otroškega varstva; strokovna društva.

Povzetek predlogov za vsebine, metode, organizacijo, načrtovanje in financiranje permanentnega izobraževanja v prihodnje

Glavna vsebina permanentnega izobraževanja učiteljev naj bi bila spoznavanje novih informacij iz posameznih predmetnih področij in pedagoško-psihološke znanosti ter njihov ustrezen prenos v odbrane in didaktično oblikovane programske sklope. Ob tem naj bi se udeleženci seznanili z novimi

oblikami, metodami in tehnikami dela ter z njihovo uporabo. Posebno pozornost bi morali nameniti tudi slovenskemu jeziku v javni rabi. Navajamo nekaj tem, ki so jih predlagale vzgojno-varstvene in vzgojno-izobraževalne organizacije: Novejša spoznanja iz dela s socialno ogroženimi otroki; Uporabnost ali neuporabnost zavodske vzgoje glede na vrsto motenosti otrok; Teoretična spoznanja predšolske vzgoje v povezavi s prakso; Delo vzgojiteljic oziroma medicinskih sester v jasličnih oddelkih vzgojno-varstvenih organizacij; Delo v predšolski ustanovi z računalnikom; Delo z otroki s posebnostmi (nadarjeni otroci, težje vzgojljivi otroci...); Uresničevanje vzgojno-izobraževalnih smotrov; Problemi sodobne odprte šole – njene prednosti in slabosti; Trening večje učinkovitosti za učitelje; Osnove računalništva.

Teme s poudarkom na odnosu učitelj-učenec, o identifikacijskih modelih, za vodstvene delavce, teme o uspešnem vodenju; seminarji za poenoteno uresničevanje novih učnih načrtov za strokovnoteoretične predmete; delo s starši (govorilne ure, roditeljski sestanki, razrednikova vloga), z vsebinami, datumi in trajanjem seminarjev. Za to morajo poskrbeti institucije, ki vabijo k udeležbi. Tako bodo lahko vzgojno-izobraževalne organizacije pravočasno

uskladile to dejavnost in jo uvrstile v svoje letne programe dela.

Izobraževalne potrebe naj bi ugotavljale kadrovske šole, Zavod SR Slovenije za šolstvo, strokovna društva in druge institucije, pa tudi posamezni strokovnjaki iz vzgoje in izobraževanja in drugih družbenih dejavnosti (zdravstva, kulture, prava itn.).

Glede financiranja permanentnega izobraževanja so se vprašani strinjali, da je to treba urediti v okviru Izobraževalne skupnosti Slovenije, in sicer tako, da se kadrovskim šolam in Zavodu SR Slovenije za šolstvo nameni denar za izvedbo tega izobraževanja na podlagi ovrednotenih programov.

Prispevke (kotizacije), ki jih plačujejo vzgojno-izobraževalne organizacije za udeležence seminarjev, bi tako lahko odpravili. To zahtevo pa je zapisala tudi večina vprašanih v svoje odgovore. Analiza odgovorov iz vprašalnika o permanentnem izobraževanju učiteljev nam daje dragocene podatke o izkušnjah vzgojno-izobraževalnih organizacij, o vsebini, metodah, organizaciji, načrtovanju in financiranju tega izobraževanja. Ti podatki bodo prav gotovo v pomoč vsem, ki se bodo v prihodnje ukvarjali s tovrstnim izobraževanjem učiteljev v SR Sloveniji.

Metodologija permanentnega izobraževanja vzgojiteljev in učiteljev v SR Sloveniji

Opozorimo naj, da so bile Metodologija in sestavine programov sprejete na Strokovnem svetu Posebne izobraževalne skupnosti za pedagoško usmeritev, dne 18. aprila leta 1989 in skupščini posebne izobraževalne skupnosti za pedagoško usmeritev dne 23. maja 1989. S tem gradivom želimo poenotiti pripravo in izvajanje programov med kadrovskimi šolami in drugimi izvajalci programov.

1. **METODOLOGIJA** določa 8 najnujnejših točk za sistem permanentnega izobraževanja. V njej so opredeljeni izvajalci, sestavine programov, ki so splošna določila za pripravo programov.

Metodologija deli programe v temeljne, to so tisti, ki so nujni in katerih naj bi se udeležilo največ vzgojiteljev in učiteljev, in fleksibilne, ki naj bi dodatno v ciklih nadgrajevali in dopolnjevali že pridobljeno znanje udeležencev.

Metodologija predvideva skupen razpis; tega naj bi objavili enkrat na leto, in to v spomladanskem času za naslednje šolsko leto. V razpisu morajo izvajalci upoštevati našete pvine, zaradi šolskega koledarja pa tudi ustrezen čas izobraževanja. To naj bi potekalo pred začetkom šolskega leta, ali potem, ko bo le-to končano, med zimskimi počitnicami ali ob koncu tedna. Programi v razpisu morajo biti zelo natančni (zgledovali smo se po tujih sistemih). Tako želimo ustvariti enoten sistem in omogočiti poprejšnjo pripravo udeležencev.

Zaradi zahtev, da si morajo vzgojitelji in učitelji dopolniti, obnoviti in izpopolniti znanje, spoznati novosti svoje stroke in dopolniti didaktično-metodične izkušnje, se bomo s permanentnim izobraževanjem približali tudi ciljem, ki jih določa Zakon o usmerjenem izobraževanju z dodatnimi predpisi. Ti predvidevajo, da bi udeleženci programa skupaj s predavatelji v ustnem pogovoru ali krajšem pisnem prispevku ugotovili uspešnost udeležencev; ta bi se izkazala s potrdilom ali drugače.

Skupščina je sklenila, da se danar za pripravo in izvedbo programov nakaže neposredno izvajalkam, kadrovskim šolam v skladu z razpisanimi in le glede na normative izpeljanimi programi. Nabavo literature in potne stroške morajo poravnati ustanove, ki pošiljajo kandidate na izobraževanje. Da bi permanentno izobraževanje približali delovnim okoljem, se odpirajo tudi dislocirane enote tovrstnega izobraževanja po Sloveniji, tako se omogoča množičnost.

Metodologija določa tudi pogoje za izvedbo programov, ki opredeljujejo oblikovanje skupin, čas izvedbe programa, trajanje, kraj izvajanja, kakovosti izvedbe programov ter usklajevanje vseh dejavnosti za permanentno izobraževanje. Opozorimo naj na novosti v točki d – o potrdilu o opravljenem programu, ki naj bi ga sčasoma nadomestil indeks za permanentno izobraževanje. Novost je tudi vzpostavitev informacijskega sistema, ki naj bi ustvarile kadrovske šole v povezavi z osredotočenim spremljanjem permanentnega izobraževanja učiteljev v Sloveniji.

Programe permanentnega izobraževanja sprejemajo pedagoško-znanstveni sveti višjih in visokih šol ter fakultet.

Za dodelavo sistema permanentnega izobraževanja učiteljev in vzgojiteljev v Sloveniji skrbi poseben odbor pri Izobraževalni skupnosti Slovenije oziroma Strokovni svet Skupščine Posebne izobraževalne skupnosti za pedagoško usmeritev. Njegova naloga je tudi, da izoblikuje merila, usklajuje programe in jih razpisuje, ter financira, in druge skupne naloge.

METODOLOGIJA

permanentnega izobraževanja vzgojiteljev in učiteljev v SR Sloveniji.

1. Izvajalci:

Kadrovske šole za svoja strokovna področja v sodelovanju z Zavodom SR Slovenije za šolstvo

2. Programi:

a) sestavine programov so sestavni del metodologije

SESTAVINE PROGRAMOV:

1. Splošni podatki o programu

1.1 Vrsta programa: program za izpopolnjevanje (IZP)

1.2 Naziv programa: program za strokovno izpopolnjevanje učiteljev predmeta oz. področja

1.3 Naziv usmeritve: pedagoška

1.4 Naziv posebne izobraževalne skupnosti: Posebne izobraževalne skupnosti za pedagoško usmeritev

1.5 Naziv programa oziroma smeri, ki je podlaga za oblikovanje programa za strokovno izpopolnjevanje

1.6 Trajanje izobraževanja po programu: v urah

1.7 Pogoji za vključitev v program in za dokončanje programa (Zakon o usmerjenem izobraževanju ter pogoji, določeni s programom).

II. Vsebina programa:

1. Zap. št.	Teme	Število ur ped. vaje, ped. praksa, hospitacije, nastopi
-------------	------	---

01

02

03

SKUPAJ

Skupaj vseh ur:

2. Opombe in pojasnila za izvajanje programa:

III. Vsebina programa z opredeljenimi smotri in literatura:

Obveznost udeležencev:

Obveznosti se lahko določijo pri vsakem tematskem sklopu posebej, ali pa v celoti za ves program.

IV. Izvajalec programa:

1. Visoka šola:

2. Kadrovske možnosti:

3. Materialne možnosti:

4. Drugo:

V. Opombe:

Strokovne podlage za pripravo modela programov izpopolnjevanja izobrazbe učiteljev

1. Priporočila za sestavljanje VIP izpopolnjevanja: dr. Barica Marentič Požarnik

2. Priporočila za pripravo osnutkov vzgojno-izobraževalnih programov v visokem šolstvu – Center za razvoj Univerze

3. Smernice Strokovnega sveta SRS za vzgojo in izobraževanje za oblikovanje vzgojno-izobraževalnih programov.

b) Programi se delijo na: TEMELJNI IN FLEKSIBILNI del. (Ob tem je nujno upoštevati sestavo udeležencev in možnost za izbiro različnih programov ter dodelavo programov)

3. Razpis:

a) skupen enkratni letni razpis, ki vsebuje tele pvine:

– ime oddelka katedre

– ime programa, fakultete

– vsebina programa

– čas trajanja v urah (število ur)

– teme in predavatelji

– literatura za pripravo udeležencev na sodelovanje v programu

– kraj izvajanja

– cena programa na udeleženca

– prijavo pošlje udeleženec ali njegova ustanova izvajalcu programa.

4. Obveznost udeležencev:

– v skladu z zakonom in predpisi, ki določajo obveznost udeležbe oziroma napredovanje vzgojiteljev in učiteljev;

– preverjanje znanja s pogovorom ali krajše seminarske naloge

5. Financiranje:

neposredno kadrovskim šolam za pripravo in izvedbo programov in financiranje strokovnih predavateljskih skupin

6. Pogoji za izvedbo programa:

a) Število udeležencev in oblikovanje skupin (v skladu z veljavnimi visokošolskimi normativi, vendar najmanj 30 slušateljev)

b) Čas trajanja in pogostnost:

1, 2 ali 3 dni na leto za udeleženca

- c) Kraj izvajanja:
- na matični fakulteti (če je manj prijav)
 - v osnovni šoli, srednji šoli, vzgojno-varstveni organizaciji, zavodu, srednješolskem domu
 - v delovni organizaciji (za programe, ki morajo izhajati iz delovnega procesa ali tehnologije)
 - v dislociranih enotah permanentnega izobraževanja (Celje, Nova Gorica, Novo mesto)
- d) Kadrovske pogoje:
- univerzitetni učitelj
 - zunanji sodelavci, priznani strokovnjaki za svoje področje
 - strokovnjaki iz tujine
- e) Kvalitativni pogoji:
- oprema kot jo določa program
 - priprava pisnega in drugega (AV sredstva ipd.) didaktičnega gradiva
 - udeleženci morajo preučiti potrebno literaturo
 - uporaba najsodobnejših metod s samostojnim sodelovanjem udeležencev
 - potrdilo o opravljenem programu

- indeksi za izobraževanje
- e) postavitev informacijskega sistema programov in udeležencev.

7. Sprejemanje programov

- pedagoško-znanstveni sveti višjih šol in fakultet (pobude za vsebine v programih dajejo tudi kandidati).

8. Usklajevanje permanentnega izobraževanja učiteljev:

- poseben odbor pri Izobraževalni skupnosti Slovenije, ki skrbi za formalno in vsebinsko izvedbo programov;
- osredotočeno vodenje podatkov o programih in njihovih izvedbi
- informacijski sistem (postavitev sistema).

OPOMBA:

Navedene sestavine predvidevajo permanentno izobraževanje v stroki in na področju pedagoško-psihološkega znanja. Seznanjanje z novostmi v izobraževalnih programih in učne tehnologije pa ostaja v pristojnosti Zavoda SR Slovenije za šolstvo.

Razpis programov za permanentno izobraževanje za leto 1989/90

A I. FILOZOFSKA FAKULTETA V LJUBLJANI

Naslov: Aškerčeva 12, 61001 LJUBLJANA, telefon (061) 332-611

I. 1 ODDELEK ZA ZGODOVINO

Vsebine: NOVA SPOZNANJA NA PODROČJU ZGODOVINSKE STROKE

Kraj izvajanja: Ljubljana, Filozofska fakulteta
Datum izvedbe: september 1989 in februar 1990
Trajanje v urah: 8 x 6 ur = 48 ur (6 skupin)
Predavatelji so z oddelka za zgodovino na Filozofski fakulteti v Ljubljani: prof. dr. Vasilij Melik, prof. dr. Ignacij Voje, prof. dr. Tone Ferenc, prof. dr. Mirko Stiplošek, prof. dr. Dušan Nečak, prof. dr. Peter Vodopivec, doc. dr. Janez Peršič, doc. dr. Rajko Bratož in doc. dr. Vasko Simoniti.
Seminar je namenjen učiteljem zgodovine v srednjih in osnovnih šolah organizacijskih enot Zavoda SR Slovenije za šolstvo:

	OŠ	SI
Ljubljana	176 učiteljev	69 učiteljev
Kranj	55 učiteljev	22 učiteljev
Maribor	98 učiteljev	44 učiteljev
Novo mesto	66 učiteljev	21 učiteljev
Celje	70 učiteljev	21 učiteljev
Nova Gorica	35 učiteljev	20 učiteljev

I. 2 ODDELEK ZA GEOGRAFIJO

V šolskem letu 1989/90 bo Oddelek za geografijo Filozofske fakultete organiziral več seminarjev permanentnega izobraževanja učiteljev geografije.

1. Dvodnevni seminar za osnovnošolske učitelje geografije celjskega, novomeškega in goriškega območja o temi **POZNAVANJE DOMAČE POKRAJINE IN TERENSKO DELO**:

- Celje, 6. in 7. oktobra 1989,
- Novo mesto, 20. in 21. oktobra 1989,
- Nova Gorica, 23. in 24. marec 1990.

Seminar bodo vodili učitelji Oddelka za geografijo in bo trajal 15 ur. Terensko delo bo potekalo v manjših skupinah (5 do 8 skupin).

2. Dvodnevni seminar za učitelje geografije srednjih šol na temo: **NOVOSTI IZ GEOMORFOLOGIJE IN GEOLOGIJE**. Seminar bo v Ljubljani 10. in 11. novembra 1989 in bo trajal 15 ur. Predavali bodo učitelji Oddelka za geografijo in zunanji sodelavci.

3. V sodelovanju z Zvezo geografskih društev Slovenije bomo organizirali tretje Ilesičeve dneve za osnovnošolske in srednješolske učitelje geografije. Potekali bodo 23. in 24. februarja 1990 v Ljubljani. Teme so naslednje:

- GEOGRAFSKI VIDIKI KRIZNIH ŽARIŠČ PO SVETU, 4 ure, 3 predavatelji,
- POVEZOVALNI PROCESI V EVROPI IN JUGOSLAVIJA, 4 ure, 3 predavatelji,
- ZEMLJEPIŠNA IMENA IN TERMINOLOGIJA PRI POUKU GEOGRAFIJE, 3 ure, 3 predavatelji,
- SLOVENCJI PO SVETU, 3 ure, 3 predavatelji.

OPOMBA:

Predavatelji bodo znani pred začetkom seminarjev.

I. 3 KATEDRA ZA FRANCOŠKI JEZIK IN KATEDRA ZA FRANCOŠKO KNJIŽEVNOST:

A. Jezikoslovje

1. Minimalni fond nenormiranega besednjaka pri pouku francoščine
2. Novejši načini obravnave leksikografskih publikacij
3. Posamezna poglavja iz kontrastivne slovnice francoskega in slovenskega jezika

4. Položaj francoščine po l. 1992.

Učitelji: doc. dr. Vladimir Pogačnik, viš. pred. Elza Jereb in lektorji katedre za francoski jezik.

B. Metodika

1. Alternativna shema pouka tujih jezikov
2. Nove pobude v metodiki pouka francoščine kot tujega jezika
3. Organizacija dela v razredu

Učitelji: viš. pred. Elza Jereb in francoski lektor

C. Književnost

1. Seminar iz francoske književnosti: udeležba in aktivno sodelovanje na (podaljšanem) seminarju za študente 4. letnika, kjer potekajo zagovori diplomskih in seminarjskih nalog.
2. Kreativne delavnice: oblikovanje ustvarjalnih vzorcev poučevanja literature, uporaba in preverjanje že utečenih modelov ter odpiranje možnosti za samostojno delo. Izhodišče je poprejšnje temeljito delo na besedilih iz sodobne francoske in širše frankofone književnosti.
3. Prevajalske delavnice: prevajanje kot najnatančnejše branje z možnostjo poglobljene stilistične analize. Delo na manjših tekstovnih enotah z možnostjo preverjanja učinkovitosti skupinskih oblik delovanja.

Učitelji: izr. prof. dr. Andrej Capuder, asist. dr. Metka Zupančič, asist. Miha Pintarič.

Kraj in čas: Filozofska fakulteta; 3 dni (3 x 10 ur)

I. 4 KATEDRA ZA ITALIJANSKI JEZIK IN KATEDRA ZA ITALIJANSKO KNJIŽEVNOST

A. Jezikoslovje

1. Italijanski glagolski sistem: prikazi v slovnicih in dejanska raba v besedilih
2. Najznačilnejše in najpogostejše jezikovne napake pri študentih italijanskega jezika v I. letniku

Učitelji: izr. prof. dr. Tjaša Miklič in lektor.

B. Metodika

Novejša pobude v metodiki italijanskega jezika kot tujega jezika

Učitelji: viš. pred. mag. Lucija Čok

Književnost

1. Metode sodobne italijanske kritike
2. Delež Trsta in Istre v novejši italijanski književnosti
3. Vidnejši predstavniki sodobne italijanske književnosti
4. Vprašanja narečne književnosti
5. Sodobni knjižni trg in literarna produkcija
6. Problematika obmejne književnosti

Učitelji: red. prof. dr. Atilij Rakar, asist. Franco Juri.

Kraj in čas: Filozofska fakulteta; 2 dni (2 x 6 ur).

I. 5 KATEDRA ZA ŠPANSKI JEZIK IN KATEDRA ZA ŠPANSKO KNJIŽEVNOST

A. Jezikoslovje

1. Špansko-slovenske kulturne vezi
2. Prevajalska delavnica: pristopi, tehnike, kontrastivna analiza španskega in slovenskega jezika

Učitelji: red. prof. dr. Mitja Skubic, asist. mag. Jasmina Markič in lekt. Nubia Zrimec

B. Metodika

Novejša oblike poučevanja španskega jezika kot tujega jezika

Učitelji: lekt. Nubia Zrimec.

C. Književnost

Sodobna španska in hispanoameriška književnost

Učitelji: asist. Branka Kalenč-Ramšak

Kraj in čas: Filozofska fakulteta; 1 dan (4 x 2 uri)

OPOMBA: Datum izvedbe bo katedra sporočila naknadno.

I. 5 ODDELEK ZA GERMANŠKE JEZIKE IN KNJIŽEVNOSTI

A. METODIKA POUKA ZA ANGLISTE:

1. Marx Trimble: Vocabulary Acquisition (področje pridobivanja besedišča pri pouku tujega jezika je v zadnjih letih spet deležno posebne pozornosti in zato prinaša tudi pomembne novosti)
2. Prof. William ... Razmerje med osnovnim jezikom in tujim jezi-

kom pri pouku tujega jezika (Kontrastivno preučevanje napak omogoča pomoč pri pouku tujega jezika glede na posebnosti njegove materinske. Rabi tudi za pojasnilo posebnih napak in načrtovanje pouka)

3. Prof. Meta Grosman: Novejši pogledi na pouk leposlovja in »uporabo« leposlovnega jezika (Razprava o možnostih pouka tuje književnosti in še posebej o različnih možnostih uporabe leposlovnega besedila pri pouku tujega jezika je v središču pozornosti tako s stališča pouka jezika kot tudi tuje kulture in književnosti)

4. Dr. Margaret Davis: A contrastive approach to English adverbial placement (Prikaz kako različni tipi besednega reda v angleščini in slovenščini vplivajo na položaj prislovov in težave, ki iz tega izvirajo)

5. Mag. Irena Kovačič: Obravnava časov z besediloslovnega zornega kota (Problematika časov kot elementov kohezivnosti in koherentnosti)

Splošno izobraževalna predavanja

6. Prof. Mirko Jurak: Kanadska književnost

7. Dr. Jerneja Petrič: Ameriška književnost

8. Prof. Richard Burns: Poezija pri pouku angleščine (poetry workshop)

B. METODIKA POUKA ZA NEMČISTE:

1. V. p. Marjana Kordaš: Didaktizacija besedila (Različne uporabe besedila pri pouku nemščine)

2. Dr. Harry Ulrich: Izbrana vprašanja iz metodike pouka nemščine

Splošno izobraževalna predavanja

3. Dr. Anton Janko: Srednjeveška nemška viteška lirika

4. Mag. Mira Miladinović: Joseph Roth

Vsako predavanje bo trajalo po eno uro, sledila mu bo razprava z udeleženci.

OPOMBA: Čas in datum bo oddelek sporočil kasneje. Oddelek bo v šolskem letu 1989/90 pripravil tudi tri pedagoške dneve za profesorje angleščine in dva pedagoška dneva za profesorje nemščine. Poleg navedenih tem bodo pedagoški dnevi obsegali še 8-urno delo v pedagoško-didaktični delavnici.

I. 7 ODDELEK ZA PSIHLOGIJO

Splošni podatki:

1. Vrsta programa: izpopolnjevalni.

2. Naziv programa: program IZP za diplomirane psihologe in druge svetovalne delavce, učitelje in vzgojitelje.

3. Naziv usmeritve: pedagoška.

4. Naziv PIS: posebna izobraževalna skupnost za pedagoško usmeritev.

5. Naziv programa, ki je podlaga za oblikovanje IZP: VIP psihologija.

6. Trajanje izobraževanja po programu: 48 ur.

7. Pogoji za vključitev in dokončanje programa: VIP psihologija in drugi programi, ki usposablajo za delo v vzgoji in izobraževanju.

Predmetnik:

Zap. št.	Vsebine	Št. ur
01	Družina, šola in vrstniki kot dejavniki osebnostnega razvoja	2
02	Osebnost v izobraževalnem procesu	3
03	Uporaba psihodiagnostičnih sredstev v vzgoji in izobraževanju	2
04	Ustvarjalnost in razvijanje ustvarjalnih otrok in mladine	4
05	Odkrivanje nadarjenih učencev in pedagoško delo z njimi	4
06	Diferenciacija in individualizacija pouka	3
07	Komunikacijski procesi v malih skupinah (formalnih in neformalnih)	2
08	Komunikacija kot kazalnik kakovosti vzgojno-izobraževalnega dela	2
09	Delo z malimi skupinami učencev, učiteljev in staršev	3
10	Mišljenje in govor predšolskega in mlajšega šolskega otroka (razvoj in odnos)	3
11	Igra kot vzgojna dejavnost – otrokovo doživljanje in izražanje v igri	2
12	Delo z agresivnimi otroki	2
13	Spodbujanje storilnostne motivacije	2
14	Izboljšanje bralne učinkovitosti pri učencih OŠ	2
15	Psihološki vidiki prometne vzgoje	2
16	Ocenjevanje in preverjanje znanja	4
17	Šolska svetovalna služba kot aktivna manjšina	3
18	Nekatera novejša psihološka spoznanja pri obravnavi učencev OŠPP	3
Skupaj ur		48

2. Opombe in pojasnila za izvajanje programa

2.1 Temeljni del programa: namenjen je vsem udeležencem in obsega vsebine pod številkami: 01, 02, 04, 05, 06, 07, 08, 10, 11, 12, 13, 14, 15 in 16.

2.2 Fleksibilni del programa: namenjen vsem strokovnim delavcem 03, 09, 17 in 18.

Obveznosti udeležencev: določene so z Zakonom o usmerjenem izobraževanju.

Izvajalci programa:

1. Filozofska fakulteta v Ljubljani, Oddelek za psihologijo.

2. Kadrovske pogoji: 14 univerzitetnih učiteljev in asistentov.

3. Materialni pogoji: ustrezno opremljena predavalnica z avdiovizualnimi pripomočki.

OPOMBA: Kdo bo predaval, bomo sporočili kasneje.

I. 8 CENTER ZA PEDAGOŠKO IZOBRAŽEVANJE FILOZOFSE FAKULTETE

1. dva seminarja (v obliki dvodnevne pedagoške delavnice) za učitelje mentorje, ki sprejemajo naše študente na hospitacije, nastope in prakso, z namenom, da jih za tako delo bolje usposobimo.

Predvidevamo 2 seminarja s 30 do 40 udeleženci:

a) za mentorje pri jezikoslovnih predmetih (oktober 1989),

b) za mentorje pri družboslovnih predmetih (februar 1990).

Velikost vsake (strokovno heterogene) skupine: 30–40 mentorjev.

Velikost (strokovno homogenih) podskupin: 6–8 mentorjev (4–5 podskupin, vsaka s svojim predavateljem)

Izvajalci: učitelji pedagoško-psiholoških predmetov in specialnih didaktik.

Trajanje: 2 delovna dneva (18 učnih ur) in sleditveno srečanje (eno polno ali 4 učne ure), od tega:

– 10 ur (plenum) × 2 predavatelja – 20 predav. ur

– 12 ur (skupine) × 5 (št. skupin) – 60 predav. ur

SKUPAJ: 80 predavateljskih ur

Drugi pogoji: pribl. 30 str. gradiva na udeleženca. Prostor (zaželeno lokacija zunaj Ljubljane) in didaktična oprema (video oprema za snemanje in reproduciranje učnih poskusov).

2. **Pedagoško delavnico** kot pripravo izvajalcev z naslovom Izkuštevno učenje v izobraževanju učiteljev (za visokošolske učitelje pedagoško psiholoških predmetov in specialnih didaktik na kadrovskih šolah).

Čas: junij 1990.

Trajanje: 3 delovne dni; 24 ur, skupaj 48 ur.

Dve vodji.

Drugi stroški: video kasete, gradivo.

3. **Mednarodni seminar o permanentnem izobraževanju učiteljev** (10–12 udeležencev iz raznih evropskih držav, ki so pripravljeni nuditi primerjalne ustne in pisne informacije o metodologiji in sistemu permanentnega izobraževanja).

Trajanje: 3 delovni dnevi.

Stroški: dnevnice oz. stroški bivanja za 12 udeležencev za 3 dni, torej 36 dnevnic.

Drugi stroški: razmnoževanje gradiva.

Predavateljici: dr. Barica Marentič Požarnik in doc. Ana Tomič.

OPOMBA: Natančne datume bomo sporočili udeležencem kasneje.

I. 8 ODDELEK ZA PRIMERJALNO KNJIŽEVNOST IN LITERARNO TEORIJ

Udeleženci: srednješolski učitelji slovenskega jezika s književnostjo.

1. Svetovna književnost

Skupaj 12 ur.

Predavatelj: prof. dr. Janko Kos, prof. dr. Evald Koren, doc. dr. Lado Kralj.

2. Literarna teorija

Skupaj 12 ur.

Predavatelj: prof. dr. Janko Kos, prof. dr. Evald Koren, doc. dr. Lado Kralj.

Kraj: Filozofska fakulteta

Čas: zimске počitnice v šolskem letu 1989/90.

OPOMBA: Natančne datume bomo sporočili kasneje.

SPLOŠNA OPOMBA:

Informacije o natančnih datumih izvajanja programov, kraju, literaturi in vsebini boste dobili na oddelkih Filozofske fakultete v Ljubljani.

A II. PEDAGOŠKA FAKULTETA MARIBOR

Center za pedagoško izobraževanje in strokovno izpopolnjevanje

Naslov: Koroška cesta 160, 62000 MARIBOR, telefon: (062) 27961; 212171

II. 9 VZGOJITELJ PREDŠOLSKIH OTROK TEHNIČNA VZGOJA

Izvajalec: mag. Amand Papotnik

Naslov teme: Konstituiranje uporabnega in funkcionalnega predmeta

Vsebina: Izhajali bomo iz: politehnične vzgoje ter predstavili delovno-tehnično vzgojo kot posebno obliko te vzgoje. Pozornost bomo namenili zvrstem vzgojnega dela, opremljenosti, orodju in analizi videokasete iz VVO. Pri tem bomo spodbudili razpravo po načinu pedagoške delavnice ter z miselnimi vzorci pripravili odbora izhodišča za učinkovito delo.

Način izvedbe: Seminarska oblika v prostorih katedre za proizvodno-tehnično vzgojo Pedagoške fakultete v Mariboru, v skupinah po 20 udeležencev.

Število ur: 4.

BIOLOGIJA

Izvajalka: Živana Ibrahimov

Naslov teme: Gozd – ograjeni ekosistem

Vsebina: Najpomembnejše gozdne rastline (užitne, zdravilne, strupene) in živali ter povezava med njimi. Kroženje snovi v gozdu in nastanek prsti. Izmenjava energije in informacij v gozdu, skratka v naravi. Vpliv abiotičnih dejavnikov in različni tipi gozdov. Pomen gozdov za človeka in vplivi onesnaženega okolja na živa bitja. Sedanja uničenost gozdov in kam to vodi. Za izboljšanje stanja je nujno spremeniti miselnost ljudi in razvijati odgovoren odnos do okolja pri otrocih. Predlogi za dejavnost otrok v gozdu in v zvezi z gozdom v vseh letnih časih. Poudarek je na razvoju spoznanja, da je človek odvisen od zdravega okolja.

Način izvedbe: Predavanje z vprašanji in ogled gozda v bližini, spoznavanje rastlin in živali, razvijanje občutljivosti za opažanje pojavov in procesov v naravi.

Število ur: 3 ure predavanja, 3 ure ogleda in spoznavanje gozda.

FILOZOFIJA

Izvajalec: mag. Bojan Borstner

Naslov teme: Filozofski problemi za najmlajše

Vsebina: Filozofija za najmlajše pomeni poskus zavestnega spodbujanja in usmerjanja otroške radovednosti in vedoželjnosti na način, ki je tipično filozofski, čeprav ni značilen samo za filozofijo. Vprašanja in ponovna vprašanja, ki se pojavljajo v kontekstu dialoga med usmerjevalcem in otrokom, naj

omogočijo nova odkritja in spoznanja tako, da si otroci izoblikujejo svoje mnenje in načine razmišljanja. Otroci se veselijo, ko lahko skupaj iščejo odgovore na svoja in druga vprašanja -- rešitve pa naj ne bi bile reprodukcija nekih dejstev, ampak naj bi bile dosežek gibalnosti, individualnosti mišljenja posameznega otroka. Pri tem je v ospredju neprestano spodbujanje k lastnim rešitvam (ne glede na to, da se zde usmerjevalcu velikokrat nesmiselne); te so prava podlaga za oblikovanje lastnega mnenja kot pogoja za razvoj ustvarjalne osebnosti.

Otroci, ki so sodelovali v takih programih, so dosegli nato najboljše uspehe pri branju in računanju, in kar je še ponaembnejše, bili so mnogo bolj strpni in sprejemljivi. Vse to je mogoče doseči le ob skupni dejavnosti otrok in usmerjevalca -- dokazovanje in utemeljeno razmišljanje je mogoče le ob neprestanem poslušanju, spraševanju, razmišljanju in navsezadnje odprtosti ter strpnosti za poslušanje drugih. Osnova za dialog med usmerjevalcem in otroci ter med otroci samimi so krajše zgodbe, ki smo jih v delno spreminjeni in dopolnjeni obliki sprejeli iz del Matthewa Lipmana in njegove raziskovalne skupine na Institute for the Advancement of Philosophy Children na Montclair State College, New Jersey, ZDA ter Daniele Camhy, ki dela v okviru Österreichische Gesellschaft für Kinderphilosophie v Gradcu, Avstrija.

Usmerjevalci se na seminarju (dvakrat po štiri ure) seznanijo s temeljnimi oblikami dela in z gradivom (vzorci za zgodbe in možnosti za usmerjanje dialoga).

Način izvedbe: Predavanje in odgovori na vprašanja.

Število ur: 6.

TELESNA VZGOJA

Izvajalec: dr. Dolfe Rajtmajer

Naslov teme: Razvijanje zahtevnejših oblik gibanja z žogo

Vsebina: Analiza učne ure:

- osrednje vprašanje telesne vzgoje pri predšolski telesni vzgoji (5 do 7 let) je problem razvijanja sestavljenih oblik gibanja.
- definicija in vidiki koordinacije
- sredstva za razvoj koordinacije
- tipi učnih ur
- »fiziološka krivulja napora« nasproti psihološki obremenitvi, če navaden tek zamenja »tek z žogo«
- analiza prikazane vadbene ure
- kaj je treba storiti, da bodo vzgojitelji in razredni učitelji sposobni izvajati zahtevnejše oblike vadbenih ur.

Način izpeljave: Učna ura v telovadnici (2. razred) in teoretična razprava po uri v telovadnici.

Naslov teme: Fenomen zgodnjega motoričnega učenja

Vsebina: Definicija populacije in njene značilnosti:

- kaj razumemo pod pojmom mlajše kategorije otrok
- sposobnosti in akcelerijski procesi 6- do 7-letnega otroka
- sposobnost opazovanja samega sebe
- sposobnost učenja zahtevnejših oblik gibanja
- povezanost lokomotoričnih gibanj z ravnotežnimi in manipulativnimi gibanji
- razvoj senzorične: taktilnega, vestibularnega in kinestetičnega čutnega področja
- sposobnosti otrok med 7. do 9. letom starosti (1. do 3. razred)

Fenomen zgodnjega motoričnega učenja:

- spoznavni proces in njegove sestavine
- faze motoričnega učenja
- vloga povratnih informacij
- verbalna komunikacija v vlogi povratne informacije (na posameznih stopnjah učenja)
- oblike spoznavanja motoričnih informacij (analitična, sintezna, z igro)
- gibalne igre
- gibalna dejavnost kot sredstvo razvijanja otrokove ustvarjalnosti
- posebnosti »mlajših kategorij otrok« z vidika motoričnega učenja (vpliv monotonije vadbe, opazovanja kot metoda dela, govor in gibalna dejavnost, miselni procesi in gibalna dejavnost, prehajanje iz učenja (izvajanje vaje) v igranje, afektivno področje, motivacijska struktura itn.).

GLASBENA PEDAGOGIKA

Izvajalec: mag. Branko Rajšter

Naslov teme: Vzgojiteljica -- zborovodkinja v VVO

Vsebina: Predelava pesemske literature z vsemi elementi zborovskega petja.

Število ur: 6 ur/40 udeleženk zborovodkinj.

METODIKA JEZIKOVNE VZGOJE

Izvajalec: Marjana Erženčnik-Pačnik

Naslov teme: Komunikacija v VVO.

Vsebina:

1. Socialna in funkcijska zvrstnost v predšolski vzgoji.
 2. Vrste govornih položajev v vrtcu (katere sestavine komunikacijske kompetence razvijamo v teh položajih).
 3. Razvoj gramatične, semantične in pragmatične kompetence.
 4. Opis govornih dejanj, s katerimi vzgojitelj usmerja otrokovo dejavnost.
- Način izvedbe: V predavalnici ali igralnici VVO. Najprej frontalna oblika, nato delo v dvojicah in plenarno poročilo.

Število ur: 4.

II. 10 UČITELJ RAZREDNEGA POJKA

TELESNA VZGOJA

Izvajalec: dr. Jože Vauhnik

Naslov teme: Sodobne oblike dela na področju telesne vzgoje na razredni stopnji.

Vsebina: predstaviti nekatere bistvene prvine te sodobno zasnovane in programirane telesne vzgoje, upoštevaje smotre, naloge in sredstva novega učnega načrta. Posebej nekatere zahtevnejše oblike (kot so posamezne športne igre) v elementarni izvedbi ter metode in oblike dela, ki vodijo k večji

individualizaciji, motivaciji in učinkovitosti pri pouku-telesne vzgoje na razredni stopnji.

Način izvedbe: Predavanje in seminarska oblika, uporaba videokasete.

Število ur: 4 do 5.

TELESNA VZGOJA

Izvajalec: mag. Alojz Fridl

Naslov teme: Igralne oblike z uporabo žoge pri uri telesne vzgoje na razredni stopnji (praktična tema)

Vsebina: S praktično predelavo predstaviti različne igralne oblike z žogo pri uri telesne vzgoje na razredni stopnji, kot so: elementarne gibalne naloge z žogo, izvedene posamično in v skupinah, elementarne in štetne igre z uporabo žoge in male moštvene igre z žogo.

Način izvedbe: Praktična izvedba v telovadnici.

Število ur: 4.

SLOVENSKI JEZIK

Izvajalka: mag. Marija Kolar

Naslov teme: Besedilo in jezikovne zmožnosti učencev

Vsebina: Obravnavali bomo probleme:

Kako iz notranje (pomenske) zgradbe besedila (predvsem leposlovno oblikovanega), iz njegove sporočilne »gibljivosti«, razvijamo -- z izrabo ustreznih metod-- učenceve zmožnosti sprejemanja in oblikovanja besedila.

Zastavljeno vprašanje bomo razčlenili in ob izbranih besedilih preučili možnosti poimenovanja izbrane predmetnosti, opisane v besedilu, nato besedotvorne zmožnosti učencev, njihovo jezikovno inovativnost in razumevanje razmerja med jezikovno obliko in pomenom; s preoblikovanjem besedila bomo pokazali na možnosti razvijanja učencevih skladenjskih zmožnosti.

Način izvedbe: Predavanje in delo v skupinah.

Število ur: 4.

GLASBENA PEDAGOGIKA

Izvajalec: mag. Branko Rajšter

Naslov teme: Zborovodje -- predmetni učitelji osnovnih šol, Zavod SR Slovenije za šolstvo, OE Maribor

Vsebina: Predelava obvezne literature za množične pesmi ob občinskih revijah. Osnove vokalne tehnike.

Število ur: 6 ur v dveh skupinah po 35 predmetnih učiteljev.

II. 11 UČITELJI PREDMETNE STOPNJE

SODOBNA FILOZOFIJA

Izvajalec: mag. Bojan Borstner

Naslov teme: Spoznavanje temeljev logike

Vsebina: Uvod v argumentirano mišljenje, prepoznavanje argumenta, njegova zgradba, možnost izgrajevanja argumenta in tipične napake v argumentiranju.

Način izvedbe: Predavanje

Število ur: 6

TELESNA VZGOJA

Izvajalec: dr. Dolfe Rajtmajer

Naslov teme: Razvijanje zahtevnejših oblik gibanja s pomočjo žoge (opisano že pri VPO)

Naslov teme: Fenomen zgodnjega motoričnega učenja (opisano že pri VPO)

Naslov teme: Mini košarka kot metoda dela v osnovni šoli

Vsebina:

- kaj je mini košarka za odrasle in kaj za otroke
- naloge mini košarke: izobrazbene, vzgojne, trenajzne
- adaptacije naprav in pravil igre
- promocija mini košarke
- projekt razvoja mini košarke
- Naslov teme: Vrsta pouka smučanja
- Vsebina:
- organizacijski in vsebinski vidik klasifikacije učnovzgojnih vsebin (sredstev)
- otroci naj bi se praviloma učili smučanja (alpsko, teki, skoki) zunaj časa, ki je namenjen počitnicam (počitnice so namreč namenjene sprostitvi otrok)
- pozabljene (oblike) vrste pouka smučanja:
- a) pri rednih urah telesne vzgoje
- b) dodatni in dopolnilni pouk smučanja
- c) smučarski krožki
- klasični tečaji in zimovanja
- smučarske vsebine se morajo dopolnjevati (poleg alpskega smučanja še tek, skoki in izleti na smučeh)
- Naslov teme: Novosti pri teku na smučeh
- Vsebina:
- zniževanje standarda slovenske družine zaradi koristi teka na smučeh
- novosti v tehniki teka na smučeh
- problematika učenja nove tehnike
- videofilm
- priprava prog v bivalnih naseljih
- Število ur: 2 uri za vsako temo

TEHNIČNA VZGOJA

Izvajalec: mag. Amand Papotnik

Naslov teme: Struženje v osnovni šoli

Vsebina: Sluša telji spoznajo teoretične in praktične osnove o vrstah struženja, pripravi obdelovanca, stroja in orodja za lesno in kovinsko struženje, specialno-didaktične in metodološke osnove, ki se nanašajo na izpeljavo učne ure ter spoznavanje in utrjevanje specifičnih spretnosti na lesni in kovinski stružnici.

Naslov teme: Mehanika in toplotna obdelava kovin

Vsebina: Sluša telji spoznajo teoretične osnove o mehanski in toplotni obdelavi kovin s poudarkom na tehnoloških procesih in preskusih, teoretične in praktične osnove o litju kovin (ekskurzija v Livarno v Mariboru) ter praktično delo pri spoznavanju in pridobivanju livarskih spretnosti in postopkov od začetnega do končnega livarskega izdelka.

Način izvedbe: Po skupinah 10 do 15 udeležencev v delavnici PF.
Število ur: 8

BIOLOGIJA

Izvajalka: dr. Ljerka Godic
Naslov teme: Obdelava določenega biotopa (močvirje, travnik, gozd, gorski svet...) na terenu
Vsebina: Spoznavanje ekološke, floristične in fitocenološke problematike našega naravnega okolja; spoznavanje užitnih in strupenih rastlin v naravi.
Število ur: 4

SLOVENSKI JEZIK

Izvajalka: mag. Marija Kolar
Naslov teme: Besedilo in jezikovne zmožnosti učencev
Vsebina: Glej UČITELJ RAZREDNEGA POUKA
Način izvedbe: Prevajanje in delo v skupinah.
Število ur: 4

VEČ PREDMETOV

Izvajalci: mag. J. Plemenitaš, prof. M. Tancer, prof. N. Kotnik, mag. R. Šifrer, mag. I. Gerlič, dr. Z. Zorko
Naslov teme: Dodatni pouk kot sestavina za razvijanje sposobnejših učencev (glede na zanimanje po predmetnih področjih)
Vsebina: Glej priročnik!
Število ur: 4 ure na predmetno področje

IZOBRAŽEVALNA TEHNOLOGIJA

Izvajalec: mag. Štefan Požlep
Naslov teme: Uporaba izobraževalne tehnologije v vzgojno-izobraževalnem procesu
Vsebina: Kasetni film in kasetna izvedba kinoprojektorja. Videotop sistem kasetnega filma. Diaslika in polavtomatski diaprojektorji. Tonska izvedba diaprojektorja, sinhronizacija slike in tonskega zapisa, programiranje tonske projekcije. Posebna izvedba grafoskopskih aplikacij in adapterji za grafoskopsko projekcijo. Nosilci tonskega zapisa, standardi magnetofonskih trakov in kaset. Kolutni magnetofoni, kasetni magnetofoni. Kopirni kasetofon. Radijski sprejemniki, električni gramofoni, gramofonske glave. Povezovanje elektroakustičnih aparatov. Videorekorder in pomožna oprema.
Način izvedbe: Po skupinah po 15 udeležencev v učilnici izobraževalne tehnologije.
Število ur: 8

DRUŽBENO-MORALNA VZGOJA

Izvajalec: mag. Milan Divjak s sodelavci
Naslov teme: Splošno strokovno področje družbeno-moralne vzgoje
Vsebina: Problemi sodobne slovenske družine. Mladi, svet poklicev, izobraževanje. Vrednote mladih in sodobni čas. Nekatera gibanja med mladimi. Prosti čas mladih in etično kultiviranje. Mednacionalni pojavi in odnosi pri nas. Novejši tokovi in težnje v katoliški cerkvi. Sodobni mednarodni pojavi in odnosi. Problem človekovih pravic. Ustavne spremembe in družbene reforme. Gospodarski problemi pri nas. Sodobni problemi socializma.
Način izvedbe: Predavanje in seminarska oblika
Število ur: 10

Metodične teme

Vsebina: Analiza in interpretacija učnega načrta. Idejnost pouka in vzgoje pri DMV. Razvoj laičnega moralnega pouka v svetu in pri nas. Novejša spoznanja o otrokovem in mladostnikovem moralnem razvoju. Korelacije pri DMV. Metoda pogovora pri DMV. Mladinska literatura in DMV. Dejavniki, ki vplivajo na pouk DMV. Sredstva in viri za pouk DMV. Aktivnosti v šoli in zunaj nje in pouk DMV. Metode dela v klubih OZN in pri DMV. Preverjanje dela pri DMV - evalvacija.
Način izvedbe: Predavanje in seminarska oblika.
Število ur: 12

SRBOHRVATSKI JEZIK

Izvajalec: dr. Mate Šimundić
Naslov teme: Najodobnejši način obravnave pravopisa srbohrvatskega jezika
Vsebina: V obliki predavanja in seminarja bomo obdelali posebej vse pravopisne znake in njihovo mesto v praktični uporabi.
Način izvedbe: predavanje in seminarji
Število ur: 8

II. 12 PROFESOR V SREDNJEM IZOBRAŽEVANJU

ZGODOVINA

Izvajalec: Janez Marolt
Naslov teme: Novejša dognanja svetovne historiografije o Starem Vzhodu - Hetiti, Stari Egipt, Mezopotamija, Stari Izrael, Feničani, Stara Indija, Stara Kitajska, Predkolumbove kulture v Ameriki, Kultura na Velikonočnem otoku
Vsebina: Sinteza novejših dognanj svetovne historiografije, nekatera nova odkritja in prevrednotenja pri obravnavanju zgodovine Starega Vzhoda.
Način izvedbe: Predavanje popestrjeno z diapozitivi.
Število ur: 4 do 10.
Naslov teme: Odkritja in prevrednotenja v historiografiji o Rimljanah na naših tleh - Slovenija, Jugoslavija v zadnjih dvajsetih letih.
Vsebina: Sintezni prikaz novejših odkritij v slovenski in jugoslovanski historiografiji za obdobje Rimljanov.
Način izvedbe: Predavanje, popestrjeno z diapozitivi.
Število ur: 2 do 4.

Naslov teme: Viri za zgodovino Rimljanov na naših tleh
Vsebina: Besedilno-kritično predstaviti najpomembnejše literarne, epigrafske in numizmatične vire od začetka Rimljanov na naših tleh do pozne antike.
Število ur: 2 do 4

Programi, ki dajejo novo znanje iz pedagoško-psiholoških predmetov

II. 13 VZGOJITELJ PREDŠOLSKIH OTROK

PSIHOLOGIJA

Izvajalka: Zlatka Cugmas
Naslov teme: Otrokov odnos do sebe
Vsebina: Omenjena tema zajema predvsem predstavitev mojega magistrskega dela s spremljajočo problematiko iz razvojne psihologije. Poudarek je na problemu otrokovega vrednotenja lastne kompetence, predvsem pa samovrednotenja kognitivne uspešnosti in sposobnosti. Sestavila sem lestvico samovrednotenja kognitivne kompetence za otroke, na podlagi te pa ugotavljam zakonitosti otrokovega samovrednotenja, primerjam ocene samovrednotenja z drugimi subjektivnimi in objektivnimi kazalniki otrokove kognitivne uspešnosti in sposobnosti ter razmišljam o vplivu neskladnosti v zaznavanju otrokove kognitivne kompetence - kakor je zaznava otrok in kot jo zaznavajo njegovi starši in vzgojitelji oziroma učitelji na otrokov razvoj. Tema je zanimiva predvsem za vzgojitelje predšolskih otrok in učitelje prvih in drugih razredov osnovne šole.
Način izvedbe: Predavanje.
Število ur: 2

II. 14 UČITELJ RAZREDNEGA POUKA

PSIHOLOGIJA

Izvajalec: mag. Ivan Ferbežer
Naslov teme: Študij nadarjenih otrok
Vsebina: Predstavljena bo interdisciplinarna zasnova odkrivanja nadarjenih učencev in znotraj le-te posebna osvetlitev učiteljevega opazovalnega študija v vsakodnevem vzgojno-izobraževalnem delu. Identifikacijska strategija bo prikazana v luči konvergentne celotne znanosti »pedagogika in psihologija nadarjenosti«, ponujena bo opazovalna lestvica za pomoč v praksi.
Način izvedbe: Predavanje in razprava ob opazovalni lestvici.
Število ur: 3.

PSIHOLOGIJA

Izvajalka: Zlatka Cugmas
Naslov teme: Otrokov odnos do sebe
Vsebina: Glej poglavje UČITELJ RAZREDNEGA POUKA
Način izvedbe: Predavanje
Število ur: 2.

II. 15 UČITELJ PREDMETNEGA POUKA

- a) Izvajalec: ~~dr. Ljudmila Bogner~~
Naslov teme: Raziskovalni načini inoviranja šole
Vsebina: Poudarek bo na prikazu nujnosti inoviranja postopkov, načinov in razmišljanja v osnovni šoli, pri čemer bodo te zahteve in trendi podprti z izkušnjami (praksa, raziskave) v Evropi.
Način izvedbe: Delo bo potekalo plenarno in v manjših skupinah - pedagoških delavnicah.
Število ur: 4.
- b) Izvajalka: Dora Gobec
Naslov teme: Inovacije v osnovni šoli
Vsebina: Prikaz bo osižski model snovanja inovacij v osnovni šoli s poudarkom na poimenovanju inovacije, kjer gre za preno elementarnega pouka na otrokovih pobudah in socialnem učenju.
Način izvedbe: Predavanje bo praviloma namenjeno učiteljem nižje stopnje osnovne šole.
Število ur: 4.

II. 16 PROFESOR V SREDNJEM IZOBRAŽEVANJU

DIDAKTIKA

Izvajalec: dr. Martin Kramar
Naslov teme: Didaktična komunikacija v vzgojno-izobraževalnem procesu
Vsebina: Razmerje med izvajalci (učitelji-učenci) in drugimi dejavniki vzgojno-izobraževalnega procesa (vsebina, sredstva). Vloga učencev v posameznih fazah vzgojno-izobraževalnega procesa. Medosebni odnosi med učitelji in učenci.
Število ur: 4 ure predavanj, 2 uri razprave
Naslov teme: Operativno načrtovanje in priprava učiteljev in učencev na izvajanje vzgojno-izobraževalnega procesa (pouka)
Vsebina: Vloga učencev v fazi priprav na obravnavo novih vsebin in drugih dejavnosti pri pouku. Načrtovanje in priprava vsebinskih sklopov. Konkretna smotrov in ciljev pouka. Sodelovanje učiteljev z učenci.
Način izvedbe: Predavanje, razprava.
Število ur: 2 uri predavanj, 2 uri razprav

BIOLOGIJA

Izvajalec: dr. Bratko Filipič
Naslov teme: Osnove genskega inženirstva in biotehnologije
Vsebina: Biološke osnove genskega inženirstva in biotehnologije. Biotehnologija humanih in živalskih celic. Biotehnologija rastlinskih celic. Biotehnologija bakterijskih celic in kvasovk. Transformacija energije. Praktična uporaba biotehnologije. Potencialne nevarnosti pri uporabi genskega inženirstva in biotehnologije.
Praktikum: Kultivacija celic; analiza celic; imobilizacija celic; zlitje (fuzija) celic; biotehnološka produktivnost celic.
Način izvedbe: Predavanja in vaje.
Število ur: 35 ur; ob skrajšanem tečaju 8 ali 12 ur.

BIOLOGIJA

Izvajalca: dr. Marjanca Markič, mag. Dušan Devetak
Naslov teme: Metoda dela v limnologiji
Vsebina:
1. Teoretični del: metode zbiranja vzorcev; obdelava materiala; saprobnost stopnje, bioindikatori; ribnik kot ekosistem.

2. Praktični del – delo na terenu: zbiranje, konzerviranje in prepariranje; delo s ključi; določevanje.

Način izvedbe: predavanja in vaje.

RAČUNALNIŠTVO

Izvajalec: mag. Ivan Gerlič

Naslov teme: Uporaba računalnika v izobraževanju

Vsebina: Tečaji: BASIC, PASCAL, DBASET, Računalniške meritve.

Način izvedbe: predavanja, vaje.

Programi, ki dajejo novo znanje iz specialne didaktike

II. 17 UČITELJ RAZREDNEGA POUKA

MATEMATIKA

Izvajalka: mag. Ljudmila Rotar

Naslov teme: Specialnosti sodobnega pouka matematike. Posodabljanje pouka matematike v nižjih razredih osnovne šole. Delo pri urah obravnave snovi (problemski pouk, programirani pouk, zgledi problemskega in programiranega pouka). Delo pri utrjevanju (ponavljanje, urjenje, preverjanje), individualno utrjevanje, priprava tekstovnega gradiva, matematične igre.

Način izvedbe: Delo v skupinah po 30 udeležencev.

Število ur: 4

II. 18 UČITELJ PREDMETNE STOPNJE

ZGODOVINA

Izvajalka: Ljubica Šuligoj

Naslov teme: Specialna didaktika zgodovine

Vsebina: Ob besedilu v učbenikih odkrivanje smiselnih povezav preteklih dogajanj s sodobnimi družbenimi procesi. Namen: razumevanje temeljnih razvojnih težav v preteklosti in v današnjem času; odkrivanje vzročne povezanosti med družbenimi procesi in vrednotenjem le-teh; usposabljanje za znanje v zgodovini. Možnosti aktualizacije ob uporabi prenovljenih učbenikov za zgodovino od 6. do 8. razreda.

Število ur: 4.

NEMŠKI JEZIK

Izvajalka: mag. Romana Šifrer

Naslov teme: Specialna didaktika nemškega jezika

Vsebina: Učiteljeva priprava na komunikativno usmerjen pouk nemškega jezika s stališča treh kompetenc: didaktične, lingvistične in socialne.

a) Uporaba splošnih didaktičnih načel, kot so: načelo nazornosti, kreativnosti, sistematičnosti, aktivnosti, postopnosti, trajnosti usvojenih učnih vsebin ipd.; aplikacija specifičnih didaktičnih načel, kot so: načelo komunikativne usmerjenosti pouka nemškega jezika, načelo povezanosti z materinščino, načelo kompleksnega povezovanja štirih jezikovnih dejavnosti (bralnih, slušnih, govornih in pisnih), načelo samostojnosti pri obvladovanju komunikativnih situacij, načelo racionalizacije jezikovnega znanja, načelo sistematičnosti glede na leksikalno, morfološko, sintaktično in drugo znanje ipd., seznanjanje z oblikami transfera in interference.

b) Usposabljanje učencev za receptivne in produktivne jezikovne dejavnosti na vseh ravneh. Integracija gramatikalnih kategorij pri izvajanju govornih spretnosti. Avtomatizacija štirih jezikovnih dejavnosti za produktivno razvijanje komunikacijskih spretnosti (sposobnost analize konkretnega položaja, sposobnost za dojemljanje partnerskih intencij v komunikaciji, sposobnost aktualizacije določenih jezikovnih sredstev, ki so potrebna za izvedbo komunikativno usmerjenega pouka). Usposabljanje za pomenske komponente leksikalnih enot, diferenciacijo, parafraziranje, simulacijo, reprodukcijo in produkcijo ipd.

c) Emancipacija učenca ob sodobnih didaktičnih oblikah (igra vlog, delo v dvojicah, v skupini, individualni prijemi, polprogramirani pouk). Usposobiti učenca za enakovredno sodelovanje v interakcijskem procesu, da bo znal formulirati svoje interese in interese drugih. Izvajati simetrično komunikacijo, kjer ni prisile, kjer je skupina kohezivna. Povratna informacija pri preverjanju naj rabi za obveščanje o uspešnosti in vpliva na rast motivacije ipd.

Način izvedbe: mala pedagoška delavnica.

Število ur: 10

II. 18 PROGRAMI ZA USPOSABLJANJE MENTORJEV

4.1 Mentorji v interesnih dejavnostih

ŠAHOVSKI KROŽEK

Izvajalec: Mladen Tancer

Naslov teme: Šahovska dejavnost v osnovni šoli (za mentorje šahovskega krožka)

Vsebina: Aspekti šaha kot družbeno-kulturne in miselno-razvedrilne igre. Vsebine, možnosti in načini uveljavljanja šaha v osnovni šoli. Šolski šah pri nas in v svetu. Razgledi po šahovski literaturi. Praktično delo ob šahovnici. Razstava aktualnega šahovskega slovstva (v vitrini avle). Izdaja številke Razstavišče Pedagoške fakultete – s popisom aktualnega šahovskega slovstva za mentorje. Izdaja razmnoženega zapisa ter vsebine seminarja.

Način izvedbe: Enodnevni seminar.

Število ur: 8.

EKOLOGIJA

Izvajalec: dr. Dušan Plut

Naslov teme: Ekološko znanje za mentorje interesnih dejavnosti

Vsebina: Ekološka problematika je pomembna sestavina pri delu in življenju vzgojno-izobraževalnih organizacij ter pomembna prva pri ekološkem usposabljanju in oblikovanju zavesti, o varovanju življenjskih in bivalnih razmer vsake družbe. Novo znanje in nova spoznanja bodo koristili razrednim učiteljem pri njihovem rednem vzgojno-izobraževalnem delu, predvsem pa pri interesnih dejavnostih s poudarkom ekološko problematiko.

Način izvedbe: Predavanje.

Število ur: 4

II. 19 PROGRAMI ZA VODSTVENE DELAVCE (v povezavi z Zavodom SRS za šolstvo)

Kako vpeljati inovacije v osnovno šolo

Izvajalec: dr. Norbert Jaušovec

Vsebina: Predavanje se ukvarja s problemi, ki nastanejo ob vpeljevanju inovacij v osnovno šolo. Posebej bi poudaril: katera področja v osnovni šoli je mogoče spreminjati; metode, ki se uporabljajo za vpeljevanje inovacij (izkušnje projekta št. 8 CDCC); kritična analiza naših izkušenj v primerjavi z drugimi evropskimi izobraževalnimi sistemi.

Način izvedbe: Predavanje.

Število ur: 2

Pedagoška funkcija ravnatelja v osnovni šoli

Izvajalec: mag. Tone Velikonja

Vsebina: Nekatera aktualna vprašanja o delu in položaju ravnatelja osnovne šole: položaj ravnatelja osnovne šole; pojmovanje ravnateljevega dela; viri za delo ravnatelja in za vrednotenje njegovega dela; usposobljenost in ustreznost ravnatelja za delo; potrebne lastnosti za pedagoško vodenje; vsebina funkcije vodenja; pravila za uspešno vodenje učiteljskega kolektiva; pomen dobrega poznavanja članov učiteljskega kolektiva; ravnateljeva vloga v zvezi z delom učiteljskih zborov oddelkov; postavljanje ciljev za uspešno strokovno in samoupravno delo; kaj mora spremljati ravnatelj; analiza vzgojno-izobraževalnega dela; elementi za analizo vzgojno-izobraževalnega dela; komponente osebnosti, ki so pomembne za pedagoško učinkovitost kolektiva.

Način izvedbe: Predavanje.

Število ur: 4.

Pedagoška delavnica o pedagoškem vodenju šole

Vsebina: Oblikovanje pedagoškega kolektiva. Vodenje pedagoškega kolektiva, oblike in metode dela, delo z razredniki, z učitelji, s starši in z okoljem. Opazovanje vzgojno-izobraževalnega dela. Evalvacija vzgojno-izobraževalnega dela. Vsebina se dopolni na predlog udeležencev.

Način izvedbe: Frontalna, individualna in skupinska oblika izvedbe.

Število ur: 16 (2 dni po 8 ur)

II. 20 PROGRAMI ZA SVETOVALNE DELAVCE

Novosti iz psihoanalitične razvojne psihologije

Izvajalec: dr. Peter Praper

Vsebina: Razvoj psihoanalitične teorije (po (Rapaportu), EGO psihologije s tipičnimi predstavniki (Hartmann, Spitz, Mahlerjeva). Obdelava najpomembnejših del tem po separatih ob razpravljanju.

Način izvedbe: Predavanja, seminarji.

Število ur: 40.

Naslov teme: Skupinska dinamika in prenos skupinskega analizega dela v izobraževalni proces.

Način izvedbe: Seminar, senzitivni trening, izkušnjske skupine, supervizija.

Uporaba novejših izsledkov kognitivne psihologije v izobraževanju

Izvajalec: dr. Norbert Jaušovec

Vsebina: Spomin: pozornost, zaznava, mrežne teorije spomina: Tulving – epizodični in semantični spomin, Quillianova teorija spomina TLC, Andersonova teorija spomina ACT, teorija spomina in razumevanje govora, besedil, Schankova teorija dinamičnega spomina.

Tehnike in treninzi za izboljšanje razumevanja, učenja, vplivanja na primarne strategije, ki so namenjene pridobivanju novega znanja, in na sekundarne strategije, ki so namenjene povečanju pozornosti. Seznanitev s programi: MOAN, CMLR/LS (Amiran, Jones Fridell, 1980, 1985, Chicago Board of education, 1980), Herberjev (1978, 1985) program za izboljšanje branja in razumevanja, Palinscarjev (1986) program metakognitivnih instrukcij in recipročnega učnega dialoga. Reševanje problemov: vrste problemov, vloga znanja pri reševanju različnih problemskih tipov, hevrstike reševanja (means-end analiza – oblikovanje vmesnih ciljev, vzvratno reševanje, vrednotenje in odločanje; preverjanje hipotez – analogije). Primerjava reševanja problemov ekspertov in novincev na področju fizike in političnih ved, metakognicija v procesu reševanja problemov, vloga čustev pri reševanju problemov, nevropsihološki izsledki in reševanje problemov. Treninzi za izboljšanje reševanja problemov: Trening CoRT (de Bono, 1976. Program Rubinstejna (1980) in Wickelgren (1973). Treninzi, namenjeni intelektualno inferiornim učencem: Feurstein (1980) Program instrumentalnega obogatitja, Lipman (1985) Razvijanje mišljenja s filozofijo za otroke, Lochhead (1985) Parno reševanje problemov.

Način izvedbe: Predavanja, seminarji.

Število ur: 60

II. 21 SEMINARJI, TEČAJI IN USPOSABLJANJE PEDAGOŠKIH DELAVCEV IZ RAČUNALNIŠTVA

Uporaba računalnika v izobraževanju (za učitelje in vodstvene delavce)

Izvajalec: mag. Ivan Gerlič

Vsebina: 1. Začetni tečaj za udeležence, ki ne poznajo dela z računalnikom (spoznavanje računalnika, osnove programiranja, programski jezik BASIC in osnove LOGO).

Število ur: 20 – dvodnevni seminar.

Vsebina: 2. Nadaljevalni tečaj za udeležence, ki obvladajo vsebine začetnega tečaja. Poudarek bo na spoznavanju izboljšanih verzij BASICA (npr. Lirmor's Basic), osnovah LOGO, aplikativnih programih (urejevalniki besedila...) in uporabi računalnika v izobraževanju – možnosti, primeri, izdelava in prikaz programske opreme za pouk itn.

Število ur: 20 – dvodnevni seminar.

Način izvedbe: Predavanje z individualnim delom v računalniških učilnicah.

Naslov teme: LOGO (osnove programskega jezika Logo)

Vsebina: V šolskem letu 1987/88 se je začel v nižjih razredih osnovne šole (od 1. do 4. razreda) vpeljevati zelo zanimiv in visoko strukturirani programski jezik LOGO. Tečaj usposobi mentorje za vodenje interesnih dejavnosti računalništva (LOGO grafika) v nižjih razredih osnovne šole. Tečaj je primeren tudi za učitelje razredne stopnje.

Način izvedbe: Predavanja z individualnim delom v računalniških učilnicah.

Število ur: 10 – enodnevni tečaj.

Meritve z mikroročevalnikom v naravoslovno-tehničnem predmetnem področju osnovne šole

Izvajalec: mag. Ivan Gerlič in Mario Vetrh, dipl. inž.
Vsebine: Uporaba A/D pretvornika na računalniku Commodore 64 oziroma 128; meritve električnih in neelektričnih količin; razni A/A pretvorniki; računalniški responder – elektronska učilnica s C-64... Tečaj je primeren za učitelje fizike, kemije in tehnične vzgoje.
Način izvedbe: Predavanje z individualnim delom v računalniških učilnicah.
Število ur: 10, enodnevni tečaj.

Uporaba mikroročalnikov IBM-PC in kompatibilcev

Izvajalec: Borut Čretnik, dipl. inž.
Vsebine: Operacijski sistem DOS, IBM-BASIC, osnove: WORDSTAR, LOTA 1-2-3, URNIK, PC kot aktivni terminal (možnost procesa na RCUM), šolska računalniška mreža (mreža ZOTKS: DC povezan s C-64...),
Način izvedbe: Predavanje z individualnim delom v računalniških učilnicah.
Število ur: 10, enodnevni tečaj.

SPLOŠNA PRIPOMBA:

Informacije o natančnem času in kraju izvajanja bo fakulteta sporočila prijavljenim kandidatom kasneje.

A III. PEDAGOŠKA AKADEMIJA V LJUBLJANI

— Center za strokovno izpopolnjevanje

Naslov: Kardeljeva ploščad 16

Telefon: (061) 340-561

III. 22 SEMINARJI ZA RAZREDNE UČITELJE

a) SEMINAR ZA RAZREDNE UČITELJE

Vsebine: Uspešne oblike dela z učenci. Seminar z razpravo in izmenjavo izkušenj za homogene skupine učiteljev;
3. šolske ure
Predavateljica: mag. Cveta Razdevšek Pučko
Čas: Skupni teden semestralnih počitnic. Sreda, 9.30. do 12.30.
Kraj: Pedagoška akademija v Ljubljani, Kardeljeva ploščad 16.

b) SEMINAR ZA UČITELJSKI ZBOR RAZREDNE STOPNJE

Vsebine: Uspešne oblike dela z učenci. Seminar z razpravo in izmenjavo izkušenj za homogene skupine učiteljev.
3 šolske ure
Predavateljica: mag. Cveta Razdevšek Pučko
Čas: Semestralne počitnice ali po dogovoru
Kraj: Osnova šola, ki naroča seminar.
Število udeležencev: največ 15 do 20.

c) SEMINAR ZA RAZREDNE UČITELJE

Vsebine: Higijenski minimum in vzgoja na razredni stopnji osnovne šole
Predavateljice: dr. Ana Kraker Starman (4 P), mag. Marija Lap Drozg (1 P)
in Stanka Stankovič – demonstracija
Čas: Skupni teden semestralnih počitnic. Ponedeljek, 9.00 do 14.00
Kraj: Pedagoška akademija v Ljubljani, Kardeljeva ploščad 16. P038

d) SEMINAR ZA UČITELJE GLASBE V 4. RAZREDU OSNOVNE ŠOLE

Vsebine: Glasbena vzgoja v 4. razredu osnovne šole. Pesemsko gradivo iz priročnika: Breda Oblak. Glasbena vzgoja, 4. razred, 4 ure vaj.
Predavatelj: Jernej Habjanič.
Čas: Skupni teden semestralnih počitnic.
Kraj: Pedagoška akademija v Ljubljani, Kardeljeva ploščad 16. predavalnica 302.
Navodilo udeležencem: Uporaba Priročnika.

e) SEMINAR ZA UČITELJE GLASBE V 4. RAZREDU OSNOVNE ŠOLE

Vsebine: Glasbena vzgoja v 4. razredu osnovne šole, pesemsko gradivo iz Priročnika: Breda Oblak. Glasbena vzgoja 4. razred, 4 ure vaj
Predavatelj: Jernej Habjanič.
Čas: Skupni teden semestralnih počitnic.
Kraj: Pedagoška akademija v Ljubljani, Kardeljeva ploščad 16. predavalnica 302.
Navodilo udeležencem: Uporaba Priročnika.

III. 23 SEMINARJI ZA UČITELJE PREDMETNE STOPNJE

a) SEMINAR ZA PREDMETNE UČITELJE MATEMATIKE

Vsebine: Načrtovalne naloge (6 ur predavanj)
Predavatelji: Ivan Pucelj, mag. Jože Malešič, Terezija Uran
Čas: Skupni teden semestralnih počitnic.
Kraj: Pedagoška akademija v Ljubljani, Kardeljeva ploščad 16. predavalnica 026.

b) SEMINAR ZA UČITELJE TEHNIČNE VZGOJE

Vsebine: Tehnologija železnih kovin: teorija in prenos v šolsko prakso; praktično delo: izdelava učila (4 P, 4 V)
Predavatelji: dr. Janez Grum, 2 P, mag. Breda Mejak Vrišer, 2 P, Matjaž Jaklin, 4 V
Čas: Skupni teden semestralnih počitnic.
Kraj: Pedagoška akademija v Ljubljani, Kardeljeva ploščad 16. prostori TV.

c) SEMINAR ZA PREDMETNE UČITELJE FIZIKE, BIOLOGIJE, KEMIJE IN GOSPODINJSTVA

Vsebine: Specialna didaktika naravoslovnih dni za predmetno stopnjo osnovne šole
Predavatelj: Breda Novak: Uvod v didaktično pripravo naravoslovnega dne (1 P); dr. Janez Ferbar: Fizikalna didaktična delavnica (4 V); mag. Jože Drašler: Biološka didaktična delavnica (4 V); Breda Novak: Kemijska didak-

tična delavnica (4 V); mag. Marija Kodele: Prehranska didaktična delavnica (4 V); mag. Marija Lap Drozg: Evalvacija naravoslovnega dne (1 P).

Čas: Skupni teden semestralnih počitnic 1990 – sreda od 9. do 15. ure
Kraj: Pedagoška akademija v Ljubljani, Kardeljeva ploščad 16; P038, P006, P021, P051-053

e) SEMINAR ZA UČITELJE PREDMETNE STOPNJE

Vsebine: Problemi preverjanja in ocenjevanja znanja v osnovni šoli, predavanje z razpravo, 2 šolski uri
Predavateljica: mag. Cveta Razdevšek Pučko
Čas: Skupni teden semestralnih počitnic.
Kraj: Pedagoška akademija v Ljubljani, Kardeljeva ploščad 16

d) SEMINAR ZA UČITELJE PREDMETNE STOPNJE

Vsebine: Problemi preverjanja in ocenjevanja znanja v osnovni šoli. Predavanje z razpravo, 2 šolski uri.
Predavateljica: mag. Cveta Razdevšek Pučko
Čas: Semestralne počitnice ali po dogovoru.
Kraj: Osnovna šola, ki naroča seminar.
Število udeležencev: Največ 30.

OPOMBA K III. 22 in III. 23:

Posamezni seminarji so že bili izvedeni, vendar jih je mogoče ponoviti. Ker so bili uspešni, jih priporočamo.

III. 24 SEMINAR ZA RAZREDNE UČITELJE V OSNOVNIH ŠOLAH OBALNIH OBČIN IN ZA UČITELJE IZ ZAMEJSTVA PEDAGOŠKE AKADEMIJE – ENOTA KOPER,

v sodelovanju z Zavodom SRS za šolstvo, enota Koper

a)

Vsebine: Slovenščina kot učni jezik. Prvi sklop: Socialne in funkcijske zvrsti slovenskega jezika. Drugi sklop: Ustno in pisno sporočanje
Predavatelj: Učitelji PA in svetovalci za slovenski jezik: 15 ur teoretičnih osnov. Učitelji slovenskega jezika (obalno slavistično društvo: 30 ur, delo v skupinah)
Vodja seminarja: Olga Bertok za PA, Silvo Fatur za ZZŠ OE Koper
Čas in trajanje seminarja: Zimski semester 1989/90, 1 ura predavanj 2 uri vaj na teden.

Kraj seminarja: Pedagoška akademija, Enota Zavoda SRS za šolstvo Koper

b) SEMINAR ZA VZGOJITELJE IN UČITELJE, IZVAJALCE ITALIJANSKEGA JEZIKA V VRTCIH IN OSNOVNIH ŠOLAH OBALNIH OBČIN

Vsebine: Jezik okolja – Didaktična delavnica ELLE. Teoretične osnovne usvajanja italijanskega jezika na predšolski stopnji in razredni stopnji osnovne šole, priprava učnih enot in gradiva za pouk italijanščine.
Izvajalci: Ekipa strokovnjakov IARD iz Milana
Vodja seminarja: Lucija Čok, predstojnica PA – Enota Koper.

Čas in trajanje seminarja: november 1989, 2 dni, februar 1990 2 dni, maj 1990 3 dni

Kraj seminarja: Pedagoška akademija – Enota Koper

III. 25 SEMINAR ZA PEDAGOŠKE SVETOVALCE PREDŠOLSKE VZGOJE RAZREDNE STOPNJE IN NARAVOSLOVNIH PREDMETOV

Vsebine: Naravoslovje – biologija, kemija, fizika 2 x 2 P, 3 x 6 V. Naravoslovje v naravi: okolica Zbiljskega jezera. Opazovanje neba.
Predavatelji: dr. Janez Ferbar, mag. Jože Drašler, dr. Saša Glažar in sodelavci.

Čas: Po dogovoru z Zavodom SR Slovenije za šolstvo.

Kraj: Pedagoška akademija v Ljubljani, Kardeljeva ploščad 16.

III. 26 SEMINAR ZA RAZREDNE UČITELJE

a) DIDAKTIKA

Vsebine: Učne metode in ustvarjalnost učencev – 1 ura P, 2 uri S
Predavateljica: doc. dr. Miroslava Cencič
Čas: Skupni teden semestralnih počitnic, januar 1990 – četrtek od 9. do 12. ure.

Kraj: Pedagoška akademija v Ljubljani, Kardeljeva ploščad 16.

Rok za prijavo: 20. 12. 1989

b) RAZVOJNA PSIHLOGIJA

Vsebine: Samovrednotenje učencev in šole, 5. ur P, 4 ure V; Sodobne psihološke teorije o samovrednotenju. Dejavniki, od katerih je odvisno pozitivno ali negativno samovrednotenje otrok in mladostnikov. Vpliv šole kot institucije. Kako spoznavamo značilnosti učenčevega samovrednotenja. Možnosti šole pri spodbujanju učenčevega pozitivnega samovrednotenja.

Predavateljici: doc. dr. Marija Skalar, asistentka Alenka Kobolt.
Čas: Skupni teden semestralnih počitnic 1990; sreda od 9. do 18. ure
Kraj: Pedagoška akademija v Ljubljani, Kardeljeva ploščad 16, predavalnica 12.

Rok za prijavo: 20. 12. 1989.

Priporočena literatura: M. Skalar: Samovrednotenje kot znotraj osebni proces. Sodobna pedagogika, 1986, Vol. 37, št. 5/6, str. 212-219; C. Peklar: Kreativnost, sposobnost in vrednotenje samega sebe. Zbornik prispevkov, Dodatek str. 25-37.

c) NARAVOSLOVJE

Vsebine: Naravoslovje na razredni stopnji – 6 ur P, 12 ur eksperimentalnih vaj. 1. Izkušvene definicije. 2. Razvrščanje. 3. Urejanje. 4. Merjenje.
Dejavnosti bodo predstavljene ob dovolj splošnih naravoslovnih temah, da je v njih mogoče smiselno povezati prijeme iz vseh naravoslovnih ved. Nakazane bodo tudi povezave z jezikovno in matematično vzgojo.

Ob praktičnem delu bomo večkrat prešli od zaznav in praktičnih dejavnosti do jezikovnih in matematičnih simbolov in operacij z njimi. Posebno bomo skrbeli za prilagoditev dejavnosti telesni in smiselni razvojni stopnji otrok.
Predavatelj: mag. Jože Drašler, dr. Janez Ferbar, dr. Saša Glažar.

Čas: Skupni teden semestralnih počitnic 1990: ponedeljek od 9. do 18. ure, torek od 8. do 18. ure.

Kraj: Pedagoška akademija v Ljubljani, Kardeljeva ploščad 16 (podpriloge)

Rok za prijavo: 20. 12. 1989

Opomba: K prijavnici priložite potrdilo o nakazilu.

Priporočena literatura, s katero naj se udeleženci seznajajo pred seminarjem: učbeniki in priročniki za SND in SN.

e) DIDAKTIKA MATEMATIKE IN MATEMATIKA

Vsebina: O pouku geometrije na razredni stopnji osnovne šole

Predavatelj: Terezija Uran, 3 ure P, mag. Jože Malešič, 3 ure P.

Čas: Skupni teden semestralnih počitnic, januar 1990, petek od 9. do 16. ure; 30. 9. 1990, od 9. do 16. ure.

Kraj: Pedagoška akademija v Ljubljani, Kardeljeva ploščad 16.

Rok za prijavo: za januar do 20. 12. 1989, za september do 31. 5. 1990.

d) SLOVENSKI JEZIK I

Vsebina: Teoretične in praktične osnove slovničnega nauka o sklonih in sklanjanju. Pravilni in nepravilni samostalniki, 5 P

Predavatelj: doc. dr. Milan Dolgan

Čas: Skupni teden semestralnih počitnic, januar 1990, četrtek od 9. do 14. ure.

Kraj: Pedagoška akademija v Ljubljani, Kardeljeva ploščad 16.

Rok za prijavo: 20. 12. 1989.

e) POGLABLJANJE ZGODOVINSKEGA ZNANJA TER DOMOVINSKE IN JEZIKOVNO-KNJŽEVNE VZGOJE OB PRIMERU MOŠKRIČEVE MLADINSKE POVESTI DOMOVINA

Število ur: 10 ur P.

Predavatelj: dr. Milan Dolgan 5 P, Tomaž Weber 5 P.

Čas: Skupni teden semestralnih počitnic 1990, sredo od 8. do 13. ure.

Kraj: Pedagoška akademija v Ljubljani, Kardeljeva ploščad 16, predavalnica 048.

Rok za prijavo: 20. 12. 1989.

Priporočena literatura: Jože Moškrič, Pesmi 1987; Janko Pleterški: Prva odločitev Slovencev za Jugoslavijo, 1971; Jože Moškrič: Venec slovenske dramatike, 1988; Učbeniki zgodovine za predmetno stopnjo osnovne šole.

III. 27 SEMINAR ZA UČITELJE DEFEKTOLOGE

a) MATEMATIKA

Vsebina: O pouku geometrije v šolah s prilagojenim programom.

Predavatelj: Terezija Uran, 3 ure P; mag. Jože Malešič 3 ure P.

Čas: Semestralne počitnice, januar 1990, sredo od 9. do 16. ure.

Kraj: Pedagoška akademija v Ljubljani, Kardeljeva ploščad 16.

Rok za prijavo: 20. 12. 1989

III. 28 SEMINAR ZA VZGOJITELJE DEFEKTOLOGE ZA MOTNJE VEDENJA IN OSEBNOSTI

a) TEORIJA INSTITUCIONALNE VZGOJE

Vsebina: Šola (dom) kot dejavnik deviantnosti pri otrocih in mladostnikih, 5 ur P.

Vzroke deviantnosti iščemo navadno v deviantu, ne upoštevamo pa vplivov okolja, ki pripomorejo k deviantnosti, jo ustvarjajo ali utrjujejo. Razčlenjeni bodo dejavniki, ki jih vsebuje šola in sistem in jih lahko identificiramo kot dejavnike tega pojava.

Predavatelj: prof. dr. Vinko Skalar.

Čas: Semestralne počitnice ali po dogovoru.

Kraj: Osnovna šola, srednja šola ali dom učencev, ki naroča seminar.

Rok za prijavo: 20. 12. 1989.

Priporočena literatura, s katero naj se udeleženci seznajajo pred seminarjem: Vedenjske potnje mladostnikov v sodobnem času, Družina in vzgoja, št. 6, ZPM Slovenije, Ljubljana 1987; Problem stigme v šolskem socialnem prostoru; Drugačnost otrok v naši šoli. Svetovalni center, Ljubljana 1987, str. 281-288.

b) METODIKA VZGOJE V DOMOVNIH UČENCEV

Vsebina: Socialno učenje s pomočjo interakcijskih vaj, 3 ure P, 4 ure S. Podatki osnovne informacije o pomenu, teoretičnih izhodiščih, možnostih in pravih uporabi interakcijskih vaj kot ene od oblik socialnega učenja pri otrocih in mladostnikih.

Predavateljica: Alenka Kobolt

Čas: Torek v skupnem tednu semestralnih počitnic 1990 do 13. do 18.30.

Kraj: Pedagoška akademija v Ljubljani, Kardeljeva ploščad 16, predavalnica 302 in 329.

Rok za prijavo: 20. 12. 1989.

Posebni napotki: Težišče seminarja je poleg osnovnih teoretičnih informacij na dejavni udeležbi pri vajah, na katerih se bodo udeleženci uposobili za samostojno uporabo te tehnike.

Priporočena literatura: M. Tomori, Pot k odraslosti.

III. 29 SEMINAR ZA PREDMETNE UČITELJE MATEMATIKE NA OSNOVNIH ŠOLAH

MATEMATIKA

Vsebina: 1. Učenci, ki imajo težave pri pouku matematike; 2. Geometrijske konstrukcije

Predavatelj: dr. Egidija Novljan, 2 uri P; mag. Jože Malešič, 2 uri S; Ivan Pucelj, 2. uri S; Terezija Uran, 2 uri S.

Čas: Skupni teden semestralnih počitnic januarja 1990, četrtek od 9. ure do 15.30.

Kraj: Pedagoška akademija v Ljubljani, Kardeljeva ploščad 16.

Rok za prijavo: 20. 12. 1989.

Priporočena literatura: Vidav: Rešeni in nerešeni problemi matematike, Sigma.

III. 30 SEMINAR ZA PREDMETNE UČITELJE FIZIKE IN TEHNIČNE VZGOJE

a) ELEKTRONSKO KRMILJENJE IN REGULACIJA V UČNIH NAČRTIH OSNOVNE ŠOLE

(šolska delavnica) 7 ur P, 8 ur laboratorijskih vaj

Predavatelj: mag. Aleksander Kregar, Peter Ramšak

Čas: Semestralne počitnice januar 1990, torek in sredo od 9. do 15. ure.

Kraj: Pedagoška akademija v Ljubljani, Kardeljeva ploščad 16.

Rok za prijavo: 20. 12. 1989.

Priporočena literatura: A. Kregar: Metodično-didaktično gradivo za elektroniko v osnovni šoli.

b) ELEKTRONIKA V DODATNEM POUKU OSNOVNE ŠOLE

(šolska delavnica) 8 ur P, 7 ur laboratorijskih vaj

Predavatelj: mag. Aleksander Kregar, Peter Ramšak

Čas: Skupni teden semestralnih počitnic, januar 1990 - četrtek in petek od 9. do 15. ure.

Kraj: Pedagoška akademija v Ljubljani, Kardeljeva ploščad 16.

Rok za prijavo: 20. 12. 1989.

Priporočena literatura: A. Kregar: Digitalna elektronika.

III. 31 SEMINAR ZA PREDMETNE UČITELJE GOSPODINJSTVA

DIDAKTIKA GOSPODINJSKEGA IZOBRAŽEVANJA

Vsebina: Izbrane teme iz didaktike gospodinjstvskega izobraževanja 2 uri P.

3 ure S. Metoda problemskega prijema in vpeljevanje v raziskovalno delo.

Predavateljica: dr. Marija Lap Drozg

Čas: Skupni teden semestralnih počitnic, januar 1990, torek od 9. do 14. ure.

Kraj: Pedagoška akademija Ljubljana, Kardeljeva ploščad 16, predavalnica P037.

Rok za prijavo: 20. 12. 1989.

Literatura: M. Lap Drozg, Didaktične metode, tehnike in oblike pri pouku gospodinjstva, Pedagoška obzorja, Novo mesto 1987, Vol. II, št. 9-10, str. 28-36; B. Kranjčev: Uvodnje učenika u istraživački rad, Školska knjiga, Zagreb 1985; B. Koželj, D. Vuk: Splošna ekologija z varstvom okolja, Obzorja, Maribor 1987.

III. 32 SEMINAR ZA RAZREDNE UČITELJE OSNOVNIH ŠOL OBALNIH OBČIN TER ZA UČITELJE IZ ZAMEJSTVA

DIDAKTIKA MATEMATIKE IN MATEMATIKA

Vsebina: O pouku geometrije na razredni stopnji osnovne šole

Predavatelj: Terezija Uran, 3 ure P, mag. Jože Malešič, 3. ure P.

Čas: Semestralne počitnice januar 1990, ponedeljek od 9. do 16. ure.

Kraj: Pedagoška akademija v Ljubljani - Enota Koper, Cankarjeva 5.

Rok za prijavo: 20. 12. 1989.

Posebni napotki: Prijave pošljite na PA - Enota Koper, Cankarjeva 5.

III. 33 SEMINAR ZA UČITELJE, IZVAJALCE ITALIJANSKEGA JEZIKA V OSNOVNIH ŠOLAH OBALNIH OBČIN

Vsebina: Didaktična delavnica ELLE. Teoretične osnove usvajanja italijanskega jezika na razredni stopnji osnovne šole, priprava učnih enot in gradiva za pouk italijanščine.

Izvajalci: Ekipa strokovnjakov IARD iz Milana.

Vodja seminarja: mag. Lucija Čok, predstojnica PA - Enota Koper.

Čas in trajanje seminarja: november 1989, 2 dni, februar 1990, 2 dni, maj 1990, 3 dni.

Kraj: Pedagoška akademija - Enota Koper, Cankarjeva 5.

Rok za prijavo: 30. 6. 1989.

Posebni napotki: Udeleženci prejmejo 3 pakete učnih enot po 60 strani.

III. 34 PROGRAM ZA STROKOVNO IZPOPOLNJEVANJE UČITELJEV OD JUNIJA DO AVGUSTA 1990 SEMINAR ZA RAZREDNE UČITELJE

a) DIDAKTIKA

Vsebina: Učne metode in ustvarjalnost učencev, 1 ura P, 2 uri S.

Predavateljica: doc. dr. Miroslava Cencič.

Čas: 29. 6. 1990 od 9. do 12. ure.

Kraj: Pedagoška akademija v Ljubljani, Kardeljeva ploščad 16.

Rok za prijavo: 31. 5. 1990.

b) DIDAKTIKA SLOVENSKEGA JEZIKA

Vsebina: Sporočanje v nižjih razredih osnovne šole (obnova, opis, doživljajski spis, domišljijski spis) 6 ur (P+S)

Predavatelj: mag. France Žagar

Čas: 28. 6. 1990 od 9. do 14. ure.

Kraj: Pedagoška akademija v Ljubljani, Kardeljeva ploščad 16.

Rok za prijavo: 31. 5. 1990.

c) NARAVOSLOVJE

Vsebina: Naravoslovje na razredni stopnji, 6 ur P, 12 ur eksperimentalnih vaj: 1. Izkustvene definicije, 2. Razvrščanje, 3. Urejanje, 4. Merjenje.

Dejavnosti bodo predstavljene ob dovolj splošnih naravoslovnih temah, da je v njih mogoče smiselno povezati prijeme iz vseh naravoslovnih disciplin.

Nakazane pa bodo tudi povezave z jezikovno in matematično vzgojo.

Ob praktičnem delu bomo večkrat prešli od zaznav in praktičnih dejavnosti do jezikovnih in matematičnih simbolov in operacij z njimi. Posebno bomo skrbeli za prilagoditev dejavnosti telesni in smiselni razvojni stopnji otrok.

Predavatelj: mag. Može Drašler, dr. Janez Ferbar, Dr. Saša Glazar.

Čas: 27. 6. 1990, od 9. do 18. ure; 28. 6. 1990, od 8. do 18. ure.

Kraj: Pedagoška akademija v Ljubljani, Kardeljeva ploščad 16 (podpriloge)

Rok za prijavo: 31. 5. 1990.

Priporočena literatura, s katero naj se udeleženci seznajajo pred seminarjem: učbeniki in priročniki za SND in SN.

c) NARAVOSLOVJE NA RAZREDNI STOPNJI

Vsebina: 1. Izkušvene definicije, 2. Razvrščanje, 3. Urejanje, 4. Merjenje. Število ur: 6 ur P, 12 ur eksperimentalnih vaj.

Dejavnosti bodo predstavljene ob dovolj splošnih naravoslovnih temah, da je v njih mogoče smiselno povezati prijeme iz vseh naravoslovnih ved. Nakazane bodo tudi povezave z jezikovno in matematično vzgojo.

Ob praktičnem delu bomo večkrat prešli od zaznav in praktičnih dejavnosti do jezikovnih in matematičnih simbolov in operacij z njimi. Posebno bomo skrbeli za prilagoditev dejavnosti telesni in smiselni razvojni stopnji otrok.

Predavatelji: mag. Jože Drašler, dr. Janez Ferbar, dr. Saša Glažar.

Čas: 29. 8. 1990, od 9. do 18. ure; 30. 8. 1990 od 8. do 14. ure.

Kraj: Pedagoška akademija v Ljubljani, Kardeljeva ploščad 16 (podprtičje)

Rok za prijavo: 31. 5. 1990.

Priporočena literatura, s katero naj se udeleženci seznajajo pred seminarjem: učbeniki in priročniki za SND in SN.

d) DRUŽBOSLOVJE

Vsebina: Spoznavanje družbe na razredni stopnji. Obseg geografskih pojmov pri spoznavanju družbe 5 ur P. Preučevanje domačega kraja 5 ur S. Problematika krajevine zgodovine 5 ur S.

Predavatelji: mag. Marija Košak, dr. Metod Vojvoda, dr. Olga Janša Zorn.

Čas: 27. 6. 1990, od 9. do 18. ure in 26. 6. 1990, od 9. do 14. ure.

Kraj: Pedagoška akademija v Ljubljani, Kardeljeva ploščad 16.

Rok za prijavo: 31. 5. 1990.

III. 35 SEMINAR ZA UČITELJE DEFEKTOLOGE

MATEMATIKA

Vsebina: O pouku geometrije v šolah s prilagojenim programom.

Predavatelj: Terezija Uran, 3 ure P, mag. Jože Malešič, 3 ure P.

Čas: 27. 6. 1990, od 9. do 18. ure.

Kraj: Pedagoška akademija v Ljubljani, Kardeljeva ploščad 16.

Rok za prijavo: 31. 5. 1990.

III. 36 SEMINAR ZA VZGOJITELJE DEFEKTOLOGE ZA MOTNJE VEDENJA IN OSEBNOSTI

METODIKA VZGOJE V DOMOVH

Vsebina: Socialno učenje s pomočjo interakcijskih vaj, 3 ure P, 4 ure S. Podati temeljne informacije o pomenu, teoretičnih izhodiščih, možnostih in pravih uporabi interakcijskih vaj kot ene od oblik socialnega učenja pri otrocih in mladoletnikih.

Predavateljica: Alenka Kobolt

Čas: 28. 8. 1990, od 13. ure do 18.30.

Kraj: Pedagoška akademija v Ljubljani, Kardeljeva ploščad 16, predavalnica 302 in 329.

Rok za prijavo: 31. 5. 1990.

Posebni napotki: Težišče seminarja je na temeljnih teoretičnih informacijah in na sodelovanju pri vajah, s katerimi se bodo udeleženci usposobili za samostojno uporabo te tehnike.

Priporočena literatura: M. Tomori. Pot k odraslosti.

SPLOŠNA OPOMBA:

Pedagoška akademija v Ljubljani, ki izvaja visokošolske vzgojno-izobraževalne programe za pridobitev izobrazbe v pedagoški usmeritvi, je tudi nosilka stalnega strokovnega izpopolnjevanja za vzgojitelje predšolskih otrok, za učitelje razredne stopnje osnovne šole, za učitelje defektologe, za vzgojitelje defektologe za motnje vedenja in osebnosti, za predmetne učitelje matematike, fizike, proizvodnotehnične vzgoje in gospodinjstva ter za vzgojitelje in učitelje slovenskih osnovnih šol v zamejstvu.

Center za strokovno izpopolnjevanje Pedagoške akademije v Ljubljani bo organiziral v študijskem letu 1989/90 sistematično in permanentno izpopolnjevanje diplomantov višješolskih programov, da bi jim prenesel raziskovalne izsledke in empirične dosežke temeljnih in aplikativnih disciplin in tako poskrbel za posodabljanje vzgojno-izobraževalnih vsebin in vzgojno-izobraževalnega procesa.

Časovno so seminarji načrtovani za skupni teden semestralnih počitnic, januarja 1990, naveden je tudi dan v tem tednu. Rok za prijavo udeležencev je 20. december 1989.

Poleg tega so načrtovani še seminarji za junij in avgust 1990.

Rok za prijavo teh je 31. maj 1990.

Programi za izpopolnjevanje so pripravljeni v sodelovanju s strokovnimi skupinami in katedrami. Obravnavani in potrjeni so na pedagoško-znanstvenem zboru Pedagoške akademije v Ljubljani.

A IV. FAKULTETA ZA TELESNO KULTURO V LJUBLJANI

Oddelek za permanentno izobraževanje

Naslov: Gortanova 22, 61000 Ljubljana

Telefon: 061/441-577

IV. 37A SEMINARJI ZA UČITELJE IN PROFESORJE TELESNE VZGOJE

1. - V Brežicah od 3. do 7. julija z vodilno temo Športna gimnastika v šoli. Predavatelji: dr. D. Novak, J. Senica, mag. T. Bolkovič.

- V Banjolah pri Pulju od 25. do 29. avgusta z vodilno temo Plavanje (novosti v plavalnih tehnikah, reševanje iz vode v šoli, plavanje kot sredstvo preventive pri zmanjšanju motenj in okvar v telesnem razvoju učencev). Predavatelji: dr. T. Veličkovič, dr. V. Kapus, I. Sink.

1.1. Na obeh osnovnih seminarjih bodo poleg vodilne teme na programu še tele:

- Motivacija učencev za pouk telesne vzgoje. Predavatelj dr. M. Čuk
- Informacije o novostih iz raziskovalne dejavnosti na FTK. Predavatelj: dr. V. Kapus.

- Informativno: Tenis in v Brežicah tudi kajakanje.

1.2. Osnovi 5-dnevni seminar v Brežicah bo v Srednji naravoslovnomatematični in pedagoški šoli, Trg dr. Ivana Ribnikarja 14, z začetkom 3. junija ob 11. uri. Bivanje je organizirano v Dijaškem domu ob šoli.

Osnovi 5-dnevni seminar v Banjolah pri Pulju bo v počitniškem domu Zveze borcev iz Ljubljane. Začetek: 25. avgusta ob 12. uri. Indije 1. Pulj.

2. Specialni seminarji:

- Tenis v šoli, 23. in 24. junij, predavatelj dr. O. Kugonič.

- Uporaba računalnika za potrebe telesne vzgoje, 29. junij, predavatelj: mag. F. Ambrožič

- Telesna vzgoja za motorično motene učence v osnovni šoli - cikel treh dvodnevih seminarjev - 10.-11. novembra, 17.-18. novembra in 8.-9. decembra. Seminar je namenjen učiteljem in profesorjem telesne vzgoje, šolskim zdravnikom in šolskim psihologom. Predavatelji: mag. B. Kremžar Petelin, mag. I. Križna, dr. M. Čuk, dr. S. Tancig, dr. L. Vučetič, dr. U. Arko.

- Poldnevni območni seminarji bodo za učenje plavanja za: Dolenjsko za Belo Krajino, Štajersko s Koroško, Pomurje - v jesenskem obdobju; za Gorenjsko, Primorsko in ljubljansko okolico pa v spomladanskem obdobju šolskega leta 1989/90. Predavatelji: dr. V. Kapus, I. Sink, mag. J. Bednarik.

2.1. Tenis v šoli - dvodnevni seminar bo na Fakulteti za telesno kulturo, Gortanova 22 v Ljubljani, začetek 23. junija ob 9. uri.

Uporaba računalnika za potrebe telesne vzgoje - celodnevni seminar bo v prostorih Fakultete za telesno kulturo, Gortanova 22 v Ljubljani, začetek ob 9. uri.

Prvi cikel iz seminarja Telesna vzgoja za motorično motene učence v osnovni šoli bo 10. 11., začetek ob 13. uri na Fakulteti za telesno kulturo, Gortanova 22 v Ljubljani.

Termini in datumi poldnevih območnih seminarjev za učitelje in vaditelje, plavanja bodo objavljeni kasneje.

3. Udeležbo seminarja je treba prijaviti Fakulteti za telesno kulturo, Gortanova 22, 61000 Ljubljana in sicer za:

- osnovni seminar v Brežicah do 16. 6.

- osnovni seminar v Banjolah pri Pulju do 28. 7.

- specialni seminar za tenis v šoli do 14. 6.

- specialni seminar za uporabo računalnika v telesni vzgoji do 21. 6.

- specialni seminar telesne vzgoje za motorično motene učence v osnovni šoli do 20. 10. 1989

- prijave za območne seminarje za učitelje in vaditelje plavanja se bodo zbiral po območjih. O tem bodo kandidati obveščeni kasneje.

4. Seminarji bodo organizirani, če bo prijavljenih za:

- osnovna seminarja najmanj 30 kandidatov

- specialne seminarje za uporabo računalnika v telesni vzgoji 15 kandidatov, za telesno vzgojo za motorično motene učence v osnovni šoli 30 kandidatov; za seminarje za učitelje in vaditelje plavanja število ni omejeno.

Seminar Tenis v osnovni šoli bo ponovljen 30. 6. in 1. 7., če bo za prvi seminar prijavljenih več kot 20 kandidatov.

Za udeležbo na seminarju (pedagoško delo, literatura: organizacija je treba plačati kotizacijo najkasneje 10 dni pred začetkom seminarja na naslov: Fakulteta za telesno kulturo, Gortanova 22, 61000 Ljubljana. Žiro račun: 50100-603-45543.

Višina kotizacije je:

- za osnovni seminar v Brežicah 350.000 din

- za osnovni seminar v Banjolah pri Pulju 500.000 din

- specialni seminar za tenis v šoli 320.000 din

- specialni seminar za uporabo računalnika v telesni vzgoji 180.000 din

- za specialna seminarja - telesna vzgoja za motorično motene učence v osnovni šoli in vaditelje in učitelje plavanja - bo višina kotizacije določena kasneje.

IV. 37B ZA UČITELJE RAZREDNEGA POUKA

- razpisujemo teme za dvodnevne seminarje.

Za seminar se lahko izbereta dve strokovni temi.

Strokovne teme: Aktivnosti z žogo - predavatelj dr. B. Dežman; Predstaviteljsko eksperimentalno preverjenega programa športne vzgoje za drugi razred osnovne šole - predavateljica mag. J. Štihec in mag. M. Kovač; Družabni ples, v osnovni šoli - predavateljica mag. M. Zagorc; Ustvarjanje z gibom - predavateljica mag. M. Zagorc; Mala košarka - predavatelj dr. B. Dežman.

Prijave za seminar zbirajo do 15. 12. 1989 pri svetovalnici za telesno vzgojo na območnih enotah Zavoda SRS za šolstvo. Višina kotizacije bo določena kasneje.

OPOMBA:

Če bo prijavljenih premalo kandidatov za posamezni seminar, bomo sporočili odpoved seminarja pisno pa tudi v časopisu Delo. Vse informacije lahko dobite na Gddelku za permanentno izobraževanje Fakultete za telesno kulturo, telefon: 061/441-577.

A V. FAKULTETA ZA SOCIOLOGIJO, POLITIČNE VEDE IN NOVINARSTVO

Naslov: Kardeljeva ploščad 5, 61000 Ljubljana

Telefon: 061/341-461

V. 38 STROKOVNO DOPOLNJEVANJE ZNANJA ZA UČITELJE SAMOUPRAVLJANJA S TEMELJI MARKSIZMA

POLITIČNI PLURALIZEM (vsečina)

Predavatelj: dr. Stane Kranjc

Trajanje: 8 ur.

Datum: 15. 6. 1989

Kraj: Fakulteta za sociologijo, politične vede in novinarstvo.

b) POLITIČNI PLURALIZEM (didaktično-metodična obravnava tematike)

Predavatelj: dr. Alojzija Židan

Trajanje: 8 ur.

Datum: 16. 6. 1989

Kraj: Fakulteta za sociologijo, politične vede in novinarstvo.

c) USTAVNE SPREMEMBE IN POLITIČNI SISTEM

Predavatelj: dr. Boštjan Markič, dr. Bogomir Kovač

Trajanje: 8 ur.

Datum: 20. 10. 1989

Kraj: Fakulteta za sociologijo, politične vede in novinarstvo.

B VTOZD KEMIJSKO IZOBRAŽEVANJE IN INFORMATIKA**VI. 42 PROGRAM STROKOVNEGA IZPOPOLNJEVANJA OSNOVNOŠOLSKIH UČITELJEV KEMIJE****Splošni podatki o programu:****1.1** Vrsta programa: program za izpopolnjevanje**1.2** Naziv programa: program za strokovno izpopolnjevanje osnovnošolskih učiteljev kemije**1.3** Naziv usmeritve: pedagoška**1.4** Pis: Posebna izobraževalna skupnost za pedagoško usmeritev**1.5** Naziv programa, ki je podlaga za oblikovanje programa za strokovno izpopolnjevanje: **kemijsko izobraževanje** – dvopredmetno; **predmetne vezave:** kemija in (biologija ali fizika ali tehnična vzgoja).**1.6** Trajanje programa: 32 ur**1.7** Pogoji za vključitev v program:

- diploma Pedagoške akademije ali Pedagoške fakultete ustrezne predmetne vezave: kemija in (biologija, fizika, tehnična vzgoja, gospodinjstvo),
- diploma Fakultete za naravoslovje in tehnologijo ali diploma Biotehniške fakultete – dvopredmetne pedagoške usmeritve kemija in (biologija ali fizika ali tehnična vzgoja),
- zaposlitev v pedagoškem poklicu.

II. Vsečina programa**1.**

Zap. št.	Tema	P	Število ur V
1	Novi dosežki na področju naravoslovnega raziskovanja s posebnim poudarkom na kemiji	8	
2	Informacijske metode in tehnike ter evalvacija dosežkov izobraževanja	4	4 (računalniška učilnica, skupine po 24)
3	Pomen eksperimentalnega dela za pouk naravoslovja	4	4 (laboratorij, skupine po 30)
Skupaj ur		16	8

Seminar za mentorje mladih raziskovalcev: 8 ur

Skupaj: 32 ur programa

2. Opombe in pojasnila za izvajanje programa

Program izvajajo visokošolski učitelji Fakultete za naravoslovje in tehnologijo, Pedagoške akademije v Ljubljani in vabljeni zunanji predavatelji iz Jugoslavije in tujine. Za uspešno izvajanje programa so na voljo ustrezni prostori: predavalnica, seminarski kabineti, računalniška učilnica, laboratoriji in specializirana računalniško vodena knjižnica z videoteko. Za uvajanje novih prijemov v kemijskem in širšem naravoslovnem izobraževanju so zagotovljeni poleg običajnih avdiovizualnih sredstev tudi interna televizija in mikroročalniki s programsko opremo za gradnjo bibliografskih ter faktografskih, relacijskih baz podatkov in ekspertnih sistemov.

III. Teme in vsečina programa z opredeljenimi smotri**1. Novi dosežki na področju naravoslovnega raziskovanja s poudarkom na kemiji**

- izbrane teme iz temeljnih vej kemije
- interdisciplinarne teme (tehnologije, varstvo okolja)

2. Uvajanje informacijskih metod in tehnik v pouk naravoslovja, zlasti kemije

- Informacijske metode in tehnike:
- viri informacij (pisne informacije in računalniško dostopne informacije)
- zajemanje informacij in gradnja bibliografskih in faktografskih baz podatkov za potrebe izobraževanja
- strukturiranje informacij, opredeljevanje relacij med podatki in gradnja relacijskih baz podatkov
- tehnike predstavitve znanja, pravila, semantične mreže, spoznavanje šolskih ekspertnih sistemov

Uporaba informacijskih metod in tehnik:

- gradnja map znanja
- snovanje problemsko usmerjenih učnih enot
- evalvacija dosežkov izobraževanja

3. Pomen eksperimentalnega dela za pouk naravoslovja

- razvijanje novih eksperimentov in eksperimentalnih sklopov
 - povezovanje eksperimentalnega dela z računalniško obdelavo podatkov
 - usmerjanje in vodenje mladih v raziskovalno delo
- Za mentorje »mladih raziskovalcev« bo ta program poglobljen in depolnjen.

č) USTAVNE SPREMEMBE IN POLITIČNI PLURALIZEM (didaktično-metodična obravnava tematike)

Predavateljica: dr. Alojzija Židan

Trajanje: 8 ur.

Datum: 21. 10. 1989.

Kraj: Fakulteta za sociologijo, politične vede in novinarstvo.

V. 39 STROKOVNO DOPOLNJEVANJE ZNANJA ZA UČITELJE DRUŽBENO-MORALNE VZGOJE**a) PODROČJE DRUŽINSKE VZGOJE IN FEMINISTIČNA PROBLEMATIKA**

Predavateljica: dr. Maca Jogan

Trajanje: 8 ur.

Datum: 29. 9. 1989.

Kraj: Fakulteta za sociologijo, politične vede in novinarstvo.

b) USTAVNE SPREMEMBE

Predavatelj: dr. Boštjan Markič

Opomba: Fakulteta bo sporočila druge informacije kasneje.

V. 40 STROKOVNO IZPOPOLNJEVANJE UČITELJEV OBRAMBE IN ZAŠČITE

Program izpopolnjevanja bo Fakulteta začela izvajati predvidoma novembra 1989.

OPOMBA: Druge natančne podatke bomo sporočili kandidatom kasneje.

A VI. FAKULTETA ZA NARAVOSLOVJE IN TEHNOLOGIJO**A VTOZD FIZIKA**

Naslov: Jadranska 19, 61000 Ljubljana

Telefon: 061/265-061

B VTOZD KEMIJSKO IZOBRAŽEVANJE IN INFORMATIKA

Naslov: Vegova 4, 61000 Ljubljana

Telefon: 061/214-326

A VTOZD FIZIKA**VI. 41 STALNO STROKOVNO IZPOPOLNJEVANJE ZNANJA ZA PROFESORJE FIZIKE**

Kraj: VTOZD Fizika, FNT, Jadranska 19, Ljubljana (predavalnica, seminar, laboratorij, knjižnica).

Datum izvedbe: Študijska srečanja, ki obsegajo predavanja z vajami, seminar in raziskovalni praktikum, bodo vsako drugo soboto v mesecu, od septembra 1989 do junija 1990 po 6 ur.

Cilj in potek študija: S pridobljenim sodobnim znanjem bodo profesorji sposobni pojasnjevati nova dognanja, razlagati fizikalne osnove novih uporab ter spodbujati zanimanje za fiziko in inovacije.

Študijski program obsega: **Serie predavanj** s posameznih problemskih področij, ki bodo potekala skozi več let. **Občasna predavanja**, ki bodo obravnavala pomembne aktualnosti z dopolnjevanjem potrebnega temeljnega znanja. Osrednjo vlogo ima **seminar**, na katerem bodo udeleženci sodelovali s svojimi referati o sodobnih problemih, obravnavanih v revijah za fiziko in fizikalno didaktiko. Udeleženci bodo ob mentorskih konzultacijah pripravili pisne referate, ki jih bodo predstavili in pojasnjevali na seminarjih.**Laboratorijske vaje** in raziskovalni praktikum so vezani predvsem na predavanja 1, 3 in 4. V šolskem letu 1989/90 bo 12 strokovnih srečanj po 6 ur, skupaj 72 ur. Od tega bo približno po ena tretjina ur za predavanja in vaje, za laboratorijske vaje in za seminar. Med srečanji bodo udeleženci doma reševali naloge iz obravnavane vsebine in pripravljali referate. Vsako leto bodo dobili potrdilo o stalnem izobraževanju.

Program: Serie predavanj in vaj:

1 Lastnosti in uporaba polprevodnikov (P. Gosar, T. Kranjc)	6 ur
2 Kozmologija in osnovni delci – nove teorije v štirih in večdimenzionalnih prostorih (M. Rosina, N. Mankoč Borštnik, B. Golli)	6 ur
3 Senzorika in obravnava izmerkov (A. Moljk, J. Pahor)	4 ure
4 Računalniško podprta didaktika in simuliranje pojavov (M. Hribar, A. Kodre)	4 ure
Občasna predavanja:	
5 Superprevodnost (P. Prelovšek)	3 ure
6 Radioaktivnost in ekološki aspekti (F. Cvelbar idr.)	3 ure
7 Fizika novih energijskih virov (J. Strnad)	3 ure
8 Razvoj elektrooptike (M. Čopič)	3 ure
9 Teorija katastrof (R. Blinc)	2 uri
10 Narava v luči kvantne mehanike (P. Gosar)	2 uri

Prvo leto skupaj: predavanj in vaj 36 ur, seminarjev 6 ur, laboratorija 20 ur. OPOMBA: Kandidati lahko dobijo dodatna pojasnila na fakulteti.

Vsa literatura za navedene teme se sproti zbira v računalniško vodeni knjižnici in je na voljo učiteljem. Razviti sta tudi dve specialni bibliografski bazi z arhivom primarnih dokumentov za področje eksperimentalnega dela in evalvacije znanja v kemiji.

Obveznost udeležencev: skupinsko preverjanje znanja.**Izvajalci programa:**

- 1. Visoka šola:** Fakulteta za naravoslovje in tehnologijo, VTOZD Kemija in kemijska tehnologija, VTOZD Kemijsko izobraževanje in informatika, Pedagoška akademija v Ljubljani

2. **Kadrovske možnosti:** so zagotovljene. V programu bodo sodelovali visokošolski učitelji in sodelavci ter vabljeni habilitirani učitelji iz proizvodnje.

3. **Materialne možnosti:** prostori so zagotovljeni, urediti pa je treba financiranje dela.

A VII. BIOTEHNIŠKA FAKULTETA

VTODZ BIOLOGIJA

Naslov: Aškerčeva 12, 61000 Ljubljana
Telefon: 061/332-611

VII. 43 PROGRAM ZA IZPOLNJEVANJE UČITELJEV BIOLOGIJE

I. Splošni podatki

1. Vrsta programa: Program za izpolnjevanje učiteljev
2. Naziv programa: Program za strokovno izpolnjevanje učiteljev predmeta biologija in bioloških vsebin
3. Naziv usmeritve: pedagoška
4. Naziv posebne izobraževalne skupnosti: Posebna izobraževalna skupnost za pedagoško usmeritev
5. Naziv programa oziroma smeri: Metodika biološke vzgoje in izobraževanja – Metodika dela z naravnimi objekti
6. Trajanje izobraževanja po programu: tri dni ($2 \times 8 + 1 \times 9$) = 25 ur
7. Program je namenjen: profesorjem biologije, ki so absolvirali študij pred letom 1985; profesorjem biologije in kemije, ki so absolvirali študij pred letom 1985; diplomiranim biologom, ki si pridobivajo dopolnilno pedagoško-andragoško izobrazbo; diplomantom višješolskega študija Pedagoške akademije, smer biologija-kemija. V program se lahko vključujejo tudi učitelji razrednega pouka in vzgojitelji v vzgojno-varstvenih organizacijah ter drugi zainteresirani.

II. Vsebine programa:

Metodika dela z naravnimi objekti

1. Izbor organizmov (kriterij pedagoške vrednosti organizma, kriterij atraktivnosti, ogroženosti in ogrožanja)
2. Priprava organizma za predstavitev (gojenje organizma, spodbujanje življenjskih manifestacij, delo z organizmom v naravnem okolju in v umetnem okolju)
3. Predstavitve organizma (vključevanje različnih čutil pri spoznavanju organizma, stopnjevanje motivacije)
4. Pridobivanje povratne informacije o učinkih vzgoje in izobraževanja. Po enaki shemi bo potekalo delo z rastlinskimi in živalskimi objekti.

Izvajanje programa:

Program vsebuje 5 ur teoretičnega dela (predavanja, povzetki), 20 ur laboratorijskega dela.

Program bo potekal v zimskih počitnicah in po potrebi tudi v letnih počitnicah študijskega leta 1989/90.

V program lahko sprejmemo v eni skupini le 15 udeležencev. Glede na zanimanje učiteljev bomo program ponavljali. Pri tem bomo razvrstili prijavitelje glede na njihove potrebe in želje.

III. Smotri programa

Usposobitev učiteljev in vzgojiteljev za delo z živimi organizmi.

Literatura: literatura, ki je na voljo, in tisto, ki je posebej pripravljena za program, bodo udeleženci prejeli mesec dni pred izpeljavo programa. Literatura bomo prilagodili potrebam in ravni udeležencev.

Obveznosti udeležencev: Seznanitev z literaturo ob vstopu v program.

IV. Izvajalci programa

1. Izvajalec: VTOZD za biologijo, Aškerčeva 12, Ljubljana
2. Izvajalci – univerzitetni učitelji in asistenti: prof. dr. Tatjana Verčkovnik, mag. Dušan Vrščaj, asistent, mag. Jelka Strgar, asistentka, viš. teh. sod. Rudi Očepek.
3. Materialne možnosti: Laboratoriji VTOZD za biologijo, posebne enote: Botanični vrt, Vivarij.

OPOMBA: Kandidati lahko dobijo vsa dodatna pojasnila o organizaciji in vsebinah na VTOZD za biologijo, na katedri za Metodiko biološkega izobraževanja.

B VIII. ZAVOD SR SLOVENIJE ZA ŠOLSTVO

Naslov: Poljanska cesta 28, 61104 Ljubljana
Telefon: (061) 319-066

STROKOVNO USPOSABLJANJE PEDAGOŠKIH DELAVCEV DO KONCA LETA 1989

VIII. 44 Seminarji za vodstvene delavce

- a) Snemanje učne ure in vodenje pogovora
Vsebine: problemi ob snemanju učne ure, opazovanje učne ure in analiza pogovora z učiteljem oz. z učiteljskim zborom.
Kraj in čas: Različni kraji v Sloveniji; oktober, november.
Trajanje: 16. ur.
Št. skupin: 6.
- b) Skupinsko-dinamične zakonitosti vodenja

Vsebine: Skupina, možnosti za uspešno delovanje skupine, vodja in stil vodenja. Odnosi med vodjem in posamezniki ter skupinami v vzgojno-izobraževalnih organizacijah. Reševanje konfliktov.

Kraj in čas: Različni kraji v Sloveniji; oktober, november, december.

Trajanje: 16. ur.

Št. skupin: 6.

c) Andragoško vodenje šol in enot za odrasle

Vsebine: Splošna izhodišča za vzgojno-izobraževalno delo z odraslimi.

Nekatere psihološke osnove. Didaktične osnove. Organizacija.

Kraj in čas: Različni kraji v Sloveniji; november, december.

Trajanje: 16 ur.

Št. skupin: 3.

VIII. 45 Seminar za učitelje pripravnike

Vsebine: Dokumenti, ki urejajo življenje in delo vzgojno-izobraževalne organizacije. Zakoni in drugi predpisi s področja vzgoje in izobraževanja. Poglobljanje in aplikacija nekaterih vsebin iz didaktike. Priprava na strokovni izpit.

Kraj in čas: Različni kraji v Sloveniji; september, oktober, november.

Trajanje: Dvakrat po 14 ur (drugi del seminarja bo v prvi polovici leta 1990).

Št. skupin: 8.

VIII. 46 Seminar za učitelje mentorje

Vsebine: Pravni temelji usposabljanja pripravnikov. Program usposabljanja. Psihološki vidiki dela s pripravniki. Izhodišča za izdelavo individualnega programa usposabljanja, programiranje in načrtovanje dela pripravnikov. Metodika individualnega usposabljanja. Spremljanje in vrednotenje pripravnikovega dela; strokovni izpit.

Kraj in čas: Ljubljana, jesen 1989.

Trajanje: 14 ur.

Skupini: 2.

VIII. 47 Osnovne šole

RAZREDNA STOPNJA

- Slovenski jezik

Vsebine: Sporočanje na razredni stopnji, začetno opismenjevanje.

Udeleženci: učitelji razredne stopnje.

Kraj in čas: po OE; avgust 1989.

Trajanje: 19 ur.

Skupin: 40.

VIII. 48. PREDMETNA STOPNJA

- Slovenski jezik

Vsebine: Sodobne metode dela pri slovenskem jeziku v povezavi z drugimi predmeti.

Udeleženci: učitelji slovenskega jezika.

Kraj in čas: po OE; od septembra do novembra 1989

Trajanje: 1 dan.

Skupin: 12.

Vsebine: Učni jezik v osnovni šoli

Udeleženci: Učitelji slovenskega jezika.

Kraj in čas: po OE; od septembra do novembra 1989.

Trajanje: 1 dan.

Skupin: 12.

- Zemljepis

a) Vsebine: Oblikovanje pojmov in učna priprava

Udeleženci: učitelji zemljepisa.

Kraj in čas: po OE; junij, jesen 1989.

Trajanje: 2 dni.

Skupine: 4.

b) Naravoslovne dejavnosti (OŠ+SŠ) – pedagoška delavnica

Vsebine: Onesnaženost zraka, preučevanje tekočih voda, izraba tal

Udeleženci: učitelji zemljepisa

Kraj in čas: po OE; junij, jesen 1989

Trajanje: 2 dni

Skupine: 4

- Biologija – Biološka delavnica

Vsebine: Priprava lastnih vivarijev, predstavitev in raba novih presojnic in slik, VIDEO v šoli, botanične in zoološke ekskurzije

Udeleženci: učitelji biologije.

Kraj in čas: Ljubljana, Maribor; junij, jesen 1989.

Trajanje: 2 dni.

Skupini: 2.

- Likovna vzgoja

a) Vsebine: Oblikovanje prostora – novi prijemi za izvajanje novosti v korelaciji s drugimi umetniškimi področji

Udeleženci: učitelji likovne vzgoje

Kraj in čas: po OE; od avgusta do decembra 1989

Trajanje: 1 dan.

Skupin: 8.

- Prva pomoč in zaščita

Vsebine: Vsebine obrambe in zaščite, vgrajene v druge predmete

Vsebine: Življenje in gibanje v naravi.

Udeleženci: učitelji, ki izvajajo vsebine v OŠ.

Kraj in čas: Poljče; september, oktober 1989.

Trajanje: 2 dni.

Skupini: 2.

Gospodinjstvo

a) Vsebina: Projektno delo pri tečajni obliki gospodinjstva v 7. in 8. razredu.

Udeleženci: učitelji gospodinjstva.

Kraj in čas: po OE; avgust 1989.

Trajanje: 1 dan.

Skupina: 1.

VIII. 49 Narodnostno mešano območje

Na koprskem območju bo organiziran seminar ELLE

Vsebina: Zgodnje poučevanje italijanskega jezika kot drugega jezika.

Udeleženci: učitelji tega predmeta.

Kraj in čas: Koper, jesen 1989.

Trajanje: 2 dni.

Skupina: 1.

VIII. 50 Srednje izobraževanje**SPLOŠNOIZOBRAŽEVALNI PREDMETI****a) Nemški jezik**

Vsebina: Tehnike branja - osvežitev znanja o različnih pristopih k pisnim besedilom.

Udeleženci: učitelji nemškega jezika

Kraj in čas: Maribor, jesen 1989

Trajanje: 1 dan

Skupina: 1

b) Geografija

Vsebina: VIDEO pri pouku geografije

Kraj in čas: Poljce, do konca leta 1989.

Trajanje: 2 dni.

Skupine: 4.

c) Fizika

Vsebina: Fizikalna merjenja

Udeleženci: učitelji fizike v naravoslovno-matematični usmeritvi.

Kraj in čas: Ljubljana, september 1989.

Trajanje: 1 dan.

Skupine: 3.

č) Matematika

Vsebina: Uporabna matematika z računalniško podporo v statistiki, teorija grafov, računski primeri iz fizike, kemije, geodezije.

Udeleženci: učitelji uporabne matematike v naravoslovno-matematični dejavnosti

Kraj in čas: Ljubljana, september 1989.

Trajanje: 2 dni

Skupina: 1

d) Obramba in zaščita

Vsebina: Metodika poučevanja. Varstvo kulturne dediščine.

Udeleženci: učitelji predmeta.

Kraj in čas: Poljce, avgust 1989.

Trajanje: 3 dni.

Skupina: 1.

e) Šolsko svetovalno delo in poklicno usmerjanje

Vsebina: Poklicno usmerjanje, diferenciacija, tehnike za razvijanje ustvarjalnosti.

Udeleženci: šolski svetovalni delavci.

Kraj in čas: Ljubljana, Maribor; od septembra do decembra 1989.

Trajanje: 2 dni.

Skupine: 4.

VIII. 51 ZA UČITELJE V SKRAJŠANIH PROGRAMIH

Vsebina: Pedagoško-psihološka (psihološke značilnosti adolescenca, specifični problemi, odnos učitelj-učenec).

Kraj in čas: Maribor, Celje, Kranj, Novo mesto; avgust, september 1989.

Trajanje: 1 dan.

Skupin: 10.

VIII. 52 Domovi za učence

- Pedagoška dokumentacija v funkciji razvoja in rasti kvalitete vzgojnega dela

Vsebina: Usposabljanje vzgojiteljev za smotno vodnje vseh delov pedagoške dokumentacije.

Udeleženci: vzgojitelji in ravnatelji domov za učence srednjih šol.

Kraj in čas: Izola, september 1989.

Trajanje: 2 dni.

Skupine: 3.

V skladu z zakonskimi predpisi je Zavodu SRS za šolstvo naloženo usposabljanje vodstvenih delavcev v vzgojno-izobraževalnih organizacijah, učiteljev pripravnikov in mentorjev. Vse učitelje in vzgojitelje pa usposablja ob vpeljevanju novih učnih načrtov in učbenikov ter nove učne tehnologije.

Seznam seminarjev je oblikovan po vrstah vzgojno-izobraževalnih organizacij, pred tem pa so navedeni seminarji za ravnatelje, učitelje pripravnike in mentorje, ki bodo izvedeni za delavce v osnovnih in srednjih šolah.

Navedena je le temeljna vsebina posameznega seminarja, zavod pa bo nadrobnejši program poslal šolam pred samo izvedbo. Tudi kraj in čas navajamo le okvirno. Pri večini seminarjev je trajanje navedeno v dneh (1 dan - 7 ur).

Obvestilo o seminarjih, ki jih bo izvedel zavod, je zgolj informacija šolam o izobraževalni dejavnosti, ki jo v tem letu še načrtujemo. Šole bodo o posameznih seminarjih še nadrobneje obveščene. Tedaj bomo tudi zbirali prijave za udeležbo.

OPOMBA: Za vse druge informacije se obrnite neposredno na Zavod SR Slovenije za šolstvo.

C IX. PEDAGOŠKA IN DRUGA DRUŠTVA**DRUŠTVO ZA PRIMERJALNO KNJIŽEVNOST SR SLOVENIJE**

Naslov: Aškerčeva 12, 61000 Ljubljana

IX. 53 CIKEL: DRAMATIKA IN GLEDALIŠČE KOT PROBLEM HISTORIČNIH IN ŽANRSKIH KONCEPTUALIZACIJ

Kraj izvedba: filozofska fakulteta ali mala dvorana ZRC SAZU.

Datum izvedbe: marec 1990.

Obseg trajanja: 18 ur, razporejenih v tri ali štiri zaporedne termine.

Predvideni so tile predavatelji in teme:

- Aleš Berger: Dadaistični elementi v sodobni slovenski dramatik.
- Marko Juvan: Sodobna dramatika in vprašanje paradije.
- Alenka Koron: Melodramski elementi v sodobni slovenski dramatik.
- Dr. Lado Kralj: Aksiološki problemi v perspektivi historičnosti.
- Boris A. Novak: Sodobno ameriško gledališče in dramatika.
- Tone Peršak: Slovensko gledališče med estetsko in politično funkcijo (Linhart-Levstik, Stritar-Cankar-Kreft, Delak, Žižek).
- Dr. Denis Poniž: Problem slovenske povojne psevdohistorične drame.
- Goran Schmidt: Drama med tekstom in uprizorljivostjo.
- Vera Troha: Futuristična dramatika.

Program je sestavljen tako, da zajema probleme, ki bistveno dopolnjujejo znanje iz obsega rednega študija, pa jih vanj kadrovsko in časovno ni mogoče zajeti. Izvedba tega programa bo organizirana v obliki cikla strokovnih delavnic (Workshops) ter pomeni uvodno predavanje specialista za posamezno temo in strokovno usmerjeni dialog o obravnavani problematiki.

Realizacija tega programa bo omogočila s teoretskega vidika globalno zajete probleme, ki so v strokovnem pisanju sicer evidentirani, ne pa tudi povsem ustrezno artikulirani in domišljeni.

OPOMBA: Udeležencem priporočamo kot literaturo dela predavateljev.

DRUŠTVO DEFEKTOLOGOV SLOVENIJE

Naslov: Samova 9/II, 61000 Ljubljana

Telefon: (061) 325-245

IX. 54 VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNI PROGRAM DOPOLNILNEGA IZPOPOLNJEVANJA ZA DELO V STANOVANJSKIH SKUPINAH**1. Splošni podatki o programu**

- 1.1 Šifra programa:
- 1.2 Pis: Posebna izobraževalna skupnost za pedagoško usmeritev
- 1.3 Usmeritev: pedagoška
- 1.4 Ime programa: Vzgojno-izobraževalni program dopolnilnega izpopolnjevanja strokovnih delavcev v stanovanjskih skupinah
- 1.5 Vrsta programa: izpopolnjevalni
- 1.6 Programi oziroma smeri za pridobitev izobrazbe, ki je podlaga za izpopolnjevanje: specialni pedagog, pedagog, socialni delavec, psiholog, sociolog
- 1.7 Trajanje in organizacija izpopolnjevanja: dva tedna strnjeno, drugo dvodnevni študijski dnevi (ob koncu tedna), enotedenska praksa - skupaj 192 ur.
- 1.8 Sklep izpopolnjevanja: Kandidat, ki je uspešno opravil vse obveznosti po programu, dobi po končanem dopolnilnem izobraževanju spričevalo - potrdilo o opravljenem programu.
- 1.9 Začetek izvajanja: Program se začne izvajati v šolskem letu 1988/89.

2. Predmetnik**2.1 Preglednica predmetov**

Zap št.	Predmet	Predavanja	Seminar	Skupaj
1	Sociološki in socialno-psihološki vidiki razumevanja MVO	20	10	30
2	Pravni, kriminološki in penološki vidiki obravnave MVO	12	10	22
3	Pedagoške in psihološke osnove obravnavanja MVO	30	20	50
4	Teoretični in praktični vidiki dela v stanovanjskih skupinah	45	45	90
Skupaj ur		107	85	192
		+ teden delov. prakse		42
		Vse ure		234

OPOMBE IN POJASNILA:

- MVO - motnje vedenja in osebnosti
- Udeleženec lahko opravi seminar po svoji presoji pri kateremkoli od navedenih predmetov
- Sestavni del programa je trening večje učinkovitosti učiteljev po Gordonu
- Enotedenska praksa je obvezni del programa izpopolnjevanja
- Druge informacije dobite pri društvu.

**IX. 55 PROGRAM PERMANENTNEGA IZOBRAŽEVANJA
V LETU 1990**

a) Strokovne ekskurzije za učitelje in profesorje geografije:
– Štiri enodnevne ekskurzije po Sloveniji (dve spomladi in dve jeseni).
Namen: regionalna geografija Slovenije, domače okolje, priprava ekskurzije, naravoslovni dnevi.
– Enodnevna ekološka ekskurzija po Sloveniji.
Namen: seznanjanje z najbolj perečimi problemi varstva okolja in prostorskega planiranja, tehnologije, sanacij idr.
– Večdnevna prvomajska ekskurzija v tujino.
Namen: regionalna geografija Evrope in zunajevropskih dežel, razvite dežele in dežele v razvoju, fizična in družbena geografija tujih geografskih okolij.

b) Strokovna predavanja:
– Šest predavanj na leto (3 v zimskem in 3 v letnem semestru).
Tematika: regionalna geografija Jugoslavije, Evrope in zunajevropskih dežel, geografski problemi tujih okolij, fizična in družbena geografija različnih dežel itn.
Predavatelji: geografi ali strokovnjaki sorodnih strok, ki so študirali, delali ali potovali po tujih deželah.

ZVEZA DRUŠTEV PEDAGOŠKIH DELAVCEV SLOVENIJE
Naslov: Gosposka 3, 61000 Ljubljana
Telefon: (061) 221-832

Programi strokovnega dopolnjevanja
SEKCIJA ZA PREDŠOLSKO PEDAGOGIKO

IX. 56 STROKOVNO IZPOPOLNJEVANJE

a) Psihološke osnove za vzgojno delo s predšolskimi otroki (poudarek na spoznavnem razvoju – avtorska raziskava)
Predavateljica: dr. Ljubica Marjanovič.
Čas izvedbe: september 1989.
Trajanje: 3 pedagoške ure.

b) Nadarjeni otroci in vzgojno delo z njimi (avtorska raziskava in strokovna literatura: W. Nasel: Spodbujanje in odkrivanje nadarjenih otrok)
Predavatelj: dr. Drago Žagar.
Čas izvedbe: oktober 1989.
Trajanje: 3 pedagoške ure.

c) Socializacijski vidiki interakcije otrok – okolje
Predavatelj: mag. Bojan Brumen (Pedagoška fakulteta Maribor).
Čas izvedbe: november 1989.
Trajanje: 4 pedagoške ure.

SLOVENSKO DRUŠTVO PEDAGOGOVI

**IX. 57 PREDAVANJE ZA UČITELJE SREDNJIH ŠOL,
RAVNATELJE OSNOVNIH IN SREDNIH ŠOL TER
ZA PEDAGOŠKE SVETOVALCE**

Naslov predavanja: Odnos med splošno in strokovno izobrazbo v razvoju sodobnih šolskih sistemov
Predavatelj: dr. Zdenko Medveš
Viri:
1. Zdenko Medveš: Odnos med splošno in strokovno izobrazbo v razvoju šolskih sistemov. Poročilo o raziskovalni nalogi, junij 1987
2. Zdenko Medveš: Splošna in strokovna izobrazba. Vzgoja in izobraževanje. Ljubljana 1984, št. 1-2, str. 107.
Čas izvedbe: maj – julij 1989.
Trajanje predavanj: 25 pedagoških ur.
OPOMBA: Kandidati bodo prejeli dodatne informacije pred začetkom ciklusa.

SEKCIJA ZA ŠOLSKO PEDAGOGIKO
– ORGANIZATORICA

**IX. 58 DILEME URESNIČEVANJA POLOŽAJA UČENCEV
IN UČITELJEV KOT SUBJEKT V ŠOLI IN
V VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNEM PROCESU**

Predavatelj: dr. Metod Resman
Viri: Berrington Klarticipation in Learning. Georg Allen and Unwin Ltd. London 1970.
– Resman M.: Samoupravljanje učencev in učiteljev v centraliziranem šolskem sistemu. Sodobna pedagogika 1986, št. 1-2.
– Sagadin J.: Nekateri glavni teoretsko-metodološki problemi v zvezi z ideološko preusmeritvijo jugoslovanske pedagogike. FF – Oddelek za pedagogiko. Ljubljana 1984.

– Strmčnik F.: Učenčeva vzgojno-izobraževalna aktivnost – pogoj, smoter in sredstvo njegovega razvoja. Sodobna pedagogika 1971, št. 7-8.
Čas izvedbe: oktober 1989.
Kraj izvedbe: gorenjsko območje, koprsko, ljubljansko, dolensko.
Čas trajanja: 25 pedagoških ur.
OPOMBA: Kandidati bodo prejeli dodatne informacije pred začetkom ciklusov.

**DRUŠTVO PEDAGOŠKIH DELAVCEV DOLENJSKE,
NOVO EMSTO**
Naslov: Kristanova 60/II, 68000 Novo mesto, pp 124

**IX. 59 ŠTUDIJSKE AKTIVNOSTI DRUŠTVA ZA ŠOLSKO
LETO 1989/90**

Predavatelj	Tema	Ur	Mesec	Ime
Prof. dr. A. Trstenjak	Razvijanje ustvarjalnosti	3	sept.	v, u, p.
Mag. A. Papotnik	Vloga tehnične vzgoje na predšolski stopnji	3	okt.	v
Prof. dr. A. Krajnc	Sodelovanje staršev in šole	3	nov.	u, p
Mag. A. Blažič	Možnost osnovnih in srednjih šol pri identifikaciji in delu z nadarjenimi učenci	3	dec.	u, p
Viš. pred. J. Tome	Mali instrumenti in Orfov instrumentarij	3	jan.	v, u
Prof. dr. F. Strmčnik	Individualizacija in diferenciacija – naše možnosti	3	febr.	v, u, p
Mag. M. Blažič	Programirani pouk kot didaktični sistem	3	mar.	u, p.
Prof. dr. A. Tomić	Sodobna učna priprava	3	apr.	u, p
Zn. sod. D. Gobec	Predšolski otrok in estetska vzgoja	3	maj	v,

Kratice pomenijo: v-vzgojitelj predšolskih otrok
u-učitelj osnovne šole
p-učitelj srednje šole

OPOMBA: Prijavljeni kandidati bodo prejeli druge informacije kasneje ali na sedežu društva.

DRUŠTVO PEDAGOŠKIH DELAVCEV MARIBOR

IX. 60 CIKEL PEDAGOŠKIH PREDAVANJ

Tema: Sodobna šola v luči učne diferenciacije in individualizacije
Predavatelj dr. France Strmčnik, Filozofska fakulteta Ljubljana
Število ur: 3 pedagoške ure.
Čas izvedbe: oktober 1989.
Udeleženci: člani društva.
Tema: Nova pota v izobraževanju učiteljev
Predavateljica dr. Barica Marentič Požarnik, Filozofska fakulteta, Ljubljana.
Število ur: 3 pedagoške ure.
Čas izvedbe: november 1989.
Udeleženci: člani društva.
Tema: Sodobne dileme pedagoške znanosti
Predavatelj: dr. Josip Pivac iz Zagreba
Število ur: 3 pedagoške ure.
Čas izvedbe: december 1989.
Udeleženci: člani društva.

PEDAGOŠKO DRUŠTVO IDRJA

IX. 61 CIKEL PEDAGOŠKIH PREDAVANJ

Tema: Preverjanje znanja
Predavateljica: Tereza Žerdin
Trajanje: 3 pedagoške ure.
Čas izvedbe: september 1989.
Udeleženci: člani društva in vabljeni
Tema: Bioritem otroka
Predavatelj: dr. Ščuka
Trajanje: 3 pedagoške ure.
Čas izvedbe: november 1989.
Udeleženci: člani društva in vabljeni.
Tema: Vedenjske motnje pri učencih
Predavatelj: dr. Janez Bečaj
Trajanje: 2 pedagoški uri.
Čas izvedbe: januar 1990.
Udeleženci: člani društva in vabljeni.
Tema: Trpinčeni otrok
Predavateljica: dr. Anica Kos Mikuš
Trajanje: 2 pedagoški uri.
Čas izvedbe: februar 1990.
Udeleženci: člani društva in vabljeni.

OPOMBA: Vse dodatne informacije boste dobili pri organizatorju ciklusa.

INŠTITUT »JOŽEF STEFAN« LJUBLJANA

Odsek za uporabno matematiko

Naslov: Jamova 39, 61000 Ljubljana

Telefon: 061/214-399

X. 62 PROGRAM IZOBRAŽEVANJA UČITELJEV ZA UPORABO RAČUNALNIKOV PRI POUKU IN VZGOJI OTROK

Splošni podatki o programu

- 1.1. Vrsta programa: Osnovno računalniško izobraževanje, namenjeno za vse stopnje
- 1.2. Naziv programa: Program za strokovno izpopolnjevanje učiteljev
- 1.3. Naziv usmeritve: primeren za vse usmeritve
- 1.4. Pis: Posebna izobraževalna skupnost za pedagoško usmeritev
- 1.5. Trajanje programa: 32 ur
- 1.6. Posebnih pogojev za vključitev v program ni.

Vsebina programa

1. Osnovni računalniški seminar za učitelje	24 ur
2. Demonstracija učnih računalniških programov	8 ur

Teme in vsebina programa z opredeljenimi smotri

1. Osnovni računalniški seminar
 1. dan – Prvi stik z računalnikom: zgodovina računalništva, delitev računalnikov, arhitektura računalnikov, programska oprema, osebni računalniki tipa IBM PC, uporaba računalnika, osnove operacijskega sistema.
 2. dan – Usposobitev za uporabo urejevalnika besedil: urejanje besedila z računalnikom, vaje z urejevalnikom besedila PCO.
 3. dan – Usposobitev za delo s preglednicami: preračunavanje podatkov v preglednicah, računalniške preglednice, vaje s preglednico LOTUS 123, statistika uspeha učencev.
 4. dan – Usposobitev za delo s podatkovno bazo: kartoteke, podatkovne baze na osebnih računalnikih, urejanje in iskanje podatkov, uporaba za kataloge, za osebno evidenco..., vaje s podatkovno bazo DBASE.
 5. dan – Usposobitev za delo na poslovnih grafikih in urejanje podatkov: urejanje in grafična obdelava podatkov s preglednico LOTUS 123.
 6. dan – Usposobitev za uporabo računalnika kot poslovnega pripomočka: kalkulator, beležka, telefonski imenik, koledar, program SIDE KICK.
2. Demonstracija učnih računalniških programov
 7. dan – Seznanitev s knjižico računalniških programov, ki jih lahko uporabljamo pri pouku matematike, fizike, kemije, astronomije, geologije, zemljepisa, angleščine in programskega jezika BASIC. Demonstracija in vaje.

Izvajalec programa

1. Institut »Jožef Stefan« – odsek za uporabno matematiko
2. Kadrovske možnosti: so zagotovljene s sodelavci instituta
3. Materialne možnosti: prostori so na voljo na institutu; in sicer tri računalniške učilnice in knjižnica z več sto računalniškimi programi ter videokasetami.

D XI INTERESNE DEJAVNOSTI IN VIDEOTEHNIKA

MESTNA ZVEZA ORGANIZACIJ ZA TEHNIČNO KULTURO LJUBLJANA

Naslov: Komenskega 7, 61000 Ljubljana

Telefon: 061/311-940

OBVESTILO ZA RAZVIJANJE TEHNIČNE VZGOJE IN ROČNIH SPRETNOSTI

Učiteljem tehnične vzgoje in mentorjem tehničnih interesnih dejavnosti

Mestna zveza organizacij za tehnično kulturo Ljubljana bo v dogovoru z Zavodom SRS za šolstvo tudi v letošnjih poletnih počitnicah pripravila seminar za učitelje tehnične vzgoje in mentorje tehničnih interesnih dejavnosti v osnovnih šolah.

Tema seminarja: Brodarstvo modelarstvo – jadrnica razreda-P; izdelek je primeren za začetnike – učence do vključno 6. razreda osnovne šole.

Kraj in čas: Seminar bo potekal v Mladinskem tehničnem centru v Ljubljani, Kersnikova 4/III, 28. in 29. avgusta 1989 z začetkom ob 8. uri.

Seminar bo vodil: Roman Zupančič.

Ceno seminarja bomo sporočili kasneje.

Seminar bo organiziran tako, da bodo učitelji praktično delali, zato naj prinesejo s seboj delovno obleko. Poleg praktičnega znanja dobijo mentorji tudi načrte in ustrezno literaturo.

Prijave sprejema Mestna zveza do 30. junija 1989.

O vseh dodatnih informacijah bodo prijavljeni obveščeni kasneje ali pa po telefonu (061) 311-940 vsak delavnik od 7. ure do 14.30.

Obveščamo vas, da bomo oktobra organizirali enodnevni seminar za učitelje tehnične vzgoje z naslovom: Izdelki proizvodnega dela v šolah z uporabo električnega ročnega orodja Black-Decker. Seminar bodo vodili strokovnjaki iz omenjenega podjetja. Če vas ta tehnična zvrst zanima, vas prosimo, da se na seminar prijavite že zdaj – do 30. junija letos.

Videotehnika – tečaji za pedagoške delavce

Videotehnika je v novejših pedagoških metodah izobraževanja čedalje pomembnejša. Z uporabo le-te mlademu človeku najlaže prikažemo posamezne teme – strokovne, ki so jih pripravili strokovnjaki svetovnega slovesa; to brez dvoma pripomore k bolj kakovostnemu pouku in hitrejšemu dojetju učnega programa. Mestna zveza organizacij za tehnično kulturo Ljubljana si v sklopu svoje dejavnosti prizadeva razširiti znanje mentorjev, da bi ti bolj uporabljali video tehniko. Ugotavljamo, da je poleg drugih vzrokov prav pomanjkljivo poznavanje videotehnike krivo, da se ta sredstva le počasi uveljavljajo v vzgojnem procesu.

Da bi pospešili uporabo videotehnike v praksi, pripravljamo za vse mentorje posebne dvodnevne tečaje iz osnov videotehnike. Menimo, da bi se z osnovami in uporabo videotehnike morali seznaniti vsi pedagoški delavci, saj bi to omogočilo hitrejši prodor tega sredstva v vzgojo. Program obsega:

- priključitev videorekorderja na omrežje
- povezavo s TV sprejemnikom
- nastavitve video kanala
- pravilno predvajanje že posnete kasete
- nastavitve TUNERJA – videorekorderja
- snemanje TV programov
- kasete – nakup, uporaba, shranjevanje posnetega gradiva.

Tečaj traja 2 dni po 3 ure.

Izvajali bi ga za vsako šolo posebej, in to v času, ki ga predlagate. Cena tečaja za šolo je 1.000.000 din. Ob prijavi nam sporočite, ali ima šola opremo (firmo, oznaka in tip).

Če nimate opreme, vam za tečaj ponudimo našo aparaturo. Tedaj se cena poveča za 500.000 din.

S tečaji bi lahko začeli že konec junija in jih nadaljevali od druge polovice avgusta. Na tečaju boste dobili tudi seznam kaset, ki so na voljo in pridejo v poštev pri izobraževanju.

Prosimo, da nam sporočite svoje želje na naš naslov ali po telefonu (060) 311-940, kjer boste dobili dodatne informacije.

NASLOV IN IME DELOVNE ORGANIZACIJE

NASLOVNIK (fakulteta ipd.)

Datum:

PRIJAVNICA ZA PERMANENTNO IZOBRAŽEVANJE

DELOVNA ORGANIZACIJA: ime: _____

ulica: _____

kraj: _____

telefon: _____

PRIJAVLJA ZA IZOBRAŽEVANJE KANDIDATA:

naziv: _____

PRIIMEK IN IME: _____

diplomant fakultete: _____

naslov kandidata: _____ telefon: _____

FAKULTETA: _____

IME IN ŠTEVILKA PROGRAMA: _____

V ČASU: OD _____ DO _____

PISNE INFORMACIJE ŽELIM(O) PREJETI NA NASLOV:

KANDIDAT: _____ RAVNATELJ ALI VODJA ENOTE: _____

ŽIG: _____

ŽELJE IN POJASNILA DELOVNE ORGANIZACIJE ALI KANDIDATA

IZVAJALCU PROGRAMA: _____

Na poti do cilja

Gregor Kocijan: Slovenska kratka pripovedna proza 1892-1918. Bibliografija. Znanstveni inštitut Filozofske fakultete Univerze E. Kardelja v Ljubljani 1988, 254 str.

To delo je nadaljevanje bibliografije 1850-1891, ki jo je avtor objavil v svoji monografiji *Kratka pripovedna proza od Trdine do Kersnika* (DZS 1983). Zajema kratko pripovedno prozo, objavljeno v časnikih in zbornikih, literarnih zbornikih in samostojnih izdajah. Kocijan je upošteval pripovedi, ki so podpisane s polnim imenom, s psevdonimi in šiframi (delno jih je razšifiral), anonimne sestavke pa je opustil. V bibliografiji ni zajel umorov in mladinskih tiskov, ker meni, da zahteva njihova pripovedna struktura posebno obravnavo. Vnesel je tudi mejne primere (razdelek Dolge novele in kratke povesti), ki jih sicer ni vključil; več je tistih pripovedi, ki spadajo nekam vmes med kratko in srednje dolgo pripovedno prozo.

Ta bibliografija je le prvi del celote, ki bo skušala strniti ugotovitve v monografijo. Ta naj bi predstavila razvojne težnje in pripovednostilne značilnosti slovenske kratke pripovedne proze 19. letih prejšnjega stoletja in dobi moderne, avtor pa ima

v načrtu še predstavitev (bibliografijo in študijo) kratke pripovedne proze med vojnama. Kocijanovo temeljno znanstveno zanimanje namreč velja kratki prozni pripovedi (novela, povest, zgodba, obraz, podoba, slika, črtica itn.). Po njegovih dozdajšnjih ugotovitvah se je slovenska pripovedna proza razvila prek kratke pripovedi, ki je temeljna konstituenta prozne literature na Slovenskem.

Avtorju je treba mimo literarne razgledanosti priznati še pogum in vztrajnost, da se je prebil skozi grmado gradiva do bibliografije. In šele ta mu omogoča tisto pravo raziskovalno delo, ki ga vodi k cilju. Če bi imeli kaj bolj razvito bibliografsko stroko ter inštitut za literaturo (strokovno, gmotno in kadrovsko), ne bi bilo treba literarnemu zgodovinarju zapravljati toliko časa za pripravo na delo. In nemalokrat se zgodi – tega Gregorju Kocijanu ne privoščim – da avtorju poide moč za nadgradnjo. Sicer pa se to ne dogaja samo literarnim zgodovinarjem.

STANKO ŠIMENC

»Oče« slovenske logopedije Vilko Mazi

»Ves ta čas sem bil prepričan, da v teh zidovih nesmiselno tratim svoje mlade moči, ki bi jih drugje lahko koristno porabil. Izhoda pa nisem nism iskal. In prav je bilo tako! Od leta do leta sem to breme na se prenašal, kolikor bolj sem se razpoznaval v njem.«

Ob 100-letnici rojstva Vilka Mazija nam je urednik Bogo Japotic v drobni knjižici predstavil tega slovenskega logopeda, platinca in kulturnega delavca. Premni besedi sta napisali Vlasta Podbrežnik in Brigita Urh. Knjigo je likovno opremila Metka Picelj, založil pa Zavod za usposabljanje slušno in govorno prizadetih v Ljubljani. Na tem naslovu lahko knjigo naročite. Knjiga je izšla v nakladi 300 izvodov.

Pisec je knjigo razdelil v tri poglavja: Mladost in v zagonu ustvarjalnosti, Mazi kot naš prvi logoped in Mazi kot publicist, pisec literarnih zapisov in kot planinski pisatelj ter kartograf. Če vsa tri poglavja strnemo, lahko napišemo: Vilko Mazi – prvi slovenski logoped, surdopedagog, defektolog, pesnik, sočasni delavec, prevajalec, karto-

ličnih časnikih in revijah; v njih je z besedo prikazal potrebe in težave vzgoje, izobraževanja, usposabljanja in zaposlovanja slušno in govorno prizadetih otrok, mladostnikov in odraslih. Bil je odlični praktični fonetik, logoped in priznan predavatelj. Razvil je gradnjo govora in bil zelo uspešen pri učenju branja z ustnic. Sestavil je prva berila za gluhe in za posebne osnovne šole.

Vilko Mazi je zelo pomemben in zaslužen v logopediji. Njegove publikacije Govorne motnje in Preprečevanje in zdravljenje jezanja so zbudile veliko pozornost. Pisana so na temelju bogatih praktičnih izkušenj, ki so pripomogle k razmahu nove veje slovenske defektologije. Sicer pa vsa dela v njegovem bogatem življenju izvirajo iz izkušenj in jih še danes ni mogoče zavreči.

Zvezdni grm, 1988, akril na platnu

graf, feljtonist, fotograf, pisec strokovnih knjig. Rodil se je v Črnomlju leta 1888. Poklic učitelja je opravljal na Notranjskem in v Ljubljani. Po prvi svetovni vojni je na povabilo takratnega ravnatelja gluhošolnice prišel v zavod, in tam poučeval gluhošolske otroke prav do upokojitve leta 1946. S svojimi takratnimi kolegi se je strokovno spopolnjeval doma in na tujem. S strokovnimi prispevki je sodeloval v ra-

Društvo za pomoč osebam z govornimi motnjami se imenuje po njem. To je prvo tovrstno društvo v SR Sloveniji in Jugoslaviji. Člani tega društva s prostovoljnimi delom spodbujajo, organizirajo in razvijajo razne oblike pomoči osebam z govornimi motnjami.

Knjiga je neizčrpen vir znanja za vse, ki se kakor koli ukvarjajo z defektologijo in ki želijo poglobiti znanje logopedije. FRANC KOLENEC

Inventar najpomembnejše naravne dediščine Slovenije

Izšel je 1. del nove, razširjene izdaje

Zavod SR Slovenije za varstvo naravne in kulturne dediščine si je že pred leti zadal nalogo, da bo v sodelovanju z območnimi zavodi in s strokovnjaki iz nekaterih drugih ustanov ponovno evidentiral in natančno opisal doslej ugotovljene najpomembnejše lokalitete naravne dediščine po vsej republiki ter s tem dopolnil oziroma nadaljeval delo, začeto pred dvanajstimi leti z objavo prvega Inventarja. Obdelovalci gradiva so ob ponovnem pregledu ugotovili, da je med približno 1900 evidentiranimi lokalitetami naravne dediščine v Sloveniji po današnjem poznavanju okrog 800 takšnih, ki jih štejemo med najpomembnejše in zato zaslužijo večjo skrb. Tolikšen obseg gradiva je zahteval tudi drugačno predstavitev in razvrstitev snovi v tri dele oziroma tri samostojne knjige.

V primerjavi s prvo objavo Inventarja prinaša ta nova izdaja poleg močno povečanega obsega še več drugih novosti, kot na primer: razširjen, predelan in prečiščen metodološki uvodni del; v izbor so vzete samo lokalitete – površine in objekti – ki so strokovno ovrednotene kot izvirna naravna dediščina, opuščene pa so zbirne varstvene skupine (vse vrste naravnih parkov), ki so že dosežek načrtnega usklajevanja; opis vsebuje vse potrebne podatke o planskem statusu posamezne lokalitete; položaj je prikazan na pregledni karti 1:50.000; nakazana je zveza s prejšnjim Inventarjem; dodane so fotografije, stare upodobitve, katastrski izseki ali tlorisi; opis je metodološko dosleden in kar se da zgoščen, vendar s čimveč konkretnimi podatki itn. Ob koncu je dodano še popolno imensko kazalo s sinonimi in z vsemi v besedilu omenjenimi imeni ter pregled po občinah in po krajih.

Prvi del tako bistveno obogatena Inventarja, ki je izšel

v začetku letošnjega leta (drugi in tretji zvezek naj bi prav tako izšla še letos), obravnava 180 lokalitet; med njimi je tudi nekaj skupinskih opisov, iz 29 občin vzhodne in severovzhodne Slovenije, torej Pomurje, Podravje in večji del širšega celjskega območja. Izdajo sta ob pomoči strokovnih sodelavcev iz Skupine za varstvo naravne in kulturne dediščine in iz regionalnih zavodov v Mariboru in Celju uredila Peter Skobrne in Stane Peterlin. Publikacija obsega 436 strani formata A 4 in je naprodaj na Zavodu, ki jo je izdal, pa tudi v nekaterih večjih slovenskih knjigarnah.

Z novim Inventarjem torej dobivamo izjemno dragoceno publikacijo, s katero strokovnjaki seznanjajo širšo družbo s spoznanji o najpomembnejši naravni dediščini, opozarja na vse, za kar na podlagi trenutnega poznavanja imenujejo, da je najpomembnejše za območje SR Slovenije. Ta dokument je po njihovem prepričanju osnova za uredničenje varstva: ohranitev narave, in sicer predvsem s pravnim varovanjem, planiranjem, z urejanjem prostora, usmerjanjem raziskovalnega dela in varstvene dejavnosti ter s popularizacijo oziroma dviganjem zavesti o naravni dediščini. Zato je pričujoče delo kot pregledno urejeno strokovno gradivo namenjeno predvsem nosilec planerskih aktivnosti, upravnim organom občin in republike ter ustreznim inšpekcijskim službam. Hkrati bo nenadomestljiv priročnik sami varstveni službi v regionalnih zavodih in republiškem zavodu, spričo bogatih in preverjenih podatkov pa ga bodo lahko s pridom uporabljali mnogi poklicni in ljubiteljski naravoslovci, šole, turistične in planinske organizacije pa tudi vsi, ki želijo spoznati vrednote naravne dediščine v svojem ožjem in širšem okolju.

DOBRODOŠEL PRIROČNIK ZA OPAZOVALCE IN ZBIRALCE VSEH VRST
Michael Chinery

1000 idej za naravoslovce

»Nobeno spoznanje ni bolj veličastno kot to, da smo del vsega tega, kar se dogaja v nas in okoli nas.« Do te jedrnat misli, zapisane v uvodu v pričujočo nadvse zanimivo knjigo, je pripeljala dolga pot skozi prostor in čas. Izoblikovati so jo pomagali mnogi znani in še številnejši neznan raziskovalci in misleci, ki so od pradednih začetkov človeške vrste odkrivali naravne zakonitosti, razmerja in medsebojne vplive ter seveda svoj položaj v veličastnem sistemu, ki ga z eno besedo imenujemo narava.

Toda ta prvinski stik z naravnim okoljem se zlasti v mestnih naseljih čedalje bolj krha in trga. Pozornost šolarjev in dijakov pritegujejo sport, glasba in drugi civilizacijski nadomestki, spoznavanje narave pa postaja bolj ali manj nujno zlo, povezano s predpisanim številom šolskih ur, nekaj poskusi in morda še s kakšno raziskovalno nalogo. Za kakoli več od tega so seveda potrebne dodatne spodbude – učitelj, starš ali knjig, kakršna je na primer **1000 idej za naravoslovce**. Njen poglavitni čar je v tem, da zna opazovanje narave, na videz morda predvsem utrudljivo in dolgočasno ponašanje meritev in drugih postopkov, spremeniti v nadvse vznemirljivo početje in celo vir zadovoljstva; da pomeni izziv, a ponuja tudi nagrado za vztrajnost, saj na široko odpira vrata v skrivne prostore neskončnih zakladnic naravne živopisnosti, kjer človek, izgubljen v hrpu vsakdanjega pehanja za preživetje, najhitreje spet najde stik s samim seboj.

Pravzarav se šele s knjigo, kakršna je pričujoče delo uglednega britanskega naravoslovca,

znova zavemo, česa vsega smo oropani in za kaj vse smo opeharjeni, ko izgubljamo naravni stik z okoljem, v katerem prebivamo tako rekoč z zavezanimi očmi ter z zamašenimi ušesi in nosom. Sočasno pa tudi poznamo, kako malo je treba storiti, da to stanje spremenimo. Knjiga **1000 idej za naravoslovce**, ki je namenjena predvsem raziskovalcem in zbiralcem, ponuja, kot prča njen naslov, nič manj kot 1000 nasvetov in predlogov, kako dobre zamisli uresničiti tudi v praksi in jih sčasoma morda obogatiti še s svojimi izkušnjami.

Temelnjim informacijam o naravi, občutljivim ravnavesju v njej, različnih življenjskih okoljih ter o človekovi vlogi pri njihovem spreminjanju, sistematično sledijo navodila in opozorila, od opazovanja vremena in uporabe beležnice, povečevalnega stekla in drugih pripomočkov do nasvetov, kako in s čim brskati za zanimivostmi, ki jih skriva narava, in kako podobne možnosti ustvariti tudi doma, na primer v akvariju, ribniku ali tetrariju. Posebna poglavja so med drugim namenjena spoznavanju ptic in sesalcev na tudi žuželkam in drugim manjšim živalim. Primerne pozornosti so seveda deležne tudi rastline in kamnine ter naposled informacije o varovanju narave. Vrsto koristnih nasvetov bodo našli zase tudi preparatorji, nabirali užitenih rastlin idr.

Knjigo s številnimi nazornimi ilustracijami je v prevodu Mete Povž in z nekaj priredbami oziroma s prilagoditvami vsebine glede na razmere pri nas izdala Državna založba Slovenije.

IZTOK ILICH

nove
knjige

O jeziku iz dveh različnih zornih kotov

Dobili smo pomembni jezikoslovni razpravi

Jezik je živ organizem, ki se s časom spreminja oziroma prilagaja družbenim in drugim spremembam. Oblikujejo se nove besede, zloženke in njihove povezave, širi se njihova vsebina in nastajajo novi pomenski odtenki. Tem spremembam sledijo tudi spremembe pravil in meril kakor tudi prizadevanja jezikoslovcev, da bi jih raziskali in natančno opredelili.

Knjiga Ade Vidovič-Muha **SLOVENSKO SKLADENJSKO BESEDOTVORJE OB PRIMERIH ZLOŽENK**, ki je izšla pri založbi Partizanska knjiga, je gotovo v zadnjem času eden najvidnejših izvirnih prispevkov na tem področju. Po avtoricinem prepričanju je slovensko jezikoslovje v tridesetih letih, kar je izšla zadnja knjiga slovenskega besedotvorja Antona Bajca, naredilo zlasti na področju knjižnega jezika bistven premik tako v kakovosti kot tudi v obsegu in številu objav. Z metodami, ki so značilne za strukturalizem, namreč postaja razčlenjevanje modernega jezika znanstvena panoga, ki objektivizira spoznanje o hierarhični urejenosti jezikovne zgradbe. Vsi temeljni, tudi normativni priročniki, kot so Slovar slovenskega knjižnega jezika, Toporišičeve slovnice, pripravljala pravila slovenskega pravopisa itn., temeljijo na razumevanju jezika kot sistema in na ločevanju tega sistema od njegove konkretne ubeseditve, se pravi od govora.

Tudi besedotvorna teorija, uveljavljena v pričujoči razpravi Ade Vidovič-Muha (atoričini nekoliko razširjeni disertaciji iz leta 1984), temelji na sistemskem razumevanju jezika, na njegovih hierarhično urejenih razmerjih.

Iz analize obsežnega gradiva, vezanega zlasti na zloženke, pa izhaja spoznanje o vzročno-posledični zvezi med skladno in besedotvornim, med definirano besedno zvezo in zvezo morfemov, ki ima lastnost besede.

Ne le za slaviste in druge jezikoslovce zanimiva knjiga v prvem razdelku vzpostavlja in opredeljuje teoretična izhodišča obravnave besedotvorja. Drugi razdelek je predvsem zgodovinski pregled prizadevanj in dog-

nanj naših najvidnejših jezikoslovcev, od Levstika in Miklošiča prek Breznika in Bajca do Toporišiča. Kratak tretji razdelek navaja obravnavano gradivo, četrti, najobsežnejši, pa je v celoti namenjen zloženkam, najprej podrednim in nato še prirednim. Ob koncu knjige so dodana različna kazala in sezname ter povzetek v angleščini.

Odkar je pred dobrimi tremi desetletji razprava Syntactic Structures prelomila z ameriško tradicijo strukturalnega jezikoslovja oziroma je z vpeljavanjem novega raziskovalnega programa v jezikoslovju sprožila med znanstveniki pravo pravcato revolucijo, velja njen avtor dr. Noam Chomsky za eno najvplivnejših avtoritet v tej stroki. Cilj jezikoslovja odtlej ni več opisovanje nekaterih značilnosti naravnih jezikov, temveč raziskovanje splošnih lastnosti kakršnegakoli sistema pravil, ki bi lahko rabili za temelj človeškega jezika, t.j. preučevanje splošne jezikovne oblike, ki je v bistvu vsake posamezne realizacije vsakega posameznega naravnega jezika.

Pri nas se zdaj s Chomskym nekoliko podrobneje seznanjamo ob njegovi knjigi **ZNAJNE JEZIK** ali O naravi, izviru in rabi jezika. Gre za knjigo izpred treh let, torej še »sveže« znanstveno delo, ki ga dobivamo po zaslugi prevajalca in avtorja izčrpne kritične spremne študije Božidarja Kanteta in založbe Mladinska knjiga.

Noam Chomsky kot začetnik jezikoslovne smeri, znane pod imenom tvorbeno pretvorbena slovnica, tudi tukaj zastopa stališče, da je teorija jezika slovnica jezika, pri čemer zagotavlja, da je povezava med slovnico in govorčvo psihologijo empirično dokazljiva. Jezik je namreč po avtorjevem prepričanju povezan s takimi duševnimi stanji, kot so verovanja, želje in druge misli, iz česar sledi hipoteza, da se ljudje rodijo s prirojenim znanjem splošnih načel, ki je temelj vsakega človeškega jezika, to pa pomeni, da je slovnica del psihologije. Chomskyjevi nauki imajo zato velik vpliv tudi na druge znanosti, na jezikoslovne raziskave v Evropi in manj tudi pri nas.

IZTOK ILICH

Petošolske težave

Zlata Volarič: Peti korak. Ilustracije in naslovnica Z. Volarič. Kmečki glas 1988

V knjigi je štirideset zgodbic, ki jih povezuje petošolec Jani. Ta živi pri babici in dedku, njegovi starši pa nekje v Nemčiji služijo marke. Tu so še sosedje, upokojena učiteljica Marinka, seveda otroci in šola. Iz vse te scenske zamisli sodobnega življenja spleta avtorica dogodivščine, ki delujejo na bralca kot slika iz podobarske delavnice: na njej je nekakšna sled časa, kakor jo dojema avtorica in kakor jo je sposobna ubesediti. Prav ta »totalna« podoba sodobnega otroštva pa ji preprečuje pisateljske izlete v globljo resničnost, tja, kjer se fikcija prelevi v umetnino.

Čeprav je vse, o čemer pripoveduje, vzeto iz vsem znanega okolja, podoba te resničnosti ni iz krvi in mesa, bolj je podobna nadomestku kot izvirniku. Bra-

lec te knjige se ne more znebiti vtisa, da je po svoji strukturi kar seveda podobna TV dnevniku, Utrupu ali Zrcalu tedna, ker hoče avtorica ustvariti čim bolj popolno kroniko vaškega življenja. Kot (nekdanja) učiteljica Volaričeva tudi ne more iz svoje kože, saj vedno izrablja priložnost, da kaj poučuje, ureja ali ocenjuje.

Kot zelo znana pripadnica slikarske naive ne le v Sloveniji, ampak tudi v Jugoslaviji, si je Volaričeva že izoblikovala svoj slikarski »rokopis«, tega pa še ne moremo trditi za njeno literarno delovanje. Knjiga (to je že njena druga) vsakogar govori o mnogostranosti njene nadarjenosti, hotenja, silno vztrajnega dela in nenehne navzočnosti v kulturni javnosti.

STANKO ŠIMENC

NAKNADNI RAZPISI

del in nalog vzgojiteljev, učiteljev in drugih strokovnih delavcev v vzgojno-varstvenih in vzgojno-izobraževalnih organizacijah 1989/90

Komisija za delovna razmerja
VVO LJUBLJANA CENTER
Ljubljana, Poljanska c. 12

razpisuje dela in naloge

- **12 VARUHOV** za nedoločen čas, s polnim delovnim časom
- **4 VARUHOV** za nedoločen čas, s krajšim delovnim časom od polnega
- Pogoji: šola za varuhe ali vzgojiteljska šola, starost 18 let, 5-mesečno poskusno delo.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili na gornji naslov v 8 dneh po objavi razpisa. O izidu razpisa jih bomo obvestili v 30 dneh po opravljeni izbiri.

Komisija za delovna razmerja
OSNOVNE ŠOLE FRANC ROZMAN STANE
ŠMARTNO PRI LITJI
Pungrt 12, 61 275 Šmartno pri Litiji

razpisuje dela in naloge

- **UČITELJA TEHNIČNE VZGOJE IN FIZIKE** za nedoločen čas, s polnim delovnim časom
- Začetek dela 1. 9. 1989.
- Pogoj: končana PA in strokovni izpit.
- Stanovati bo mogoče v garsonjeri.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjenih pogojih v 8 dneh po objavi razpisa na gornji naslov.

OSNOVNA ŠOLA MIŠKA KRANJCA LJUBLJANA,
Kamnogoriška 35

razpisuje prosta dela in naloge

- **UČITELJA GLASBENE VZGOJE** za nedoločen čas, s polnim delovnim časom
- **UČITELJA MATEMATIKE** za določen čas, s polnim delovnim časom
- Začetek dela je 1. september 1989.

Prijave z dokazili o strokovnosti pošljite v 8 dneh na gornji naslov.

Razpisna komisija
OSNOVNE ŠOLE LEOPOLDA MAČKA-BORUTA,
Zadobrovska 35, 61260 LJ.-POLJE

razpisuje prosta dela in naloge

- **UČITELJA GLASBENE VZGOJE**, za nedoločen čas, pogoj: višja izobrazba ustrezne smeri, 3-mesečno poskusno delo.
- Začetek dela 1. 9. 1989.
- **UČITELJA BIOLOGIJE IN KEMIJE** in za vodenje šolske prehrane, **PRU** ali **P**, za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.

Prijave pošljite v 8 dneh po objavi razpisa na naslov šole z oznako Za razpisno komisijo. Kandidate bomo obvestili o izbiri v 15 dneh po prijavnem roku.

Komisija za delovna razmerja
VIZ ZAGORJE, TOZD OSNOVNA ŠOLA TONE OKROGAR,
Šolska cesta 1, ZAGORJE OB SAVI

razpisuje prosta dela in naloge

- **UČITELJA GLASBENE VZGOJE**, za nedoločen čas, s polnim delovnim časom **PRU** ali **P**

Začetek dela 1. septembra 1989.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh po objavi razpisa na gornji naslov. Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 30 dneh.

Komisija za delovna razmerja
OSNOVNE ŠOLE JANKO KERSNIK BRDO 5
61225 LUKOVICA

razpisuje prosta dela in naloge

- **UČITELJA GLASBENE VZGOJE, P** ali **PRU**, s polnim delovnim časom, za nedoločen čas;
- **UČITELJA TELESNE VZGOJE, P** ali **PRU**, s polnim delovnim časom, za nedoločen čas; (moški)
- **UČITELJA MATEMATIKE IN TEHNIČNE VZGOJE, P** ali **PRU**, s polnim delovnim časom, za nedoločen čas;
- **KNJIŽničar, P** ali **PRU**, s polnim delovnim časom, za določen čas.
- Začetek dela 1. 9. 1989. Stanovanj ni.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi razpisa. Izbrani kandidati bodo pisno obveščeni v 15 dneh po končanem razpisu.

GLASBENA ŠOLA GORNJA RADGONA

razpisuje prosta dela in naloge

- **UČITELJA KITARE**
- **UČITELJA PIHAL**
- **UČITELJA PIHAL, NOG**, vodenje godbe na pihala (vodenje godbe 20 odstotkov učne obveznosti)

Dela in naloge razpisujemo za nedoločen čas. Kandidati naj bi izpolnjevali pogoje za učitelja na glasbeni šoli. Delo tudi na dislociranih oddelkih.

Stanovanj ni!

Vloge z dokazili sprejema razpisna komisija do 15. dneva po objavi razpisa.

Komisija za razpis del in nalog
SREDNJE ŠOLE KOVINARSKÉ, PEDAGOŠKE IN
EKONOMSKE USMERITVE LENDAVA

ponovno razpisuje po 174. čl. Zakona o usmerjenem izobraževanju in po sklepu zbora delavcev z dne 6. junija 1989 dela in naloge

- **UČITELJA NEMŠKEGA IN ANGLEŠKEGA JEZIKA** – profesor, za določen čas, s polnim delovnim časom
- **UČITELJA MATEMATIKE IN FIZIKE** – profesor z znanjem madžarskega jezika, za nedoločen čas, s polnim delovnim časom
- **UČITELJA RAČUNALNIŠTVA IN FIZIKE** – profesor z znanjem madžarskega jezika, za nedoločen čas, s polnim delovnim časom
- **UČITELJA STROKOVNOTEORETIČNIH PREDMETOV** v VIP Poslovno finančna in trgovinska dejavnost – diplomirani ekonomist z znanjem madžarskega jezika, za nedoločen čas, s polnim delovnim časom
- **UČITELJA PRAKTIČNEGA POUKA** v VIP Strojništvo – inženir strojništva, osnovni poklic te smeri in najmanj 3 leta delovnih izkušenj v kovinskopredelovalni stroki, za nedoločen čas, s polnim delovnim časom

Pogoj za razpisana dela in naloge je z zakonom predpisana strokovna in pedagoška izobrazba. Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev na naslov: Srednja šola kovinarske, pedagoške in ekonomske usmeritve Lendava, Partizanska 82, v 15 dneh po objavi razpisa. O izbiri bodo pisno obveščeni v 15 dneh po razpisnem roku. Začetek dela je 1. 9. 1989.

OSNOVNA ŠOLA FRANC BELŠAK BUČKOVCI

razpisuje dela in naloge:

- **UČITELJA FIZIKE IN TEHNIČNE VZGOJE, PRU**, za nedoločen čas
- **UČITELJA MATEMATIKE, PRU**, za nedoločen čas
- **UČITELJA GLASBENE VZGOJE, PRU**, s polovično zaposlitvijo, za nedoločen čas
- **UČITELJA SLOVENSKEGA JEZIKA IN DMV, PRU**, za določen čas.

Prijave z dokazili o izobrazbi pošljite v 8 dneh po objavi razpisa na naslov: OSNOVNA ŠOLA FRANC BELŠAK BUČKOVCI (za razpisno komisijo), 69243 BUČKOVCI. Kandidate bomo obvestili o izidu razpisa v 10 dneh po izbiri.

Komisija za delovna razmerja
OSNOVNE ŠOLE MAJDE VRHOVNIK LJUBLJANA,
Gregorčičeva 16

razpisuje dela in naloge

- **UČITELJA TEHNIČNE VZGOJE** (matematika in tehnična vzgoja ali fizika in tehnična vzgoja) za nedoločen čas od 1. septembra 1989, z 90-odstotno obveznostjo
- **UČITELJA TELESNE VZGOJE** (ženska) za nedoločen čas od 1. septembra 1989, s polnim delovnim časom
- **UČITELJA LIKOVNE VZGOJE**, ki bo dopolnjeval delovno obveznost v PB, za določen čas, od 1. 9. 1989 do 31. 8. 1990, z 90-odstotno obveznostjo
- **ŠTIRIH UČITELJEV** v PB za določen čas, od 1. 9. 1989 do 31. 8. 1990, z 90-odstotno obveznostjo
- Pogoji: Prijavijo se lahko kandidati, ki izpolnjujejo pogoje, določene z Zakonom o OŠ (89. in 96. člen).

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev v 8 dneh po objavi razpisa na naslov: Osnovna šola Majda Vrhovnik, Ljubljana, Gregorčičeva 16 (razpisna komisija). Kandidate bomo obvestili o izbiri v 30 dneh po končanem sprejemanju prijav.

Komisija za delovna razmerja
SREDNJA DRUŽBOSLOVNA EKONOMSKA ŠOLA
NOVA GORICA, Erjavčeva 8

razpisuje prosta dela in naloge:

- UČITELJA FIZIKE**
pogoj: visoka izobrazba pedagoške smeri fizika ali pedagoške smeri fizika z matematiko ali matematika s fiziko
- UČITELJA OBRAMBE IN ZAŠČITE**
pogoj: visoka izobrazba obramboslovne smeri oz. visoka izobrazba katerekoli smeri in končana šola za rezervne oficirje ter končan program za izpopolnjevanje
- UČITELJA RAČUNALNIŠTVA IN INFORMATIKE**
pogoj: visoka izobrazba pedagoške smeri računalništva in informatike z matematiko ali visoka izobrazba druge ustrezne smeri
- UČITELJA ANGLEŠKEGA IN ITALIJANSKEGA JEZIKA**
pogoj: profesor angleškega in italijanskega jezika
- UČITELJA EKONOMSKIH PREDMETOV**
pogoj: diplomirani ekonomist
- UČITELJA FILOZOFIJE, SOCIOLOGIJE IN STM**
pogoj: visoka izobrazba, smer filozofije in sociologije
- UČITELJA SLOVENSKEGA JEZIKA IN STM**
pogoj: visoka izobrazba iz smeri slovenski jezik s književnostjo in sociologija

Za dela in naloge pod 1., 2. in 3. bomo sklenili delovno razmerje za nedoločen čas, s polnim delovnim časom, za dela in naloge pod 4., 5. in 6. za določen čas, do 31. 8. 1990, s polnim delovnim časom, za dela in naloge pod 7. pa za določen čas do 31. 8. 1990, s krajšim delovnim časom.

Začetek dela je za vsa razpisana dela in naloge 1. 9. 1989.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi razpisa na naslov: SREDNJA DRUŽBOSLOVNA EKONOMSKA ŠOLA NOVA GORICA, Erjavčeva 8. Prijavljene kandidate bomo pisno obvestili o izbiri v 10 dneh po opravljeni izbiri.

Svet
OSNOVNE ŠOLE JOSIP BROZ TITO TRBOVLJE

razpisuje prosta dela in naloge

- **RAVNATELJA**
Kandidati morajo izpolnjevati:
- splošne pogoje, predpisane z Zakonom o združenem delu Druženim dogovorom o oblikovanju kadrovske politike v obliki Trbovlje, ter imeti
- ustrezno pedagoško izobrazbo po Zakonu o osnovni šoli
- vsaj 5 let delovnih izkušenj pri vzgojno-izobraževalnem delu
- strokovne, organizacijske in delovne sposobnosti za opravljanje nalog iz pristojnosti ravnatelja šole
- biti morajo družbenopolitično dejavni.

Kandidat bo izbran za 4 leta.

Kandidati naj pošljejo vloge z dokumenti v 15 dneh na naslov: Osnovna šola Josip Broz Tito Trbovlje, Leninov trg 6, za razpisno komisijo.

Svet
SREDNJE ŠOLE SREČKA KOSOVELA SEŽANA

razpisuje prosta dela in naloge

- **UČITELJA MATEMATIKE IN FIZIKE – VIS**, prof.
- **UČITELJA STROKOVNOTEORETIČNEGA POUKA** v strojništvu – **VIS**, dipl. inž. stroj.
- **UČITELJA OBRAMBE IN ZAŠČITE IN TELESNE VZGOJE – VIS**, prof. (za določen čas – eno leto)
- **ORGANIZATORJA PRAKTIČNEGA POUKA IN DLOVNE PRAKSE TER STROJEPISJA**: končana VUŠ ali VŠ ekonomska (poprejšnja izobrazba: končana administrativna ekonomska srednja šola). Delo sklenemo za nedoločen čas z možnostjo polnim delovnim časom.

Pogoji: Kandidati morajo izpolnjevati pogoje po ZUI. Začetek del in nalog: 1. 9. 1989.

Prijave z dokazili o strokovni usposobljenosti sprejema svet Srečka Kosovela Sežana, Stjenkova 3, 66210 Sežana, 5 dni po objavi razpisa. Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 30 dneh po prijavnem roku.

OSNOVNA ŠOLA HINKO SMREKAR
Ljubljana, Gorazdova 16

razpisuje dela in naloge

- **PREDMETNEGA UČITELJA TEHNIČNE VZGOJE – PRU** ali **P**, za nedoločen čas s polnim delovnim časom
- **PREDMETNEGA UČITELJA MATEMATIKE – PRU** ali **P**, za nedoločen čas s polnim delovnim časom
- **PREDMETNEGA UČITELJA MATEMATIKE IN TELESNE VZGOJE, PRU** ali **P**, za nedoločen čas s polnim delovnim časom
- **PREDMETNEGA UČITELJA KEMIJE IN GOSPODINSTVA – PRU** ali **P**, za nedoločen čas s polnim delovnim časom
- **2 UČITELJEV RAZREDNEGA POUKA** (za oddelek PB), za določen čas s polnim delovnim časom.

Za vsa dela in naloge je začetek dela 1. septembra 1989.

Stanovanj ni.

Vloge z dokazili o izobrazbi in kratkim življenjepisom sprejema komisija za medsebojna delovna razmerja 8 dni po objavi razpisa. Rok obvestila je 30 dni.

Komisija za delovna razmerja
OSNOVNE ŠOLE Đ. KOVIČ-HEČIMOVIĆ SELNICA OB
DRAVI

razpisuje prosta dela in naloge

- **UČITELJA TEHNIČNE VZGOJE** s polnim delovnim časom
- **UČITELJA SRBOHRVATSKEGA IN SLOVENSKEGA JEZIKA** z dopolnjevanjem v OPB za šolsko leto 1989–1990.
- Pogoji: Ustrezna izobrazba po 96. členu Zakona o osnovni šoli.

Prijave z dokazili pošljite v 8 dneh po objavi, o izbiri kandidata bodo obveščeni v 15 dneh po roku za prijavo.

Komisija za delovna razmerja pri
OSNOVNI ŠOLI BLAŽA ARNIČA LUČE

razpisuje prosta dela in naloge

- **UČITELJA GLASBENE VZGOJE, PRU**
- **STROKOVNEGA DELAVCA – PEDAGOG-PSIHOLOG**
- Pogoji:
- Kandidat mora izpolnjevati pogoje, predpisane z ZOŠ.
- Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in s kratkim življenjepisom sprejemamo 15 dni po objavi razpisa.
- Osební dohodek je po SaS.
- Začetek dela 1. septembra 1989.
- Prosta dela in naloge razpisujemo za nedoločen čas s polnim delovnim časom.
- Kandidate bomo obvestili o izbiri v 15 dneh po končanem razpisnem roku.

Svet
OSNOVNE ŠOLE JOŽE SLAK-SILVO
TREBNJE,
Kidričeva 11

razpisuje prosta dela in naloge

- **PREDMETNEGA UČITELJA ANGLEŠKEGA JEZIKA – PRU** ali **P**, za nedoločen čas, od 1. 9. 1989. Prednost imajo kandidati, ki bi dopolnjevali učno obveznost s slovenskim jezikom.

Prijave z dokazili o izobrazbi pošljite v 8 dneh po objavi razpisa na naslov: Jože Slak-Silvo Trebnje. Kandidate bomo obvestili o izbiri v 15 dneh po objavi razpisa.

Nadaljevanje na 16. str.

ALBERT PAPLER

Konkretna pedagogika

Kri damo, Trsta ne damo!

Dijaštvo gimnazije na Rakovniku me je sprejelo zelo prijazno zato, ker jim je že služitelj povedal, da sem tjakaj kazensko premeščen. Malo manj prijazno me je sprejela suhljasta ravnateljica, ki mi je med rokovanjem razodela, da nerad prenašam nadrejene in sploh avtoritete in da že ve, kakaj in kako sem ob posluhu. S ploskanjem so me sprejeli v zbornici, kakršne ni na svetu: v obliki kifjelca, da tisti na desni niso nikdar videli onih na levi in jih tudi slišati niso mogli. Več kot polovico žive zbornice sem poznal zato, ker sem bil tokrat že petič premeščen in sem moral najprej povedati, da prihajam mednje zaradi dveh keksov in pol klobase v Sentiidu.

Bili so pa tudi nabriti! Saj sem se že v prvem mesecu naselil kolegu Tošu, ki me je zvalil kadit v vežo med shodom sindikata in ko sva prišla nazaj, so vsi divje zaploskali, ker sem medtem postal predsednik.

Kmalu sem ugotovil, da imajo starši teh dijakov zdrav odnos do šole. Pobič, ki se je z okna v drugem nadstropju kot Tarzan pogibal na kostanj, je pristal na tleh z zlomljeno nogo. Dva dijaka sem poslal obvestiti starše in preden je pripeljal rešilec, je prihitela fantova mati, ki je že vedela, za kaj gre. Najprej je Tarzanu na tleh eno primazala, nato je narhulila še mene:

»A za tole vi mene od živine kličete?«

Še bolj izvirna je bila mama, kateri sem razložil, da ima fant cvek iz zgodovine, matematike in angleščine. Oboje me je pograbilo za reverje in me majala, ko mi je razložila:

»Tako vam povem! Drek pa cvek pa zgodovina pa anglešk! Taglavni je, da se mal izobrazbe navad!«

Ravnateljica me je samo opazovala, sicer se je pa močno zav-

zemala za lončnice, akvarij, masovno nabiranje regrata in kostonja v času pouka. Opozorila me je, da poučujem na najbolj klerikalnem območju Ljubljane in naj se ob razlagah tega zavedam. Obljubil sem ji, da bom pazil celo na frizuro.

Gimnazija se je tiščala cerkve in zato, ker sem poučeval v drugem, šestem, sedmem in osmem razredu, sem imel ob konferencah najmanj dve uri pavze med drugim in šestim razredom. Nisem imel kaj početi in me je zanimalo, če bi se dalo igrati v cerkvi orgle, da bi obnovil znanje, ki mi ga je vcepil na Akademiji za glasbo monsinjor Stanko Premrl, avtor glasbe za našo Zdravljico. V cerkvi sem našel na menihi. Razložil sem mu željo. Takoj je razsvetlil kor in poglaj me, da sem dobro uro igral. Čez en teden je bilo treba v razredu ugotoviti, koliko učencev zahaja k verouku. Nihče se ni javil, vpisal sem ničlo, ampak naslednji dan me je ob inšpekciji ustavila učenka drugega razreda, da mi je zaupala.

»Pater, ki ste mu igrali na orgle, je rekel, da se vam ne smemo lagati. Pri verouku nas je sedemnajst.«

V času pouka nismo nabirali samo darov narave! Na Trg osvoboditve smo hodili demonstrirati za Trst. Toda: dvakrat po vrsti je prišla tja samo naša šola zastoj! Ravnateljica je zadevo preverila in ugotovila, da je bil telefonski klic ob tridesetih na osem zjutraj lažen. Šele na valeti maturantov sem zvedel, da je klical predsednik mladinske organizacije iz najbližje gostilne. Fant je že takrat pokazal politični talent! Saj je bil potlej nekaj let šef prosvete. Ravnateljica je – ne vem kako in kje – ugotovila, da je dvakrat izpraznil vso šolo moj dijak, iz moje osme. On ji je že ušel, jaz še ne.

Od plesa v Podutiku do šolskega odbora

Med kolegicami na šoli je bila profesorica Vlasta Tomineš, ki je tožila vrhovno šolsko oblast zaradi premajhne plače. Prej je namreč poučevala ruščino na univerzi in ker je čez noč postala ruščina politično narobe, je nato poučevala angleščino na tej šoli. Zahtevala je prejšnjo plačo, ker je brez svoje krivde premeščena, na Goli otok je pa tudi niso poslali.

Na sleherni konferenci se je ravnateljica sklicevala na naravni zakon, da njej podrejeni ne more imeti večje plače, toda kolegica je pravdo dobila in doživeli smo lepo presenečenje, ko nam je v zbornici povedala:

»Ves denar, ki sem ga dobila za nazaj, podarjam kolektivu, in ga vabim na večerjo v Podutik. Velja za vse, razen za tovarišico ravnateljico!«

Denar smo torej pojedli in zapili, ravnateljico uždali in razvezili. Srčkano se me je lotila! Na dvorišču je ušla štiri, ki so ušli od moje zadnje ure. Vpisal sem jih v dnevnik in ker je bila ta ura nadura, me je čakala pred vrati razreda. Ko sem izstopil, mi je izvekle dnevnik izpod pazduhe in prečrtala mojo uro, češ da ni bila efektivno izvršena in mi honorar zanj ne pripada. Poseg se mi je zdel dovolj humoren in sem ga objavil v Pavlihi. Pozvala me je v pisarno, mi pokazala Pavliho in me vprašala: »Zakaj ste to naredili?«

»Zato, da sem namesto 70 dinarjev dobil 300 din nazaj!«

Nato si je izmislila ples 24. decembra, mene je določila za nadzor in ko sem prišel tjakaj, me je že čakala. Presenetilo jo je, ker je najela šestčlanski orkester, na ples sta pa prišla samo dva para, ki sta kmalu tudi odšla. Godci so nama godli, ona me je pa sprasovala, če vem, zakaj ni nikogar, ko so viseli vsepovsod plakati.

»Nekaj sem ujel med vožnjo semkaj, da je danes nekakšen čič, rič, mogoče sič...«

»Mislite Božič?« me je grdo pogledala.

»Oh, vi pa to veste!« sem se čudil kolikor se je le dalo in je napodila godce, da so plačani in presrečni odšli, midva pa za njimi.

Nekega popoldneva sem pravil o zadregah, ki sem jih doživljal v prejšnji službi in ko sem povedal, da je nekakšna komisija ponoči vdrla v mojo omaro na VIII. gimnaziji za Bežigradom, je kolega Gregorič za matematiko, na vsak način želel zvedeti nadrobnosti. Povedal sem, da so pregledovali šolske zvezke z nalagami sedmošolcev in osmošolcev, odkrili pa niso ničesar. O tem me je obvestila snažilka, nato še ravnateljica.

Gregorič je kar brez mene postavil nekakšen triumvirat: O Žabkar, Ahlin in on. Vsi trije so šli na MLO, nakar me je k sebi poklical predsednik za šolstvo in prosveto Franc Peterlin.

Najprej me je obvestil o prijavah: »V Cankarjevih Hlapcih ste prisodili najboljši značaj učitelju Hvastji, češ da edino on ni bil natič, kamor obešamo zastave po ukazu časa. Celo Jerman je po vašem nazadnje odpovedal, češ da je utrujen. Za Mateja Bora ste porabili dobre pol ure, za Finčgarja štiri ure. Zupančiču ste očitati, da je v pesmi Z vlakom prisposodo – Jutranja zarja! Kličem te sredi polnoči, kličem te z glasom stražarja, ki šteje ure, ko noč leži, ukradel to iz Svetega pisma... itn.«

Hitro in hudomušno sva se pogovorila o vsem tem očitaniu, nato pa me je presenetil:

»Tisto branje vaših šolskih nalog ponoči so pa organizirale tenke, matere vaših dijakov. Na svojo roko namreč. Ne boste več na Rakovniku, ker bodo vse gimnazije ukinjene. Če želite, greste lahko na Šolo za oblikovanje, ki je srednja šola!«

Takrat me je stisnilo. Dobil sem občutek, da poslej ne bo več mogoče vzgajati kulturne in razgledane inteligence. Gimnazije so zares ukinili, rakovniško pa ne samo ukinili, kar prodali so jo Utenziliji.

satira
humor

Črno na belem

Po starih zapisnikih brska Berta Golob

V polni meri je upoštevati akt kr. ban. uprave glede nevtralnosti in se izogniti vsakršni izjavi, ki bi lahko dale povod za napačno tolmačenje.

3. 10. 1939

Uboga učiteljska duša, vsi sistemi jo zatirajo. Moja gospodična učiteljica je torej morala biti nevtralna. Zdaj šele vem, zakaj je ves dopoldan samo sedela in zakaj se z nami ni nikoli pogovarjala. Bala se je napačnega tolmačenja. Zagotovo bi zabredla v lepo kašo, če bi izstopila iz varne nevtralnosti. Če bi se na primer pogovarjala z menoj, bi si jaz domisljala, da me ima v velikih časteh in to bi bilo napačno tolmačenje. V zahvalo bi ji poklonila vso svojo vdanost, da se me ne bi mogla otresti ne zlepa ne zgrda. Ker pa je spoštovala kr. ban. (krban) akt, so ji bile prihranjene mnoge reči. Vem, da se je včasih nemo zazrla v kralja Petricka na steni. Tudi meni je bil všeč, ker je bil podoben Šimnovemu Marjanu. Ta mi je včasih dal krono za v šparovček.

Nevtralnost očitno ni zavezovala moje nemške učiteljice ali pa se je požvižgala nanjo. Zato je bila veliko bolj živahna. Kadar je zatulila sirena, nas je urno pospravila v zaklonišče, drugače se je pa znala celo smejeti. Ne spominjam se, da bi bila kdaj zrla v Adolfa. Mogoče so jo motile črne brčice. Saj jih jaz tudi nisem marala, ker so bile take kot od dimnikarja Rudelna. Za njim sem morala drgniti tla s sirkovo krtačo.

Naša družbena stvarnost je učiteljem že marsikdaj pripravila kako zabavnost. Idejno, ideološko in idealno jih je postavila na trda tla. Tudi mene. Dobro se spominjam, kako sem za ravnateljem v njegovi pisarni ponavljala nekakšno pedagoško prisego. Ne vem več natančno, kaj sem pravzaprav prisegla, ampak najbrž in zagotovo to, da bom mladince navduševala za poštenje. To sem tudi vztrajno počela, kar ne more biti drugega kot rezultat tiste prisege. Družba je kmalu poskrbela še za ugotavljanje učiteljeve uspešnosti in je za to izumila tri ocene: zadovoljuje, se odlikuje, se posebno odlikuje. Kako so bili tisti časi lepi in zabavni! Bili so uvod v malo kasnejši izum o gibljivem delu osebnega dohodka (dogodka!). Garali smo kot črna živina. Prepričani smo bili, da zaslužimo najvišjo oceno, zgodilo se je pa tako, da so se posebno odlikovali tisti, ki so hodili ob poldvanajstih domov. Vsi, ki smo prisego vzeli preveč zares, smo se pa morali zadovoljiti z zadovoljuje. Zato zelo dobro razumem krivice, ki se dandanes godijo učencem zaradi mu, u, zu. No, učiteljem se pa kakšne druge.

V učiteljskem stanu nikoli ne veš, kdaj državi ne boš všeč. Neko kolegico je oblast vrtila samo zato, ker je rekla bogpomagaj, ko je njen učenec kihnil.

Preveč gobezdav v tem poklicu res ni varno biti. Konec koncev je banovinska uprava modro ravnala, ko je učiteljem ukazala nevtralnost. Ampak k nevtralnosti je dodala še tole: Pri higijeni je posvetiti večjo pozornost pouku o obrambi pred napadi iz zraka.

Ob tem se pa žal ni več čemu smejeti.

TONI GAŠPERIČ

Otroci – bogastvo?

Dvorana repiškega gasilskega doma je bila polna kot jajce. Nič čudnega, saj je bil na dnevnem redu sestanka problem izrabe prostega časa otrok, ki hodijo v otroški vrtec ali pa tudi ne. »Otroških igrišč ni, športnih tudi ne.« je kot sirena tulila Klotilda Zračnikova, ki je imela dva otroka.

»Otroci se igrajo po cestah, po ulicah. Med avtomobili, motorji in kolesi.« je mirneje pojasnjeval Jožič Repič.

»Kaj hočete, ljudje. Zgradili smo nova naselja, nove stanovanjske bloke, zmanjkalo pa je denarja za vse drugo.« je pojasnjeval predsednik krajevne skupnosti Repičeve drage.

»K vragu pa takšno urbanistično načrtovanje. Bloke stiskate drugemu, brez zelenic, brez parkirnih prostorov, brez koščka sveta, kjer bi lahko otroci zadihali s polnimi pljuči. Spomnite se svojega otroštva...« je postajala sentimentalna Mara Repiška.

In ljudje so se razgovorili, kako so se kot otroci igrali tate pa žandarje, kako so kradli jajca, se lovili, sankali, kepali, rabutali jabolka, hruške, slive, jagode, češnje, kako so plezali po drevesih, skakali čez čiste potoke, kako so plaval v Zeleni reki, čolnarili v doma napravljenih čolnih ali kako so si delali lesene avtomobile in se spuščali z njimi po travnikih, stranskih poteh in livadah. Potem so naredili primerjavo: današnji otroci sedijo pred televizorji, gledajo slab program, ki si ga hočejo popestriti z dragimi videokasetami, če pa se hočejo razdivjati, imajo na razpolago le asfalt, polit z nafto, bencinom in zapolnjen z avtomobili, za katerih volani sedijo napol podivjani šoferji, ki pritiskajo na plin, kot bi bili obsedeni od hitrosti in pomanjkanja časa.

»Nekega leta dne bo počilo, toda takrat bo prepozno.« je ponovno zeležila Klotilda Zračnikova.

»Otroci so naše največje bogastvo, do njih pa se obnašamo, kot da jih v naši Repičevi dragi sploh ni.« ji je pritegnila Mara Repiška. Predsednik krajevne skupnosti ju je umiril z besedami: »Doslje še ni prišlo do nesreče, kar priča, da so otroci pri igri po cestah in ulicah dovolj previdni.«

S to genialno mislijo smo končali s sestankom. Odšli smo v gostilno Pri razbiti buči, kjer smo v vinu utopili vse skrbi. Tudi te okrog otroških igrišč.

Iz starih listov

Izbira Tatjana Hojan

»PEDAGOŠKI PABERKI«
pred 80. leti

Učiteljska oseba

Otroci imajo izvrsten instinkt. Gotovo zamore učitelj pirati mladino z debelimi lažmi glede znanosti, v katerih jo poučuje, nikoli pa je ne bode preveril glede svoje osebne kvalitete niti kot trinog niti kot »Pavliha«. Krepki učiteljski značaj, njegova čista, krepka volja, njegovo vzvišeno, plemenito mišljenje, izrazujoče se v pravičnem postopanju, ukroti vsakega še tako podivjanega dečka, dočim učenci koj spoznajo učitelja, kateremu primanjkuje duhovitosti in naobraženo-

sti, naj se še tako trudi, da bi nadomestil te slabosti in svoje napake s pedantnim ali pa uzornim postopanjem. Tudi zapazijo bistroumni učenci na njem vsako smešno kretanje.

Dober učitelj in to je vsak, v katerem čuti otrok pristo, krepko osebo, bode brez težav navdušil mladino za različne predmete in vžival do smrti zadovoljenje v vdanosti tudi svojih nekdanjih učencev. Učitelj berič pa, ki leto za letom ubija svojo plitvo vedo učencem v glavo oziraje se edino – le na to, da ustreza šolskim oblastim, ne bode nikdar zagledal zlate žetve, nikdar ne bode nosil v srcu sladkega čuta, da mu je najboljši prijatelj nekdanji njegov učenec.

International summer seminar – ISS
(23.–25. avgust 1989)

EVROPA V LJUBLJANI – 1989

Spoštovani učitelji, vzgojitelji, svetovalni delavci in ravnatelji!

Letos bomo lahko spoznali najnovejše dosežke nekaterih vodilnih svetovnih psihologov, namenjene pedagoški praksi. Edino s kakovostnim in mednarodnim standardom, prilagojenim izobraževanju; lahko odpremo našim otrokom možnosti in pot v razviti svet. Zaradi dolgoletne »podhranjenosti« šolskega področja v delitvi narodnega dohodka so možnosti za spoznavanje dosežkov drugih dežel in za izmenjavo znanja na področju vzgoje in izobraževanja zelo majhne. Zato je letošnja priložnost še toliko pomembnejša. Po 12. mednarodnem kongresu šolske psihologije v Ljubljani (18.–22. avgust 1989) bomo nekatere profesorje zadržali, da bodo predavali v tridnevnem seminarju z naslovom: **Cognitive Developmental Psychology for Educational Practice**. Seminar organizirajo: Pedagoški inštitut, Filozofska fakulteta in svetovalni center iz Ljubljane, potekal pa bo na **Filozofski fakulteti od 23.–25. avgusta 1989**.

Vsa predavanja bodo v angleškem jeziku. Za uspešnejše sodelovanje v seminarju in lažji prenos spoznanj iz kognitivne razvojne psihologije v prakso bomo:

– že pred seminarjem poslali prijavljenim zbornik pomembnejših del predavateljev, hkrati pa omogočili seznanitev z angleškim izrazjem, ki ga uporabljajo predavatelji.

– zagotovili, da bodo predavanja čim bolj nazorna in hitrost prilagojena znanju angleškega jezika udeležencev.

– predavanja komentirali in povezovali z znanjem, ki o nekaterih problemih že obstaja na Slovenskem.

Seminar bo tri dni:

sreda, 23. 8. 1989, splošna spoznanja:

- dr. Genoveva Sastre (Španija) – Learning and scholar institution,
- dr. Emil Kamenov (Jugoslavija) – Some problems of application of psychology in classroom,
- dr. Ivan Ivič (Jugoslavija) – tema še ni določena;

četrtrek, 24. 8. 1989, področje razvoja pojmov in matematike:

- dr. Snorre Ostad (Norveška) – Learning mathematics through the finger-tips (for blind pupil),
- dr. Magne Nyborg (Norveška) – Educationally »produced« changes in »abilities to learn« (for children with disorders of learning);

petek, 25. 8. 1989, področje naravoslovja:

- dr. Maria Salud Agassiz-Nunez (Švica) – Genetic Psychology and its Contributions for the Renovation of Science Teaching and Learning,
- dr. Magali Bovet (Švica) – tema še ni določena,
- mag. Darja Piciga (Jugoslavija) – Psychological Conceptions of Physical Causality and Implications for Natural Science Curriculum.

Ker so teme na seminarju precej raznovrstne, je možna tudi udeležba samo za en dan (pri plačilu 40% celotne kotizacije).

International summer seminar – ISS
Ljubljana, 23.–25. avgust 1989

PRIJAVA

Prosimo, da vrnete ta obrazec na naslov: Cirila Peklaj, Oddelek za psihologijo, Filozofska fakulteta, Aškerčeva 12, 61000 Ljubljana.

Ime in priimek:

Ulica in številka:

Mesto in poštna številka:

Telefon:

Kotizacija

Število oseb	Do 30. 6.	Do 31. 7.	Znesek
Celoten seminar	185.000	230.000	
1 dan	75.000	95.000	
datum (.....)			

Denar nakažite na Svetovalni center, Gotska 18, Ljubljana: št. žiro računa 50104-603-52417.

Na položnico ne pozabite napisati svojega imena in primka!

M mladinska knjiga knjigarne in papirnice

Za preudarne starše in skrbne šolarje se novo šolsko leto začneja že danes!

ZAGOTOVITE SI NAJUGODNEJŠE
MOŽNOSTI ZA NAKUP ŠOLSKIH KNJIG

25% POPUSTA
ali
**PLAČILO
S TREMI ČEKI**

V predprodaji v vseh knjigarnah
in papirnicah Mladinske knjige.

ZAVOD SR SLOVENIJE ZA ŠOLSTVO Oddelek za učbenike

namerava v šolskem letu 1989/90 izdati ponatis priročnika

Sporočanje za vsakdanjo rabo

ki je namenjen uporabi na predmetni stopnji osnovne šole in
v skrajšanih programih.

Cena priročnika bo odvisna od višine naklade, zato prosimo
šole, da pošljejo izpolnjeno naročilnico na zavodov oddelek za
učbenike, 61104 Ljubljana, Poljanska cesta 28, in sicer najkas-
neje do 25. 6. 1989. O ceni bomo šole obvestili kasneje.

NAROČILNICA

Naročamo izvodov priročnika

SPOROČANJE ZA VSAKDANJO RABO

Šola:

Naslov:

Datum: Žig

Podpis

VABILO

Danes ste zdravi. Darujte kri in pomagajte rešiti življenje ter
povrniti zdravje bolnim in ponesrečenim; ne pozabite, morda
boste jutri že vi med njimi.
Prijave sprejema občinska organizacija Rdečega križa, v de-
lovnih organizacijah pa aktivisti RK, odgovoren za krvodajal-
stvo.

JUNIJ 1989

Ljubljana Bežigrad	13.
Ljubljana Šiška	14.
Kozje	14.
Nazarje	15.
Miklavž	15.
Ljubno	16.
Kebelj	16.
Ravne na Koroškem	19., 20.
Mežica	21.
Žerjav in Črna na Koroškem	22.
Pragersko	22.
Radlje ob Dravi	23.
Zgornja Kungota	23.
Fala	24.
Ljubljana Center	26.

RDEČI KRIŽ SLOVENIJE

Komisija za delovna razmerja
OSNOVNE ŠOLE KETTEJA IN MURNA LJUBLJANA,
Koširjeva 2

razpisuje prosta dela in naloge

- **UČITELJA GOSPODINJSTVA IN TEHNIČNE VZGOJE, PRU,** končana PA, za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.
- **UČITELJA MATEMATIKE IN TEHNIČNE VZGOJE, PRU,** končana PA, za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.

Začetek del in nalog 1. 9. 1989.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o strokovnosti v 15 dneh po
objavi razpisa Komisiji za delovna razmerja Osnovne šole Ketteja in
Murna, Ljubljana, Koširjeva 2.

Komisija za MDR

VO POHORSKI BATALJON LIMBUŠ, Kruševiška ul. 1

razpisuje prosta dela in naloge

- **3 VARUHINJ** za nedoločen krajši delovni čas
Za navedena dela se zahteva:
– končana šola za varuhinje
– starost 18 let
– delovne izkušnje: vsaj do 1 leta.
Delo se združuje za: nedoločen čas s poskusnim delom 2 meseca.
Začetek dela: 1. 9. 1989.

Prijave z dokazili pošljite komisiji za MDR VO »Pohorski bataljon«
Limbuš, Kruševiška ul. 1 v 15 dneh po objavi razpisa. O izbiri bodo
kandidati obveščeni 15 dni po poteku roka za vložitev prijave.

Komisija za delovna razmerja

**OSNOVNE ŠOLE I. SPUB TONETA TOMŠIČA
DOBREPOLJE,**

razpisuje prosta dela in naloge

- **UČITELJA PREDMETNEGA POUKA,** smer matematika-fi-
zika.
Delavec bo izbran za nedoločen čas.
Začetek dela 1. 9. 1989.
- **UČITELJA TELESNE VZGOJE,** za nedoločen čas, s polovičnim
delovnim časom.
Začetek dela 1. 9. 1989.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o strokovni izobrazbi v 15.
dneh na naslov: Osnovna šola I. SPUB Toneta Tomšiča Dobropolje,
Videm 35, 61312 Videm Dobropolje.

Komisija za delovna razmerja

OSNOVNE ŠOLE IVAN CANKAR VRHNIKA

razpisuje prosta dela in naloge:

- **UČITELJA SLOVENSKEGA IN ANGLEŠKEGA JEZIKA,** za
nedoločen čas, s polnim delovnim časom,
pogoj: končana PA ustrezne smeri.
Pričetek dela 1. 9. 1989.
- **VODJE ŠOLSKE PREHRANE,** za določen čas – nadomeščanje
delavke na porodniškem dopustu, do 31. 8. 1990,
pogoj: končana PA, smer gospodinjstvo, lahko tudi živilski tehnol-
og. Začetek 18. 9. 1989.
- **UČITELJA V OPB** – organizatorja športnovzgojne dejavnosti za
določen čas (1 šolsko leto), s polnim delovnim časom
Pogoj: učitelj razrednega pouka ali PRU telesne vzgoje.
Začetek dela 1. 9. 1989.
- **UČITELJA DMV** za določen čas (1 šolsko leto), s polovičnim
delovnim časom
Pogoj: PRU ustrezne smeri.
Začetek dela 1. 9. 1989.

Prijave z dokazili pošljite v 8 dneh po objavi na naslov Osnovna šola
Ivan Cankar Vrhnika, Lošca 1. Kandidate bomo obvestili v 8 dneh po
izbiri.

SREDNJA ŠOLA BREŽICE

razpisuje prosta dela in naloge:

- **PROFESORJA MATEMATIKE – FIZIKE**
- **PROFESORJA KEMIJE**
Pogoj: VII. stopnja strokovne izobrazbe

Kandidati naj pošljejo prijave s kratkim življenjepisom in z dokazili
o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi razpisa na Srednjo šolo
Brežice, Trg dr. I. Ribarja 14. O izbiri bodo obveščeni v 30 dneh po
končanem zbiranju prijav.

Razpisna komisija

OSNOVNE ŠOLE BLANCA

razpisuje prosta dela in naloge

- **UČITELJA BIOLOGIJE IN KEMIJE,** ki bo dopolnjeval de-
lovno obveznost s poučevanjem gospodinjstva in tehnične vzgoje
v višjih razredih, za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.

Pogoj za sprejem je visoka ali višja izobrazba ustrezne smeri.

Začetek dela je 1. 9. 1989.

Prijave z ustreznimi dokazili sprejema razpisna komisija 15 dni po
objavi razpisa. Kandidate bomo obvestili o izbiri v 30 dneh po objavi
razpisa.

Razpisna komisija
GLASBENE ŠOLE IDRJA

razpisuje prosta dela in naloge

– RAVNATELJA ŠOLE

Pogoji:

- izobrazba, predpisana po Zakonu o glasbenih šolah
- opravljen strokovni izpit
- najmanj 5 let delovnih izkušenj
- ustrezne moralno-politične lastnosti in organizacijske sposobno-
sti
- **UČITELJA HARMONIKE,** z ustrezno izobrazbo, s polnim de-
lovnim časom
- **UČITELJA KITARE, PRU,** s polnim delovnim časom
- **UČITELJA KLAVIRJA IN KLJUNASTIH FLAVT, PRU**
s polnim delovnim časom
- **UČITELJA VIOLINE, PRU,** s polovičnim delovnim časom
- **UČITELJA PIHAL, PRU,** s polovičnim delovnim časom za
oddelek v Cerknem
- **UČITELJA TROBIL, PRU,** s polovičnim delovnim časom za
oddelek v Cerknem

Začetek dela: 1. 9. 1989.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh po objavi
razpisa na naš naslov.

Komisija za delovna razmerja

OSNOVNE ŠOLE JANKO ROBIČ CEZANJEVCI,
občina Ljutomer

razpisuje prosta dela in naloge

- **UČITELJA MATEMATIKE IN FIZIKE, PRU,** za določen čas
s polnim delovnim časom (nadomeščanje delavke na porodniškem
dopustu). Začetek dela: 1. 9. 1989.
- **UČITELJA NEMŠKEGA JEZIKA, PRU,** za določen čas, s po-
nim delovnim časom (od 1. 9. 1989 do 31. 8. 1990)

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi
razpisa.

VIO LAŠKO, TOZD GLASBENA ŠOLA RADEČE

razpisuje prosta dela in naloge:

- **UČITELJA BALETA**
za nedoločen čas, s polovičnim delovnim časom
- **UČITELJA TROBIL**
za nedoločen čas, s polnim delovnim časom

Kandidata morata izpolnjevati pogoje, ki jih predpisuje Zakon o glas-
benih šolah.

Prijave z dokazili o strokovnosti in kratkim življenjepisom pošljite v 15
dneh na naslov: VIO LAŠKO, TOZD GLASBENA ŠOLA RADEČE,
DEČE, Šolska pot 5, 61433 RADEČE.

Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 30 dneh po razpisu.

Komisija za delovna razmerja

OSNOVNE ŠOLE JOŽETA MIHEVCA IDRJA, Staneta
Rozmana 16

razpisuje prosta dela in naloge

- **UČITELJA NEMŠKEGA JEZIKA, PRU ali P,** za določen čas
(nadomeščanje delavke, ki bo na porodniškem dopustu do 30. 8.
1990) za 12 ur na teden – po dogovoru bo lahko dopolnjeval
delovno obveznost. Na razpis se lahko prijavijo tudi absolventi.

Začetek dela 1. 9. 1989.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o strokovnosti v 8 dneh po
objavi razpisa. O izbiri jih bomo obvestili v 15 dneh po prijavnem roku.

Svet

SREDNJE AGROŽIVILSKÉ ŠOLE LJUBLJANA,
Cesta v Mestni log 47

razpisuje prosta dela in naloge

– RAVNATELJA

Kandidat mora izpolnjevati poleg pogojev, določenih z Zakonom
o združenem delu in Zakonom o usmerjenem izobraževanju,
naslednje pogoje:

- imeti mora visoko izobrazbo ene izmed smeri izobraževalnega
programa šole,
- pedagoško izobrazbo in
- najmanj 5 let delovnih izkušenj v vzgoji in izobraževanju.

Kandidat bo imenovan za štiri leta.

Prijave pošljite v 8 dneh na naslov: Razpisna komisija za imenovanje
ravnatelja SAŠ, Cesta v Mestni log 47, Ljubljana.

Kandidate bomo obvestili o izbiri v 30 dneh po objavi razpisa.
Delo je v Srednješolskem centru Rudolfa Maistra, Novi trg 41
v Kamniku.

Izšel je

PROGRAM OSNOVNE ŠOLE ZA ODRASLE

(prenovljeni predmetnik in učni načrti)

Cena izvoda je 36.000. din

Naročite ga lahko v Zavodu SR Slovenije za šolstvo, Ljub-
ljana, Poljanska cesta 28

Hkrati obveščamo, da bo posvet za vodje osnovnih šol in enot
za odrasle o programu osnovne šole za odrasle
v četrtek, dne 22. junija 1989 ob 9.30 v prostorih Zavoda SR
Slovenije za šolstvo, Ljubljana, Poljanska cesta 28, soba 28/III.

prosvetni
delavec

Ustanovitelj: Republiški odbor
Sindikata delavcev vzgoje, izo-
braževanja in znanosti ter izo-
braževalna skupnost Slovenije
– izhaja štirinajstredno med
šolskim letom.

Časopisni svet: Vladimir Tkalec,
predsednik, Milica Antič-Gaber,
Justi Kavšek, Zdenko Kodolja,
Janez Sušnik, Slava Šarc, Ma-
rija Velikonja, Iztok Vilič, Jože
Zlahtič.

Direktor: Stanko Šimenc

Uredništvo: Stanko Šimenc,
glavni urednik, Marjana Kunej,
odgovorna urednica, Lučka Leš-
nik, novinarka – urednica, Tea
Dominko, tehnična urednica.
Naslov uredništva in uprave: Po-
ljanski nasip 28, tel.: 315-585,
poštni predal 21, Ljubljana
61104.
Rokopisov in fotografij ne vra-
čamo.

Akontacija naročnine za leto
1989 znaša 30.000 din za posa-
meznike in 60.000 din za organi-
zacije. Za upokojene prosvetne
delavce in študente pedagoških
smeri znaša naročnina 20.000
din na leto.
Posamezna številka stane 3000
din.
Številka tekočega računa:
50101-603-46509.

Tiska ČTP Ljudska pravica, Y
ISSN 0033-1643.
Po mnenju Republiškega komi-
teja za vzgojo in izobraževanje
je časnik »Prosvetni delavec«
prost temeljnega prometnega
davka od prometa proizvoda
(glej 7. točko 1. odstavka 36.
člena zakona o obdavčevanju
proizvodov in storitev v pro-
metu).